

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemaj:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izreja vsak dan zvečer izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petstopenjska peti vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat po 10 vin. Parje in zaliva vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica: št. 5 telefon št. 85

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vladno vabilo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da čebe vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:
Vse leto K 24— | Četrt leta K 6—
Pol leta 12— | En mesec 2—

V upravnistvu prejemaj na mesec K 1-90.

Spošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto K 25— | Četrt leta K 6-50
Pol leta 13— | En mesec 2-30

Za Nemčijo vse leto 28 K. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naročba se lahko v vsakim dnevu, a hratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravnistvo „Slovenskega Naroda“

Volitev v Ljubljani.

Skoro devet mesecev je tega, kar se je v kranjskem deželnem zboru zgodilo brutalno nasilstvo. Po načetu »ossar tutto«, ki je vedno vodilo primorsko iredento, je deželni zbor kranjski prelomil jasno postavilo in je razveljavil mandata dveh pravilno in v veliko večino glasov izvoljenih deželnih poslancev ljubljanskega mesta. Taki slučaj so se doslej dogodili samo v Istri, a še tam v popolnoma drugačnih razmerah. V Istri se je namreč vlada vedno zavedala, da je njena prva dolžnost varovati ugled in zaupanje v postave in se je zato v Istri vedno odločno zoperstavila italijanskim nasilnostim in jih vsaj moralno obsodila in ožigosala. Na Kranjskem se pa to ni zgodilo. Vlada je molče asistiral atentatu brezobrazne klerikalne večine na deželno ustavo, kakor bi hotela dati vsi javnosti razumeti: Qui tacet...

Zgodilo se je še več. Klerikalci so v deželnem zboru sklenili posta-

vo, ki bi je v obraz načelu o občinski avtonomiji in vsem veljavnim principom o skupnosti interesov posameznih občin ter postavili na glavo vse določbe, po katerih je sicer urejen deželnozborni volilni red. Zavedajoč se, da s tistimi ljudmi, ki jih imajo v Ljubljani na vrhvi, niso v stanu zavajevati pozicije, ki jih zavzema narodno - napredna stranka, so poskusili s to postavbo na umeten način povečati število ljubljanskih volilcev. Dali so volilno pravico v Ljubljani tudi ljudem, ki dejansko nimajo nobenih interesov v Ljubljani in ki ne stanujejo v Ljubljani. Seveda so to storili v mnenju, da bodo ti volilci pomnožili vrste klerikalnih volilcev. In zgodilo se je nekaj, kar je pač pravi unikum, vlada je temu gorostasnemu zakonu izposlovala najvišjo sankcijo.

Zaradi čakanja na to sankcijo ni vlada razpisala nadomestne volitve za ona dva poslance, katerih mandate je klerikalna vlada razveljavila. Med tem se je vršilo sicer kratko, a jako važno zasedanje deželnega zbora, a Ljubljana ni imela vseh svojih postavnih zastopnikov, da bi bili branili njene interese. Pač krasna ilustracija konstitucionalne vesti naše vlade.

Zdaj končno so te nadomestne volitve razpisane in se bodo kakor znano vršile v drugi polovici prihodnjega meseca. Pri ti volitvi je pač častna dolžnost ljubljanskega mesta, da slovesno in sijajno pokaže svojo neomahljivo voljo imeti v deželnem zboru narodne in napredne poslance. Mogočno, na impozanten način je treba dokazati, da so bila jalova vsa upanja klerikalne stranke in njenih zaščitnikov, da bodo z brutalnim razveljavljanjem mandatov in pristransko premembo volilnega reda ugnali ljubljanske volilce in jih potlačili pod svoj podplat.

Naj se ne da nihče motiti po navidezni indiferentnosti, ki jo kažejo klerikalci glede teh volitev. Ta mir, ki je pač posledica političnih počitnic, je prav močno podoben miru in tihoti, ki vlada pred viharjem. Ljubljana pa naj se ne da premotiti, nego naj ravna po spoznanju, da zahteva njen ugled in njena veljava, da pri nadomestni volitvi za deželni zbor znamenito pokaže, da je in da hoče ostati narodna in napredna.

Klerikalni naskoki na Trst.

Trst, 30. avgusta.

Klerikalcem je bil naš slovenski Trst do pred kratkim še grozdje, ki je bilo prekislo, da bi jim šlo v tek. Poskušali so pač na vse mogoče načine, da bi si pridobili tal med slovenskim tržiščim prebivalstvom, a bilo je vse njihovo prizadevanje skoraj popolnoma brezuspešno — Trst je pač bil zanje »temna točka«, ki se ni dala razsvetljevati in navdihovati po raznih nesvetih duhovih, ki so jih od časa do časa pošiljali veliki mojstri klerikalizma iz Ljubljane tja doli k nekščanskim obali Jadranskega morja.

Bili so to časi, ko je sedel na stolici sv. Justa v Trstu tujec, Nemec, oni Nagel, ki bi bil lahko vzlic svoji obče priznani diplomatski prevejanosti ostal še leta in leta v Trstu, ne da bi bil pridobil zase niti enega slovenskega duhovnika, kaj šele morda maso slovenskega ljudstva. V tistih časih so skušali nekateri učenci in oznanjevalci kranjskega klerikalizma zanesiti seme narodnega razdora tudi v Trst. Bio je to par duhovnikov, ki so hodili na vsako toliko srkat klerikalnega poslanstva v Ljubljano in so po ljubljanskem vzorcu začeli v spodnji tržiški okolici snovati razne klerikalne bojne institucije, kakor konsumna društva, telovadne odseke itd. V tistem času se je ustanovil v Trstu tudi klerikalni listič »Zarja«, ki pa je po kratkem času, kljub iz ljubljane zapisanemu uredniku, izdihnil svojo pohevno, neškodljivo duščo. Ustanovila se je tedaj v Trstu tudi klerikalna posojilnica, ki pa tudi ni imela ravno preveč posla.

Tako je bilo torej pred par leti. Vsi poizkusi, da bi si pridobila klerikalna propaganda trdnih tal, so se pač razbili ob neomajljivi zavesti tržiškega in okoličanskega Slovenstva, da bi bil lepo se razvijajoči napredek tržiških Slovencev izpodvzgan in izpodrezan, kakor hitro bi prišlo do medsebojnega boja.

Tržiško Slovenstvo, ki šteje po zadnjem ljudskem štetju nad 56.000 duš, tvori v ogromni večini delavstvo in to delavstvo, pa naj si je že potem po svojem političnem mišljenju strogo narodno, ali socialno-demokratsko, pač ni pripravno torišče za klerikalne poizkuse. Naš delavec je po večini naroden, narodno zave-

den, pozna položaj slovenskega naroda v Trstu in že kot tak ne bo sedal na limanice ljudem, ki bi hoteli zanesti razpor v narodne vrste. Na drugi strani pa je slovenski delavec po miljeu, v katerem živi, vse prej nego klerikalen. Velika primorska mesta s svojim živahnim prometom in s svojo mešanico najraznovrstnejših elementov, s svojo velikansko konkurenco v boju za življenjski obstanek, s svojo samo po sebi prihajajočo življenjsko izobrazbo, ne dajo niti časa, niti prostora za motno klerikalno rovarjenje.

Zato pa so se tudi ponesrečili vsi oni prvi poizkusi, da bi se zanesla klerikalna propaganda v Trst. Izginila je, kakor smo rekli, nadušljiva »Zarja«, o telovadnih odsekih ne ve nihče nič več, klerikalno konsumno društvo pri Sv. Ivanu daje svoje prostore na razpolago socialnim demokratom in posojilnica boleha na vseh onih boleznih, ki tlačijo enake klerikalne zavode tam, kjer so bili ustanovljeni kot konkurenčni zavodi že obstoječih, dobro urejenih domačih denarnih zavodov.

Tak bi bil torej facit prvega klerikalnega naskoka na Trst.

Kakor pa vse kaže, se klerikalci niso zadovoljili s prvim odbitom naskokom, temveč jim skomine po Trstu le še ne dajo mirno spati. Izprevideli pa so, da je bila prvotna taktika popolnoma napačna, in zato se zdi, da so sedaj posegli po drugi, morda uspešnejši.

Nemca Nagla je nasledil na škofski stolici Slovenec, monsignor dr. Karlin. Slovenski Tržačani se še prav dobro spominjamo njegovega prihoda, saj je mož ob oni slavnostni priliki popolnoma pozabil — menda le slučajno — da je rodom Slovenec in da prihaja v škofijo, ki šteje več Slovencev, oziroma Slovanov, kakor pa pripadnikov drugih narodnosti. Dr. Karlin pri sprejemu tedaj ni izpregovoril niti besedice slovensko. Da bi se bil s tem ravno posebno priljubljen tržiškim Slovincem, ne moremo trdit. In pri tem je ostalo tudi precej časa.

O škofu dr. Karlinu ni bilo dolgo slišati prav ničesar. Opravljal je svoje škofovske posle, v politiko se vsaj očitno ni vtikal, in tržiški Slovenci smo pač mislili, da bo to mož, s katerim se bo dalo prav dobro izhajati.

V tem pa se je začelo v sosednji Istri neko posebno gibanje. Prihaja-

le so vesti o tajnih sestankih in shodih, katerim so sledila poročila o napadih na razne, v narodnem delu s častjo osivele moze, potem pa se je začela že kar odkrita gonja proti naprednjakom; vse tako, kakor pred leti v sosednji Kranjski. In ta gonja je prihajala vedno bližje Trstu, a Trsta vendar še ni dosegla. Bilo in je pa to vse večinoma v onih predelih Istre, kjer pastiruje kot višji pastir svojim duhovnim ovčicam nepolitični in vseskozi korektni monsignor dr. Karlin.

V istem času nekako so se začeli v Trstu prav pogosti sestanki Marijinih družb, tretjerednic in drugih enakih in podobnih bratovščin: pri Sv. Antonu, pri Sv. Jakobu, v Rožanu in pri Sv. Ivanu, pa procesija za procesijo itd. Te bratovščine in družbe so sicer obstajale že prej in so imele med ženstvom precej, med moškimi pa le malo pripadnikov in so imele v resnici popolnoma verski značaj. V zadnjem času pa vse kaže, da jih hoče nekdo preustroiti v politične bojne organizacije, ki naj bi tvorile temelj klerikalstva v Trstu. Na njihovih cerkvenih sestankih se propoveduje o škodljivosti »liberalnega« časopisja in podobnem: znak preobrata.

Prav od tedaj, ko je postal občutljiv ta preobrat, ki naj bi prerodil žensstvo, datirajo tudi vedno silnejši napadi klerikalnega časopisja na tržiško politično vodstvo in prav posebej pa še na organizacijo narodnega delavstva, ki jo denuncirajo na eni strani kot državni nevarno, na drugi strani pa razglašajo kot protiversko, protimoralno in ne vemo še kakšno. Torej tamkaj naj bi se pridobilo žensstvo, tu naj bi se pa morda možko delavstvo, ki je po mnenju koga še »dobro in nepokvarjeno«, odvrnilo od političnega vodstva in strokovne organizacije ter s pomočjo ženske agitacije privedlo tjakaj, kamor si ga želi nevidno vodstvo tega gibanja, ki je s svojim vplivom v prav zadnjem času začelo posegati tudi v spovednico in začelo z odrekanjem »odveze« odvrčati ljudi, zlasti pa žensstvo od naprednega časopisja.

Javno nastopiti si še ne upajo, toda svoje tajne niti pa imajo razpredene že precej na široko. V kratkem se ustanovi v Trstu klerikalna knjigotržnica, ki naj preplavi Trst s klerikalnimi časopisi in knjigami,

LISTEK.

Gospod Buček in davki.

Spisal Luigi Calco.

»Mi Slovenci plačujemo radi davke.«

V državnem zboru trdil pokojni kanonik Kljun.

Zopet smo bili zbrani zvečer v svojem brlogu pri »Črnem krokodilu«, da pri čaši penečega piva ali pri kupici kislega cvička z združenimi močmi prepodimo one »skrbni oblake«, o katerih je že vedel nekaj povodati naš dr. France Prešeren. — Zbrani smo bili pa skoro polnoštevilo, le našega stolaravnatelja gospoda Bucka še ni bilo, kar nas je presestilo, ker je bil on navadno med prvimi prišleci pri naših večernih sejah. Ugibali smo sem in tja, kaj je vzrok njegovi nenavadni zamudi, ko se vrata odpro in ko vstopi naš tovariš Cvičkoslav Žejny.

»Kje imaš pa gospoda Bucka?« smo vprašali došlega Žejnega.

»Tega pa danes gotovo ne bode v našo družbo,« odreže se nam Žejny. »Videl sem ga danes popoldne na Bregu, ko je srdit kakor ris in z mračnimi pogledi skoro tekkel proti Trnovemu, ne da bi se zmenil za moj prijazni pozdrav. Gotovo je imel da-

nes doma kak večji nastop s svojo gospo Buco — nastop, pri katerem mu je gospa Buca temeljito pojasnila svete pravice zakonskih žena in krave dolžnosti zakonskih mož. Saj jo vendar poznate, da je zelo, zelo energična ženska in da je takrat, ko je bog delil dar zgovornosti, najmanj petkrat vzdignila roko. Radi tega se bojim, da nocoj naš prijatelj Buček v krogu svojih štirih Buckov in svoje ljube Buce občuduje one hlače, katerih on pri hiši ne nosi ...

»Kdo ne nosi hlače pri moji hiši?« je zagrmel ravno vstopivši gospod Buček nad obrekljivim Cvičkoslavom Žejnim. »Vrni mi raje tistih sto kron, katere sem Ti pred osmimi leti posodil, da si se mogel iti na Bled z enit k tisti bogati vdovi. Moj dober denar si tedaj poglaj, vdova pa Tebe, do danes mi pa še nisi vrnil počenega groša ali pokazal kak ficek za obresti! In takega dolžnika mi drežajo pod nos še pri cesarskih oblastvih!«

»Kaj se je pa zgodilo, ljubi Buček, da si hud kakor osa? Ali Ti je ušla gospa Buca? Ali Te je deželni odbor na sodišče ovadil? Ali so Te izvolili za predsednika kakega novega pevskega društva? Ali se Ti je sanjalo, da si postal ljudski učitelj na Kranjskem?« smo povpraševali vsi vprek našega Bucka, ki je bil tako divji in srdit, kakršnega še nikoli nismo videli.

»To vse ne bi bilo nič! Še vse kaj hujšega sem danes doživel. Po-

mislite, danes popoldne sem bil na davčni administraciji!«

»No, kaj pa potem!« se je vtaknil vmes Zdravko Hitropis. »Ko sem bil še podravnatelj v pisarni odgovornika R. Tožbarja, sem bil skoro vsaki dan na davčni administraciji in se mi ni nikdar nič hudega zgodilo. Pozdravil sem lepo vse gospode, ki so z gosjimi peresi hoteli polnit razne obrazce, oddal svojo zaslojeno pritožbo in zopet s prijaznim pozdravom odšel. Ne vem torej, zakaj naj bi bilo to nekaj posebnega, če je bil človek enkrat na davčni administraciji. Ker še tičiš v svoji obsežni koži, sklepam, da Te niso na meh odrli ...

»Kaj, samo na meh odrli, še več so mi storili!« je prekinil gospod Buček zgovornega Hitropisa. »Že vidim, da ne bo prej konec neslanih opazk, predno vam natančno ne popišem svojih žalostnih doživljanjev. Znano vam je, da imam tri hišice, pošteno obrt in da je imela tudi moja žena nekaj pod palcem, ko mi je sledila pred oltar. Znano vam je pa tudi, da sem vedno spoštoval svetopisemske besede: »Dajte bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega.« Čeprav sem malo zarentačil, kadar sem dobival plačilne naloge in opomine od davčne administracije, vendar sem kot dober državljani vedno točno plačeval predpisane mi vsote, ki nikakor niso bile male. Misli sem si, gosposko moramo imeti

in tudi plačati, vojake moramo imeti in vzdrževati in zato je treba davkov in takih ljudi, ki jih plačujejo. Zadnja leta je pa postala stvar taka, da takoj več ne gre.

Po novem letu mi vselej dežuje v hišo vse polno raznih tiskovin, katere naj vse izpolnim. Sedaj dobim v hišo »Napoved za osebno dohodnino«, sedaj zopet »Izjavo za odmero občne pridobitine«, sedaj zopet kaj drugega, tako da človek niti ne ve, kje mu stoji glava in da bi moral biti učen, kakor glava sv. Avguštin, ali celo kakor kak ljubljanski lemenatar, če bi hotel vse te »napovedi, izjave itd.« prav izpolniti. Koliko tedaj trpim in se mučim, kadar proučujem in izpolnujem neštete kolone teh nešteti napovedi, izjav itd., Vam ne morem dopovedati. To je prava časna in večna kazen. Če bom na onem svetu imel kaj besede, prosil bom boga očeta, da naj vse tiste gospode, ki so imeli na tem svetu kaj posla pri davkih, a so pri tem pozabili na skrb za izveličanje svoje grešne duše, spravi v peklju na poseben prostor in jim kot edino kazen določi, da bodo v vekov veke morali izpolnjevati razne take davčne napovedi in izjave. Jaz jih bom pa gledal iz nebeških višav in prav nič se mi ne bodo smilili.

Ko pa tako srečno in po svoji vesti napolnim kolone raznih napovedi in izjav in ko sem še vprašal svojo ljubo Buco, če vsaj nisem kaj

pozabil, da ne bo potem kakšnih sitnosti, si pa najamem postrežčka z vozičkom, da zapelje vse te napovedi in izjave k davčni administraciji na Breg. Hvala bogu, si mislim, sedaj bodem pa imel nekaj časa mir in torej tudi priročnost, da bom zaslužil kakšne krajcarje, da bom imel s čim plačati one davke, katere mi bodo skoro predpisali.

Toda ponižni dovkoplačevalec obrača, mogočna davčna administracija pa obrne.

Nisem si še dobro oddahnil od napornega izpolnjevanja napovedi in izjav, že sem moral zopet vsaki dan sprejemati sicer osebno prav prijazenega odposlanca davčne administracije, ki mi je prinašal nove tiskovine z deloma tiskano, deloma pa pisano vsebino. Tiskana vsebina se je vedno začela: »Pri preskušnji Vaše napovedi ... nastali so z ozirom na razmeroma nizko vsoto napovedanega dohodka dvomi itd.«, ali pa: »Pri zakonito predpisani preskušnji Vaših napovedi v izjavi ... so se pokazali pomisleki glede na drugi strani označenih točk itd.« Pisana vsebina je pa vsebinske vse te razne dvome in pomisleke. Ti dvomi in pomisleki so bili pa takšni, da bi človek skoro iz kože skočil.

Začetkoma sem dobival le bolj splošne dvome in pomisleke, kakor:

»Dvomi se, da bi znašali kosmati dohodki Vašega obrta za ta čas le 10.896 K, ker imate v svojem obrtu

njej pa bodo sledili še druga gospodarska podjetja, in glavna naloga jim pač bo, da pritegnejo najprej čim največ ljudi v svoje trgovine, prometne zveze, po daljšem obsevanju pa tudi k svojim političnim smotom.

Tako stoji stvar sedaj. Tiho, nepoučenemu popolnoma nevidno, a vendar vstrajno se vrti klerikalizem v Trst, edino točko na Slovenskem, kamor mu je bila pot dosedaj zaprta. Res je, da tržaške razmere, tržaški ambijent ni posebno ugoden za klerikalno rovarjenje, da ni samo mogoče, temveč skoraj popolnoma verjetno, da se ponesrečijo tudi ti zahrbtni naskoki na slovenski Trst ob naravnem odporu strogo naprednega tržaškega slovenstva, vendar pa že sami ti poizkusi zahtevajo največje pozornosti, kajti že faktum, da je bilo za tak poizkus sploh mogoče dobiti tal, je dovolj pomemben. Torej pozor, da klerikalna poplava ne politi tudi naprednega slovenskega Trsta!

Razkol na Koroškem?

Od Vrbskega jezera, 29. avg.

Naš »Mir« se v zadnjem času zopet dela nekoliko narodnega. Toda nikar misliti, da se je katoliškim voditeljem koroških Slovencev zbudila vest. Ne! Narodne strune je napel »Mir« šele, ko je videl, da rase nevolja proti politiki voditeljev v taki meri, da zna če ne prej pa pri prihodnjih volitvah nastati razkol na Koroškem.

Naši politiki so delali v zadnjih desetih letih le še nekaj malo časa slovensko - klerikalno politiko, potem pa so se posvetili izključno klerikalni politiki. Tako izključno, da so se upali samo platonično braniti celo slovensko duhovščino proti škofu, narodne zahteve in potrebe Slovencev pa so kratkomalo zavrgli.

Na Koroškem čuti sleherni narodnomisleči Slovenec, da je ta žalostna preemba posledica vpliva krajiškega klerikalizma na koroške slov. voditelje. Na Kranjskem so klerikalci izdali in prodali narodno stvar; kranjski klerikalci ne poznajo več narodnega pogreba, zanj ni ne narodnih zahtev ne narodnih potreb. Cilj vse kranjske klerikalne politike je osebna korist in politična moč duhovščine in njenih mandatarjev, drugega nič — kaj se zgodi s slovenskim narodom je vse eno, pa naj makar mučeniški narod izkopravi, samo da ostane duhovnik gospodar.

Ta kranjska klerikalna stranka je kriva, da so tudi slovenski voditelji na Koroškem opustili vso narodno politiko, opustili vse delo za slovenstvo in delajo samo za katolicizem. Narodnost jim je samo še krinka, s katero begajo in zapeljujejo narodno misleče ljudi, da jim delajo tlako. Na Koroškem je še dovolj ljudi, ki mislijo, da pospešujejo korist slovenstva če se bore za korist klerikalizma, pa ne vidijo, da je tudi celovški škof stopil v službo nemških nacionalcev in da hoče cerkev udinjati germanizaciji.

Naš slovenski življenj nazaduje na Koroškem, da je groza — če pojde tako naprej, bo naš mučeniški narod izkopraval prej kakor kdoli misli. Ta zavest navdaja ne le posvetne ljudi, nego tudi tisti mali del duhovščine, ki še narodno čuti. To grozno nazadovanje datira specijalno izza

tistega časa, ko je vodja kranjskih klerikalcev iz najnižjih, iz najbolj zaničljivih strankarskih nagibov pri volilni reformi za dunajski parlament izdal in prodal koroške Slovence. Šele od tedaj je zavladala na Koroškem popolna brezpravnost Slovencev, šele od tistega časa je koroški Slovenec v svoji lastni domovini res tujec, za katerega imajo vsi javni faktorji samo udarec.

In tista kranjska stranka, ki jo vodi ubijalec koroških Slovencev, odločuje danes vso politiko naših voditeljev in pod vplivom te kranjske stranke je slovenska politika na Koroškem sploh ponehala biti narodna politika in je samo še klerikalna.

Tako ne more iti naprej. Kdor je s tem zadovoljen, sploh ni Slovenec. Brezupno, naravnost smešno bi bilo, če bi kdo poskusil vodstvo slovenske politike na Koroškem pripraviti na drugo pot. To se je že dostikrat poskusilo v prejšnjih letih in tudi v zadnjih letih, a se ni nikdar obneslo, vsak tak poskus se je izjalovil. Zato pa je naloga vseh tistih, ki na Koroškem še niso obupali nad prihodnostjo Slovencev, ki še narodno mislijo in so pripravljeni delati za slovensko stvar, da se emancipirajo od te stranke, ki se je polastila vodstva koroških Slovencev. Ne gre se za osebe. So osebe, ki imajo dobro voljo, ki same uvidevajo, da tako ne sme naprej, a nimajo moči, da bi se mogle uveljaviti in premeniti smer koroške »slovenske« politike. Zato se v teh vrstah nič ne oziramo na osebe.

Emancipacija od te stranke, ki se imenuje slovensko, ki pa ne dela slovenske politike, je predpogoj vsakega zboljševanja koroških razmer.

Ne gre se za razkol — kakor šušljajo v gotovih krogih — in ne gre se za ustanovitev nove stranke. Na to ne mislijo ne napredni, ne konservativni Slovenci, ki čutijo narodno, pač pa so tako eni kakor drugi prepričani, da je treba opustiti vsako podporo sedaj vladajoče stranke in vsako sodelovanje s to stranko. Če se jo da tako pripraviti, da začne zopet dosledno narodno politiko, je prav, če pa ne, naj pa propade. Videli bomo potem, kaj se da storiti, — a bolje je častno in v boju umreti, kakor tako sramotno cerkavati, kakor cerkavamo sedaj po zaslugi te klerikalne stranke.

Klerikalen shod.

Iz Konjice, 29. avgusta.

Pri Sv. Kungoti na Pohorju je imel minulo nedeljo naš državni poslanec Pišek zborovanje. Pravil je med drugim v svojem govoru, da ako se ne spremeni Slovincem krivični sistem v deželi in dokler se deželnozborska večina ne ozira na opravljene zahteve Slovencev, naj se tudi ne nalagajo nova bremena našim davkoplačevalcem.

S temi izvajanci se je vredno nekoliko baviti — ne morda zato, ker jih slišimo od brespomembnega Piška — temveč zato, ker klerikalni časopisi iste fraze številko za številko ponavljajo. Kje čutimo najhujše »Slovincem krivični sistem v deželi«? Gotovo ne toliko v deželnih, kolikor v državnih upravi. Pomislimo samo na sodnije, okrajna glavarstva, davkarije, državno naučno upravo in tako dalje. Kljub temu, da so klerikalci posodili Claryju denar in imajo vpliv na njega kot svojega dolžnika, ne dosežejo pri njem v nacio-

nalnem oziru ničesar. Bodisi, da nočejo, bodisi da ne morejo, ker je ravno Clary nemški nacionalcem še več dolžan ko slovenskim klerikalcem in ker veje v državni upravi odločno nemško - nacionalni duh, katerega so naši klerikalci s prevleko popustljivostjo napram dr. Šusteršiču in njegovi politiki na Kranjskem sokrivi. Tu bi bilo treba napraviti rdeč — potem šele v štajerskem deželnem zboru, ki ni v prvi vrsti nacionalna, temveč gospodarska korporacija. Brali smo že v »Slovenskem Narodu«, da klerikalci vedno in vedno klepetajo o »opravičenih slovenskih zahtevah« do deželne uprave — da pa teh zahtev še niso nikoli jasno in pošteno formulirali. Še nikoli ne! Ko so se obstruili v Gradcu »stari liberalci«, so rekli: Kmetijsko šolo nam dajte — in sklenemo mir. Tudi sedaj je sestavljen deželni odbor Robič — kakor se v krogu njegovih ožjih prijateljev govori — gotov program postulatov, a dr. Korošču, ki vodi ekstremno krilo »Slovenskega kluba«, pa ni zanj, temveč hoče pred vsem doseči preko deželnega šolskega sveta vpliv na učitelje in, če bi bilo mogoče, z nemško - nacionalno pomočjo spraviti naprednjake ob edini deželnozborski mandat. To se tu povsod javno govori in zato nikdo nima posebnih simpatij do obstrukcije v štajerskem deželnem zboru. V deželni upravi je res malo slovenskih uradnikov — toda mi dobro vemo, da jih klerikalci ne bodo nikoli pomnožili. Zato na ta tim ne nasedemo. Uradniki so zanje vedno zadnja stvar. Saj ima sedaj njihov deželni odbornik bolnišnični referat — in pogledite si, kako ljudje sede v oskrbnih pisarnah spodnještajerskih bolnišnic! Velikemu delu klerikalnih deželnih poslancev ni do ničesar drugega, ko do ohranitve svojih mandatorov — in zato porabljajo ves svoj vpliv v to, da s pomočjo cerkve, Nemcev in vlade tlačijo k tlom opozicijo v slovenskem taboru. To je jasno ko beli dan, drugače ne bi toliko ovinkarili in frazarili o tej ljubi deželnozborski obstrukciji, temveč bi jasno in naravnost rekli: Mi zahtevamo za svoj narod to in to, potem pa hočemo z vami skupno delati za blagor dežele. Govorimo tudi mi odločno — ne pa tako, kot tisti »Beschwichtigungshofrat« v predzadnjem »Narodnem Listu«.

Cuvaj — ostane.

Zagreb, 30. avgusta.

Zdaj je naposled komisarijat na Hrvaškem dospel v pravi stadij — postaja neprijeten Madžarom, madžarski vladi in g. ministru zunanjih del grofu Berchtoldu.

Edini človek v monarhiji, ki je res iskreno prepričan o potrebi komisarijata in o neizogibni potrebi svoje osebe, to je sam g. Cuvaj. Toda razmere v monarhiji in zunaj nje bodo najbrže močnejše od prizadevanja g. Cuvaja, da se »gospodarsko« še bolj utrdi...

Ni dvoma, da je vprašanje o odpravi komisarijata udarilo nenadoma na dan šele na Lukacsevi nedavni avdijenci pri kralju. Lukacs na to ni bil pripravljen: Vidi se to iz njegovih intervjuov pred avdijenco. Na avdijenci je kralj sam sprožil to vprašanje. Na to je bil Cuvaj pokličen v ISL, kjer mu je sam Lukacs v dolgi konferenci naznanil kraljevo željo, da pride Cuvaj čim prej v avdijenco. Kaj je Lukacs še povedal

Cuvaju o kraljevem nazoru glede komisarijata? Pozitivnega ne ve nihče nič, ali po vestih, ki so na to v uradnih komunikacijah prišle v javnost, niso bila Lukacseva naznanila prav nič prijetna g. Cuvaju. Javilo se je, da se skoro zgode jako važne stvari na Hrvaškem glede odprave komisarijata. Sam Lukacs je v nekem intervjuu dejal, da nastane na Hrvaškem v kratkem neki prehodni stadij od komisarijata do popolnega uvedanja ustave.

A kako depresiran je bil šele Cuvaj! Dopisniku »N. Fr. Pr.« je odgovarjal kakor gluhomu, »da prav ničesar ne ve, da ničesar ne more reči, kaj da se zgodi.« Dopisniku korespondenčnega biroa se je z neobičajno odkritosrčnostjo pritožil, da je viden, da mu nihče in nikdar nič ne veruje. Na koga je pri tem mislil? Pač samo na faktorje na Dunaju in v Pešti! Ali da mora vendar naglašati, da se je gospodarska situacija na Hrvaškem lepo zboljšala. Ali je pri tem mislil na svojo »gospodarsko situacijo«, ki se je res izdatno zboljšala?

Grofu Salburgu, ki ga je obiskal v Gmündenu, je povedal, da pojde h kralju in mu rekel, da je njemu in njegovi soprog »dringend« treba miru. Grof Salburg je še dodal, da je gospa Cuvajeva jako nervozna.

Potem je prišla avdijenca. Uradne »Narodne Novine« so ta dan namesto ob treh izšle šele ob sedmih zvečer, ker so čakale na uradno obvestilo o avdijenci. Imele so naročilo čakati. Ni čuda, da se je tisto popoldne v Zagrebu splošno čakalo, da bo komisarijat odpravljen.

Namesto tega je prišel dolg komunike, ki klepeče ovsem mogočim, celo o impresijah (!) g. Cuvaja — samo da zakrije pravo jedro cele avdijence: naročilo kraljevo, naj Cuvaj sporazumno s peštansko vlado stavi predloge za popolno uredbo razmer na Hrvaškem. Vse drugo je Cuvaj podčrtal, samo tega ne. Njegova politika je celo cenzurirala neki zagrebški list, ker je te kraljeve besede tiskal z debelimi črkami. Ukazala je, da se morajo kraljeve besede tiskati z navadnimi črkami.

To je tako karakteristično, da se ni treba podrobneje baviti z impresijami g. Cuvaja. Kajti — kaj so vredna vsa njegova zagotavljanja, da njegova politična mislija krasno napreduje, ko pa mora nazadnje priznati, da se zdaj ne upa razpisati novih volitev.

A o tem se je imelo odločiti na avdijenci pri kralju. Tega se je Cuvaj najbolj bal. Odpraviti komisarijat, to pomeni osvoboditi časopise in razpisati volitve, a to pomeni: doživeti kolosalen, sramoten poraz, kakor ga ni doživel še noben ban.

Štiri dni pred avdijenco je bila namreč, kakor sem zanesljivo izvedel, konferenca okrajnih predstojnikov iz 80 volilnih okrajev v Zagrebu. Prišli so poročati o šansah vlade pri eventualnih volitvah. Vsi ti mojstri v fabriciranju volitev, so izjavili soglasno, da vlada še misliti ne sme na kak uspeh. Še več! Nekateri so povedali, da je zdaj razpoloženje naroda še slabše, kakor je bilo prej.

Referat o tej konferenci je bil poslan ekspresno Cuvaju v Gmündenu. Najbrže je to poročilo tudi eden onih dokazov, o katerih pravi komunike, da jih je Cuvaj predložil kralju za dokaz, kako napreduje.

Še nekaj je v Cuvajevem priobčenju zanimivo. Po depresiji pred avdij. je vidno, kako je bil Cuvaj po

avdijenci vesel, da je še tako dobro opravil. Očividno je, da je pričakoval mnogo huje stvari. In res, če v tej avdijenci ni bilo nič drugega odločiti, kakor da Cuvaj kralju referira, da doslej ni ničesar opravil in mora dalje ostati na svojem mestu, potem pač ni razumeti, čemu je bila ta avdijenca in že sedaj.

O predzgodovini te avdijence pripoveduje tukaj v poučenih političnih krogih sledeče: Minister Berchtold je opozoril kralja, da nastajajo vsled komisarijata na Hrvaškem fatalne razmere na jugu monarhije. Dogodki v Zagrebu niso danes več omejeni samo na Hrvaško, nego dobivajo odmev v Sarajevu, v Splitu in v Dubrovniku. Osobito iz Dalmacije so prišle vesti o velikanskem razburjenju med narodom. Naposled je tudi avstrijska diplomacija uvidela, da postaja ne samo smešna, če se zavzema za avtonomijo Albanije, nego da mora postati vsak korak za ekspanzijo na Balkanu usodopoln, ko v tako velikem delu vse vre nezadovoljstva. Dalje silijo Berchtold ozirni na delegacijo, da se tam ne sproži zopet hrvaško vprašanje, da posega v notranjo politiko monarhije.

Na tej Cuvajevi avdijenci se Berchtoldova želja še ni izpolnila, ker je Lukacs v stiski in ne ve, kako bi se otresel komisarijata, ker zanj še nima nobenega nadomestila. Njegovo dispozicijo karakterizira večerajšnji senzacionalni uvodni članek v »Pester Lloyd«. Ta se roga Cuvaju, ki da hoče biti sebi »Selbstzweck«, da bi večno ostal na svojem mestu, in končno kar apelira na hrvaško - srbsko koalicijo, naj se odločno izjavi za unionizem, pa bo ustava na Hrvaškem obnovljena.

Cuvaj si je za svoj daljni obstanek priredil sledeči »patriotični« sofitizem: Jaz ne morem razpisati volitev in ne morem dobiti saborske večine, dokler obstoje železniška pragmatika in kršenja nagodbe. Dokler tega ne odpravite, pravi on, mora ostati komisarijat. Cuvaj ve, da so ta jabolka za madžarsko vlado kisla in da se bodo Madžari raje držali komisarijata, kakor da se tega lotijo. A Cuvaj se s tem še ponaša v svojih glasilih, češ: glejte, kako radikalen patrijot sem — jaz zahtevam energično odpravo železniške pragmatike.

Ta sofistika ne bo imela dolgega obstanka. Cuvaj se bo najdalje čez kak mesec selil z Markovega trga. Zdaj je jasno, da po komisarijatu ne bodo več njemu poverili misije, da kot ban vodi volitve.

Štajersko.

Iz Celja. »Slov. Gosp.« si je za vse pojave našega političnega, gospodarskega in kulturnega življenja napravil jako priprosto formulo: Kar se kje pokaže dobrega, to je za sluga dr. Korošca in njegove stranke, kar je pa slabega, tega so krivi liberalci in socijalni demokratje. Če kak nedolžen duhovnik, kakor je kaplan Berk, pobegne v Ameriko — tega so krivi samo obrekliivi liberalci; če kdo koga ubije, če kmetu krava pogine ali svinje pocrkajo, če nimata vino in hmelj prave cene, če je sladkor drag, če država pobira visoke davke: vsega so krivi liberalci. Enkrat pridiga »Slov. Gosp.«, da liberalcev na Sp. Štajerskem ni, drugi pa jim prisoja isto moč kakor sveta cerkev samemu Bogu in sebi. Nekaj časa bo še menda s to goljufi-

nastavljeno eno stalno moč in ker ste kot rojen Ljubljčan v Ljubljani dobro znani.

»Kakor so poizvedbe dognale, bi utegnil biti skupni letni dohodek iz našega obitja večji kot ste jih nazvedali.«

Na te dvome in pomisleke sem odgovorjal pismeno. Na prvega sem, kakor se še dobro spominjam, podal sledeče pojasnilo:

»Moji kosmati dohodki so znašali nič več in nič manj kakor napovedano vsoto 10.896 K. Cesariskim oblastim se vendar ne bom lagal in zato se mi lahko verjame. V svojem obrtu imam res nameščeno eno stalno moč, ki pa ni skoro cel teden stalna, ker je ob nedeljah in ponedeljkih redno nestalna, časih pa tudi še ob torkih. Če se pristoječo nestalnost ob raznih praznikih, pa lahko izračunamo, koliko dni v letu lahko računam na stalno sodelovanje te moči. V Ljubljani sem res rojen in tudi krščen in to v cerkvi sv. Petra; h krstu me je pa nesla babica Urša Prinašič, ki je pa morala že pred tridesetimi leti položiti nazaj svojo obrt, ker so jo zanesli k Sv. Krištofu. Botra sta pa bila ljubljanski meščan in pekovski mojster Matevž Hlebec in ugledna ljubljanska mesarica Polona Sekira, ki sta pa tudi že oba umrla. V Ljubljani sem tudi res dobro znan, ker že od otroških let letam po Ljubljani in njenih predmestjih in mi nikakor ne bode povedali kraja, katerega bi ne poznal. Le na ona nova imena ulic

in uličic, s katerimi je osrečil Vodmat in tudi ostalo ljubljansko mesto blagopokojni občinski in računski svetnik Zabukovec, se bolj malo spoznam, pač pa imam v svojem spominu še čistita stara imena bolj domačega kova, katerega so za te novo krščene ulice in uličice pred krstom in po krstu rabili vsi Ljubljčani stare korenine.«

Tako sem jim odgovoril in imel kar za dva meseca in deset dni mir pred gospodi na davčni administraciji.

Ne vem, kaj sem se tem gospodom zameril, ker so me po preteku tega časa ti slavni nasledniki apostola sv. Tomaža, ki baje tudi ni verjel nobene stvari drugače, če ni v njo vtaknil svojega prsta, začeli znova osrečevati z novimi dvomi in pomisleki. Kar jeza me strese, če pomislim, kake dvome in pomisleke imajo vsi ti, z gospiji peresi oboroženi gospodje pri davčni administraciji. Da se bodeš sami prepričali, da moja jeza ni brez temeljite podlage, naj Vam prečitam enega izmed teh dvomov, katerega sem danes popoldne slučajno imel s seboj na davčni administraciji. Poslušajte torej, kaj mi vse pišejo gospodje od davčne administracije:

1. Dvomi se, da bi imeli pri vsakem pecivu, katero ste na debelo prodajali, po 3 vinarje, in na drobno po 4 vinarje, le samo 2 vinarja dobička, ker je znano, da v Ljubljani

zaslužijo izdelovalci peciva pri takem pecivu najmanj po 4 vinarje.

2. Dvomljivo je, da ste razpečali le po Vas navedeno količino peciva na dan, ker ste s svojim pecivom zalagali tudi razne večje odjemnike n. pr. staroznane ljubljanske gostilno v mestnem logu, ki jo ima v zakupu Liza Lakota, nadalje odlično novo gostilno Neže Praznata v Lipičevi ulici, restavracijo Janeza Pometaja na drugem koncu lžanske ceste in morda še druge odlične gostilne, restavracije, izkuhe in žganjarne; poleg tega se je pa Vaše pecivo donajalo tudi strankam na dom n. pr. pisarniškem pomočniku Ognjeslavu Črnilniku, članu slovenskega deželnega gledališča Pufoviču, slavnemu pisatelju in feljtonistu Zorislavu Nemaniču, oženjenemu krojaškemu pomočniku Matkotu Šivanki in še raznim drugim.

3. Dvomi se, da ste napovedali vse svoje dohodke, ker ste imeli celo gotov denar na posojilih, a tega menda niste upoštevali v svoji napovedi; med drugimi imate dobiti pri zavarovalnem uradniku Cvičkoslavu Žejnem znatno vsoto 100 K, ne da bi izkazali med svojimi dohodki obresti tega posojila.

4. Dvomi se, da ste v preteklem davčnem letu na davkih in javnih doliadah, v kolikor se označujejo kot po zakonu dopustni odbitki, res vplačali po Vas napovedano vsoto 3345 kron 26 vin. in se vabite, da resnič-

nost te svoje napovedbe dokažete s predložitvijo izvirnih plačilnih nalogov, opominov in od c. kr. davčnega urada izdanih pobotnic.

5. Dvomljivo je, da ste lansko leto za popravilo streh na Vaših treh hišah res porabili 255 komadov opeke in da ste za opeko in krovca izdali 52 K, ker je znano iz projektov raznih opekarn in iz oglasov (inseratov) v časnikih, da opeka zdrži tudi do dvajset let in da je torej nemogoče in tudi neverjetno, da bi se moralo strehe vsako leto z opeko popravljati; sicer se pa tudi dvomi, če ste za popravilo tega dela najeli krovca, ker je znano, da v sedanjih časih taka krovca dela navadno hišni gospodarji ljubljanski kar sami izvršujejo.

6. V splošnem se tudi še dvomi o pravilni napovedbi Vaših dohodkov in se domneva, da morajo biti Vaši dohodki znatno večji,

a) ker se je videlo Vašo gospo v gledališču, kar si danes človek s takimi dohodki, kot ste jih Vi napovedali, ne more več privoščiti;

b) ker se je opazilo Vašo gospo z modelnim slannikom pri promennadnem koncertu v »Zvezdi« in tako dragocene slannike morejo danes zmagovati edino le še z deželnim odborom v stiku stoječi podjetniki;

c) ker se je videlo Vašo gospo, da se je peljala na Gorenjsko v kupeju II. razreda, katerega je morala, ker nima nobene pravice do znižane vožnje, gotovo v celoti plačati;

d) ker se je Vas opazilo popoldne v kavarni in še celo pri kartah, da ste dobivali cel celo dobre karte, napravili zaporedoma kar dvakrat pagat - ultimo in vsled tega gotovo odnesli precejšen dobiček;

e) ker ste za pogorelce v Tomačevem darovali kar cel koš starega peciva in štiri vreče moke;

f) ker posedate skoro vsaki večer v gostilni in si privoščite vselej več vrčkov piva ali pa več četrtna, česar si danes ne more privoščiti noben uradnik, če ima družino in ne dela dolgov itd. itd.

Tako gre še pol ure dalje, da se človeku kar lasje ježe!

»Tebi, prijatelju Bucek, malo težko, ali pa z ozirom na Tvojo, sicer zelo častito plešo samo na znotraj,« prekinje Zdravko Hitropis razjarjenega Buceka. »Naj Vam pa povem še jaz katero iz svoje prakse. Zadnjič je prišel v našo pisarno ves obupan neki starejši gospod in me vprašal, kaj mu je odgovoriti na sporočene dvome. Očitno se mu je namreč, da morajo biti njegovi dohodki radi tega večji, ker si je pri svojih letih izbral mlado, prav čedno in elegantno ženo, česar bi gotovo ne bil storil, če ne bi bili njegovi dohodki mnogo znatnejši, kakor jih je pa napovedal. No, pa mi smo tedaj posvetili davčni administraciji! Čakajte, da Vam to povem...«

»Dovolj, dovolj, Hitropis, Ti se daš nimaš besede, sedaj jo ima prija-

jo našega dobrega in vernega ljudstva šlo. Počasi bo pa že tudi to prišlo na znanje, odkod prihajajo nevolje nad njega in potem bi ne bili radi v koži naših politikujočih gospodov duhovnikov!

Iz Celja. V ponedeljek, dne 2. septembra se prične jesensko zasedanje tukajšnjega porotnega sodišča. Na vrsto pridejo sledeči slučaj: V ponedeljek Martin Kink, uboj, v torek Andrej Pavlič, tatvine, v sredo Alojz, Jožef, Elizabeta, Marija in Antonija Bezenšek, požig in goljufija, v četrtek Anton Korošec, uboj, v petek Jakob Beskovič, tatvine, potepuštvu in beračenju.

Iz Celja. (Slov. del. podporno društvo) priredi vsem sodelavcem priporočilo, da je poletna veselica na Bukovem žlaku tako dobro uspevala, v soboto, dne 31. t. m. v rdeči sobi Narodnega doma zabaven večer. Vabljeni so pa tudi drugi prijatelji društva. Začetek ob pol 9. uri zvečer. — (Smrt na kosa.) V tukajšnji bolnišnici je umrl vpokojeni namestniški podpredsednik dr. Benedikt grof Giovanelli - Gerstburg v 70. letu svoje starosti. Mutil se je v Rogoški Slatini, kjer si je pa vsled male nezgode zastropil kri. Spravili so ga v celjsko bolnišnico. 26. avgusta je umrl 70letni izdelovalec glavnikov Jože Hüttig.

Iz Bizeljskega. Nekdo piše v »Slov. Narod«, da bomo letos imeli na Bizeljskem zelo slabo leto. Ta vest pa ne odgovarja popolnoma resnici. Kakor do sedaj kaže, bo trgavec zelo lepa, plesnoba se le tu in tam malo opazi, drugače pa grozde lepo zori in če ne bo toče ali kakšne druge nesreče, lahko pričakujemo lepo trgatve. Ako bo v septembru lepo vreme in nekaj solnca, potem bo leto trgovcev boljše kot je bilo lansko leto. V zadnjem času je sicer vreme nekoliko neugodno, pa kljub temu je še časa dovolj, da grozde dozori in da bomo letos spravljali v kleti dobro in zlahko kapljico. Torej je brez strahu in ne iskati strahu tam, kjer ga ni. Lahko se bodete oni, ki ne verujete, sami prepričali, samo pridite kupovat, dobili boste le dobro vino.

Naše prireditve. V Braslovčah se vrši jutri sokolska slavnost. Pri javni telovadbi se vrši tudi tekma. Za zmagovalce so določena darila v skupni vrednosti 150 K. Obdarovanih bo 6 telovadcev. Celjanom in drugim gostom, ki bodo hoteli priti pravočasno na železnico, bo na razpolago avtomobil. — Na Polzeli se vrši v nedeljo, dne 22. septembra slovesna otvoritev »Gasilnega doma«, združena z veliko narodno veselico. — V Mestinju pri znanem gostilničarju Smehu (cigajnerbirtu) se vrši jutri ljudska slavnost naprednega političnega in gospodarskega društva za šmarski okraj. Na sporedu je šaloigra, petje, nagovor, godba itd. — Javna ljudska knjižnica pri Sv. Stefanu nad Šmarjem priredi v nedeljo, dne 8. septembra pri Sencičarju v Volčji jami ljudsko veselico. — Pevsko društvo pri Št. Rupertu poleg Gomilскеga priredi dne 15. septembra veliko veselico.

Občinske volitve v Brežicah. »Narodnemu listu« poročajo iz Brežic: Pred prilično dvema letoma je razsodilo upravno sodišče na slovensko pritožbo, da se je volilni imenik za občinske volitve sestavil nepravilno in da se morajo nekateri

slovenski volilci, ki so bili izpuščeni, sprejeti v volilni imenik. Posledica te razsodbe bi moral biti razpust občinskega odbora in določitev novih volitev. Toda zgodil se je čudež — akta ni bilo več najti. Iskali smo ga pri uravnem sodišču. To je reklo, da je akt pri namestnji. Ta se je zopet izgovarjala na glavarstva itd. Skratka, akta ni bilo več. Sedaj popretek 3 let, ko se imajo itak vršiti nove volitve, se je akt naenkrat prikazal od — namestnji! Glavarstvo je sedaj brežiški občinski odbor razpustilo in imenovalo za komisarja — bivšega župana Faleschinja. Slovenski zahtevi, naj se nastavi za komisarja političen uradnik, glavarstvo ni ugodilo, češ, da tega posla ne more prevzeti političen uradnik sedaj, ko se zidata vodovod in kanalizacija. Jasno je, da je imela nemškonska štajerska namestnja zopet svoje prste zraven. Nove občinske volitve se vršijo še to leto.

V Pernicah nad Muto so si nemškutarji navzlic živahnemu odporu domačega slovenskega prebivalstva ustanovili podružnico »Sudmarke«, ki šteje danes boja že 70 članov. Ali se tudi s slovenske strani skuša organizirati perniško kmečko ljudstvo? Nemci in nemškutarji so ob mejah v takih rečeh radi zelo živlavi in pridni — mi pa še rajši pase-mo lenobo.

Iz Ptuj. Tu so mislili imeti klerikalci minulo nedeljo, da se izrazimo s »Stražo« — velikanski mladinski tabor. Nastopiti so mislili naši ljubitelji žuki pred tisoče mladencev in jim delati korajžo za gungavo čukarijo. »Slov. Gosp.« in »Straža« sta tolkla že tedne in tedne na svoj največji reklamni boben. A uspeh je bil — strahovita polomija, o kateri piše najlepše »Straža« tako-le: »Dasiravno ni bil nameravan mladinski shod v večjem obsegu (kakor se je pomotoma (!) naznanjalo po naših časopisih), se je vendar vršil redni mesečni shod Orlov lepo in dostojno. S prireditvijo smo lahko zadovoljni (Prosim, ne predstavljajte si kakih kišnih obrazov! Op. por.), zlasti ker smo spoznali, kdo je odločno naš, na koga se smemo in mremo zanesiti, pa tudi, kdo naši telovadni (?) organizaciji vedno le meče polena pod noge in uhaja v — nasprotni tabor (t. j. med Sokole).« Silno hudega mačka morajo imeti ptujski čuki po svojem »mladinskem taboru.«

Iz Konjic. Na Piškovem shodu pri Sv. Kungoti je bila med drugim sprejeta resolucija, katera zahteva proglasitev mizarstva, tesarstva, zidarstva itd. za proste obrti. To resolucijo si naj v takojšnji vsi obrtniki teh strok, ki se dajo izrabljati za klerikalno politiko, za klobuk, da bodo vedeli, kje imajo svoje prijatelje.

Glavni zbor Narodne stranke, ki se bo vršil v Celju dne 6. oktobra, je sedaj dela klerikalnem hude skrbi. Pišejo o »bahavi domišljavosti« — to, da se zberemo naprednjaki enkrat v letu iz cele dežele in govorimo o svojem političnem delu, je po mnenju »Stražinih« idijotov bahava domišljavost — »razrednih vrst« i. t. d. Opomnimo že danes prav resno svoje somišljenike, da se že odslej za strankin glavni zbor, ki je vojšček deželnozbornim volitvam velikega pomena za nas, marljivo pripravljajo in agitirajo za čim večjo udeležbo. Osobito velja to za bližnjo celjsko okolico.

Iz Št. Janža pri Spod. Dravogradu. Dne 25. t. m. se je vršila v Št. Janžu pri Sp. Dravogradu na Barthovem travniku velika šolska veselica, katere se je udeležilo nad 600 oseb iz vseh bližnjih krajev, posebnost iz Meže. Neustrašni so bili nastopi šolarjev, ki so pod vodstvom šolskega vodje nudili slavne občinstvu mnogo lepega. Tudi kortinska godba je s pridnim igranjem razveselila vsakega udeleženca. Neutrudljivo so delovale gospodične, ki so prodajale razglednice za šaljivo pošto in pa duhteče šopke. Pravcata bitka se je razvila na slavnostnem prostoru, a ne s puškami in drugim morilnim orožjem, pač pa z razglednicami. Poleg prostora za goste je imela naša deca svoj prostor, tam se je razveseljevala z različnimi igrami in zadovoljna so bila njih srčca, saj jim je pogostitev nudila mnogo dobrega. Na večer nas je posetila celo luna, ki je s svojim smehljajočim licem izražala zadovoljnost nad lepo prireditvijo, ki je dala 160 K čistega dobička.

Iz Rogatke poročajo: Dne 23. avgusta je pobila toča popolnoma vinograde v naši okolici. Kar je pustila peronospora in oidium, to je vzelo sedaj ledeno zrnje. In koliko stanje dandanes vinogradi! Delavci, ki pridejo komaj proti 9. uri največkrat v vinograd stat in ne delat, stavijo glede plačila in hrane visoke zahteve; potem je treba kupiti vitri-jol, žveplo, umetna gnojila, pijačo za delavce, plačati davke itd. Ni čuda, da vinogradi kakor tudi ostala zemljišča ne vržejo skoro nobenega dobička. Navzlic vsemu pa še nam pošiljajo davkarije dopise, ki se glase prilično tako: »Vi imate toliko in toliko njiv, travnikov, vinogradov, vse v prvem davčnem razredu. Vaša davčna fasija ne bo pravilna, ker morate imeti od zemljišč višje dohodke ko ste jih navedli. Razložite nam to in to točko...« V slabih letih kolne še najbolj patrijotični državljan, če se ga skuša na tak način odirati.

Slovensko čebelarstvo društvo za Spod. Štajersko naznanja svojim članom, da naj se takoj oglašajo pri društvenem predsedniku T. Kurbusu, nadučitelju v Slivnici pri Celju, ako rabijo sladkor za pitanje čebel v jeseni ali spomadi. Kilogram stane 52 vin. in ga bo vsak dobil iz Prage, dokler bo kaj zaloge. Na slovensko čebelarstvo društvo na Spod. Štajerskem pride 10 stotov.

Iz Št. Janža pri Spod. Dravogradu nam pišejo: Vsem blagim dobrotnikom, ki so nam za prireditve šolske veselice dne 25. avgusta pripomogli z lepo vsoto, vsem gospodičnam, ki so radevolje prevzele prodajo šopkov in razglednic ter vsem udeležencem sploh se zahvaljujeta A. Alt, šolski vodja in Josip Barth, načelnik krajnega šolskega sveta.

Iz Št. Petra v Sav. dolini nam pišejo: Kakor smo vam že poročali, se je vršila minulo nedeljo v naši občini županska volitev. Ušena niso hoteli klerikalci na Jančičevo željo več za župana, temveč so izvolili znanega deželnega poslanca Alojzija Terglava, kot zagovornika cerkvenih alias Jančičevih koristi. Terglav je komaj in komaj, z največjim pritiskom zlezal v občinski odbor, sedaj ga je pa Jančič napravil za župana! Ušena, ki se je toliko trudil za Jančiča in zlasti za Terglava, hodil po shodih in agitiral na lastno materialno škodo, so vrgli med staro ša-

ro. To je napravilo v klerikalnem taboru silno slab vtisk, zlasti med onimi kmeti, ki Ušena bolj spoštujejo, kot ošabnega Terglava in njegovo malovredno poslančevanje. Jančič bo sedaj energično poklican na račun. V naprednem taboru je vse mnenja, da bo Terglav šentpetersko klerikalstvo s svojo ošabnostjo in »prebrisanostjo« tako zavozil, da bo vzelo kmalu konec.

Dogodke na shodu v Zabukovju smo že v četrtkovni številki »Slovenskega Naroda« obširno opisali in ne bomo posebe reagirali na zavijanja v »Slovenskem Gospodarju«. Saj je čisto razumljivo, da se celjski dr. Cvenkani skuša oprati — ker nezaupnice so za tako delavne in značajne poslane, kakor je on, silno sitna reč. Glede ostalih obdolžitvev pa bo gosp. župan Božič že s »Slovenskim Gospodarjem« primerno obračunal. Z Benkovičem se zaradi njegove imunitete to ponavadi ne da drugače storiti ko s pasim bičem.

Iz Slov. Bistrice. Razpisano je v Črešnjevcu definitivno učiteljsko mesto. Prošnje do 15. septembra na krajni šolski svet v Črešnjevcu. — Požar. V soboto, dne 24. avgusta je zgorelo gospodarsko poslopje Katarine Gajšek, po domače Škerbinjek v Devini. Hišo so požar brambe rešile. Zažgali so otroci, ki so si pekli v listjaku jabolka. — Otroški kvartet še vedno ni ustanovljen. Prosim odbor Ciril - Metodove družbe, da bi to zadevo skoro rešil. Čemu pa naj bo družbeno poslopje v mestu? — Nabori se vrše dne 21., 23. in 24. septembra. Ne zavidamo našim gostilničarjem zaslužka, pa iz Poljčan in Dravinske doline je pa le malo nepraktično hoditi sem na nabore. Ali se ne bi dala stvar primerno urediti?

Najnovejša ženska C. M. podružnica v Slovenjem Gradcu je jela delovati z veliko živahnostjo. Takoj pri ustanovnem občnem zboru je iznenadila gđ. Marica Vranjek, učiteljica v Šmartnem, podružnične udeleženke, med katerim je razdelila lepih šopkov, kot odgovor pa prejela 30 srebrnih kron za družbo. Hvala častiti rodoljubki!

Iz Maribora. Zle posledice prehitre vožnje z avtomobilom. V torek dne 27. avgusta se je peljal neki kmet iz mesta domu. Dohitel ga je naglo vozeči avtomobil, pred katerim se je splašalo zrebe, ki je teklo za kmetovim vozom. Zrebe je letelo na polje in na nek močvirni travnik, kjer je s prednjima nogama zagazilo in si strlo hrbtnjačo. Kmet ima veliko škodo. — Zblazenel je trgovski pomočnik Mulec iz Studencev pri Mariboru. Peljal se je v ponedeljek v Celovec in je zahteval, naj ga predstavijo ravnatelju tamnošnjega gledališča, ker je za bodočo sezono angažiran za prvega tenorista. Spoznali so ga, da se mu blede in so ga spravili na opazovalnico za umobolne. — Opekeli se je 15 mesečen star otrok delavke Vodušek v Novi vasi skoro do smrti. Ko ga je pustila mati za nekaj trenutkov samega, je otrok zvrnil z ognjišča nase lonec vrele vode. Spravili so ga v bolnišnico.

Iz Ljutomer. Če stopiš mački na rep, zacvili. V »Slov. Nar.« smo že večkrat poprej in tudi sedaj ob priliki posojilnične 40letnice ostro kritizirali dejstvo, da se je na duhovniški pritisk dalo iz Ivan Kukovčevega sklada za slovensko meščansko šolo v Ljutomeru pritepenim salezijanskim menihom

za njihov kloster v Cerzeju 15.000 kron. Naj se potem to imenuje brezobrestno posojilo ali darilo — dejstvo je, da tega denarja Ivan Kukovčev sklad skoro gotovo ne bo več videl in se ne bo porabil v smislu njegovega ustanovitelja, namreč za toli potrebno slovensko meščansko šolo v Ljutomeru. Toliko pijetete in poštenosti so pokazali klerikalci napram ustanovitelju okrajne posojilnice v Ljutomeru. To smo približje večkrat in bomo to še ponovili in naj nas potem kakri kradljivi farji zmerjajo za »drhal« ali ne. Resnica vedno v oči bode. Če smo pa imenovali Ivana Kukovca in soustanovitelje ljutomerske okrajne posojilnice liberalce, smo se le ravnali po naukih dr. Koroščevih, ki imenujejo vso dobro slovenskega javnega življenja pred letom 1907 dosledno liberalno. Koncem bi še ponovno vprašali častitega »Slov. Gosp.«, ali ni zidal toli krščanskega verženskega klostra — nemški žid, ki bo vtaknil torej v žep težko privarčevane tisočake slovenskega denarnega zavoda?

Iz Gradca. (Tedenski živinski sejm dne 29. avgusta. Cene po uradnem poročilu.) Na sejm se je prignalo 400 volov, 300 bikov, 516 krav in 24 telet. Cene se niso veliko spremenile. Plaćevalo se je za 50 kg žive teže: pitani voli 50—54 (izjemoma 56), napol pitani voli 46—49, suhi voli 43—45, pitane krave 39—45, napol pitane 31—38, suhe 25—29, biki 40 do 51 K. Zunanji kupci, največ s Češkega, Moravskega in iz Dunaja so kupili 944 glav.

Drobne novice. V Laškem trgu je umrl 27. avgusta sodar delniške pivovarne Vaclav Novotny. Najedel se je sadja in nato napil piva. — V Celju je umrla v 50. letu starosti žena čevljarkega mojstra in hišnega posestnika Kristina Maček. Zapustila je 7 otrok. — Iz Konjice poročajo: Ovce posestnika Antona Rančnika na Paki so se večkrat zmotile na njivo sosedja Vrečka. Ko so se pasle Rančnikove ovce te dni enkrat brez nadzorstva, se je splazil k njim Vrečkov sin Štefan in jim dal žreti zastrupljenega kruha. Dve živali ste vsled tega poginili. — Iz Maribora. Čevljar Lovrenc Pahič na Koroški cesti se je hotel te dni obesiti. Ljudje so ga še pravčasno oteli pred smrtjo in spravili v bolnišnico. Pahiču se je boja zmešalo. — Iz Konjice poročajo: Bližu Tepanj sta napadla dva fantalina kmetico Jožefa Ribič, ko se je vračala iz našega trga domu, in sta jo hudo pretepla. Najbrže bi jo bila rada oropala, pa se ju je pravčasno prepočila. Kmetico so spravili v bolnišnico. — Iz Celja. Ministrstvo za uk in verstvo je dalo dvorazredni dekliški trgovski šoli v Celju do šolskega leta 1914 pravico javnosti. — Iz Celja. Provizor in učitelj na državni gimnaziji v Oberhollabrunnu Bruno Leitner je imenovan za pravega učitelja na celjski višji gimnaziji. — Iz Ptuj poročajo »Slov. Gosp.«, da je proš Jože Fleck vsled operacije na kolenu nevarno zbolel. — V Starem trgu pri Slovenj Gradcu je umrla 86letna kmetica Urša Poplaj, po dom. Hadermaš. Bila je 63 let omožena. Kako so jo imeli ljudje radi, se vidi iz tega, da je bila krstna in birmska botra 198 otrokom. — V Loki pri Zidanem mostu je prišel delavec Mihael Hernav z levo roko v žago, ki mu je vse prste

telj Bucek, ki naj nam pove, kaj je delal in opravil na davčni administraciji!

S temi besedami je segel Hitropisu v govor poslovodja trgovske tvrdke Hiter & Pocen, naš prijatelj Matiček Večerjam in tako omogočil gospodu Buceku, ki se je med tem nekoliko okrepčal od napornega govorjenja, da je mogel nadaljevati s popisovanjem svojih muk in težav na davčnem polju.

»Danes dopoldne,« je nadaljeval gospod Bucek, »sem dobil od davčne administracije zopet novo, prav dolgo pisanje, polno dvomov in pomislekov. Bil sem ravno pri kosilu in si hotel nametati na krožnik kakih deset širokih štrukljev, katerih ne zna nobena župnikova kuharica tako dobro napraviti, kakor moja ljuba Buca. Kar sline so se mi cedile, ko jih je postavila moja Buca na mizo. Oj kako lepo so se kadili in je lepše dišali. Pa ti prinese tedaj sam šment tega davčnega človeka v hišo. Na opombo žene, da so štruklji še vroči, sem v naglici pogledal malo v to pisanje; čim dalje sem gledal, tem bolj se mi je daljšal obraz. Konec je bil ta, da se nisem dotaknil sirovih štrukljev, temveč da sem začel rentatiči nad svojo ljubo Buco in svojimi Buceki, ki so morali vsi od mize in po vseh kotih iskati tista pisanja, ki sem jih dobil to leto od davčne administracije. Ko je bilo pa vse skupaj, skočil sem v svoji jezi na literček k

»Štrajzelnu« na Poljane, da bom lažje pričakal tretje ure, ko se prične na davčni administraciji uradovanje pri onih vijakih, ki niso baše nikdar dovoljno naviti.

Bila je ura kake pol štiri, ko sem ravno prav razpoložen prestopil prag davčne administracije in takoj pri vratih vprašal, kje je tisti gospod, ki meni vedno toliko piše, čeprav ga nisem nikdar za to prosil.

Sila prijazen gospod, ki si je vtaknil pri mojem vstopu za ušesa svoje gosje pero, me vpraša, kdosem. Ko mu povem, da sem Bucek in da bi me vendar morali poznati, ker mi skoro vsaki dan pišejo in ker tako dobro vedo, kaj delamo jaz in moja bucasta rodbina, mi je molče pokazal neka vrata, rekoč: »Tam skozi pojdite v tretjo sobo!«

V tretji sobi sem našel gospoda, ki je nekaj silno hitro pisal, ne da bi se zame kaj zmenil. Pisal je naprej, čeprav sem dvakrat prav pošteno zakašljajal. Odnehal tudi ni, ko sem z nogo zacepal. To mi je bilo preveč in rekel sem mu: »Slišite, gospod, ali ne vidite, da je nekdo tukaj?« — Gospod je pa nato samo nad menoj zarenčal: »Jaz pišem!« Že sem mu hotel reči: »Pa še...«, ko sem se spomnil na to, zakaj sem prišel in pogoltnil svojo pobažno željo. Ko sem skoro četrte ure stal, je pa dotični gospod vendar odložil pero tako, da ga je vtaknil za uho, vzel robec iz žepa, opravil z njim vse potrebno pri nosu

in očalih ter me počasi ogovoril rekoč: »Kdo ste in kaj hočete?«

Ko sem mu dopovedal, da sem Bucek, kakor sem dolg in širok in da sem prišel zato sem, da jim odločno in enkrat za vselej povem, da sem pošten davkoplačevalec, ki plačam, rad ali nerad poštene davke, ki pa ne bom plačeval nikdar krivičnih davkov, čeprav se takoj vsi gospodje od davčne administracije postavijo pred menoj na glavo, posegel mi je v besedo, rekoč: »Počakajte, da poiščem Vaš akt.«

To je trajalo zopet četrte ure; potem je pa še četrte ure brskal po aktu in nekaj prebiral, potem pa pripomnil: »Vse v redu, pravično in pravilno; kar nič se Vam ne dela krivice!«

»Tako, gospod, to pravite Vi, jaz Vam pa pravim drugače, jaz Bucek, ljubljanski meščan in obrtnik, Vam bom pa kar po domače odgovoril nekoliko na Vaše dvome in pomisleke.

Vi pravite, da moram pri pecivu, če je prodajam po 3 ali celo 4 vinarje, najmanj 4 vinarje zaslužiti. Ali mar kradem moko, maslo, testo in druge stvari? Ali mar živim od zraka moja stalna moč? Povejte mi to, učeni Vi gospod!

Pa mi očitajte tisto Lizo Lakoto v Mestnem logu in tisto Nežo Praznoto in tistega Ižanca Pometaja, češ, da bom od teh obogatel. Lepi odjemniki! Liza Lakota ima skozi

cel teden samo enega gosta, ki prihaja vsako soboto, plača pa šele drugo, Liza pa meni nikoli. Neža Praznota se je pa radi pomankanja gostov že pred enim mesecem preselila v Zgornje Ležeče in mi odnesla 15 K za pecivo, katero sem ji dajal pol leta. O Ižancu pa še ne govorim!

Potem pa odjemniki, katerim se pecivo na dom prinaša. Če bi ljubljanski obrtniki plačevali davke iz denarja, katerega jim plačujejo razni Črniki, Pufoviči, Nemanjiči, Šivanke in drugi ljudje take baže, bodele pa morali še nocoj zapreti svojo štacuno. To Vam povem jaz, ki se pišem za Buceka!

Pa denar imam na posojilih, seveda kar cele kupe. Posebno Vas boli tisti moj denar pri Cvičkoslavu Žejnem. No, če Vam je ta denar tako k srcu prirasel, Vam bom pa z njim tako davke plačal, da Vam bom to svojo terjatev odstopil.

Potem naj Vam pa še nosim skupaj Vaše plačilne naloge, opomine, pobotnice in ne vem, kaj še. Ali nimate tukaj prav nič zapisanega, koliko in zakaj plačujemo davke. Lepa reč to; potem pa tudi ni čuda, da rasejo državni dolgovi tako hitro, kakor če bi imel zraven svoje prste naš deželni mlinar!

Pa na streho naj bi lezel, jaz Bucek, ki tehtam svojih 108 kilogramov dobre uteže in streho z opeko pokrivam. Ali mislite, da so ljubljanske strehe tako močne, da razun opeke

in hipoteke zdrže še lahko človeka moje uteže?

Pa mi očitajte mojo ljubo Buco, ki zna v celi Ljubljani napraviti najboljše sirove štruklje. Ali veste, kaj so dobri sirovi štruklji? No, če tega ne veste, potem pa tudi ne morete vedeti, da taka žena, ki zna napravljati tako nebeške sirove štruklje, kakor moja Buca, zasluži, da gre saj enkrat na leto v gledališče, da si ogleda prelepo igrano »Mlinar in njegova hči.« In taka žena naj bi sedem let zaporedoma nosila en in isti slammik! Pa še v II. razredu se vozi ta babnica, kaj ne, kakor bi njen mož nosil svetlo sabljico ob boku. Res se je enkrat peljala na Brezje v II. razredu, ker je imel gorenjski vlak samo 8 voz, potnikov je bilo pa kakih petsto, katerih niso mogli vseh spraviti v vozove III. razreda, čeprav so stali na ploščadah, na hodnikih in v straniščih, vsled česar so jih morali nekaj poriniti v II. razred.

Jaz sem pa seveda kvartopirec, ki vlečem od kvart take dohodke, kakor kak nemški grofovski ali baronski klativitez, pijem pa kakor čeber — doma pa sam ljubi bog namesto mene pripravljajo testo, meso, vlaga pecivo v peč in prodaja potem ljudem! Kaj ne, ljubi moj gospod Vseznal in Vsevedel?

»Vedite se dostojno, gospod Bucek, Vi ste v cesarskem uradu in boste hudo zaprti, če se ne boste dostojno obnašali,« zarohni nad menoj

popolnoma zmečkala. — Iz Grada. — Za ravnatelja državne obrtne šole je imenovan profesor Karel Demel, doslej profesor na državni obrtni šoli v Solnogradu. — Iz Grada. — Pri licitaciji slik, pohištva, divljane in dr. v graščini Thal se je izkupilo 13.000 K. Med slikami je mnogo takih, ki so visoke umetniške vrednosti. — Iz Ponikve nam poročajo: Dne 24. avgusta so izdrli neznan zlikovci pred lipoglavskim predorom ob progi Južne železnice svarišno tablo z drogom vred iz zemlje in jo položili čez tračnice. Da bi bolj držalo, so obtežili talbo in drog na spodnjem koncu s kamenjem. K sreči je došel še pravočasno pred osebnim vlakom železniški čuvaj in tablo odstranil. — Iz Slov. Bistrice poročajo z dne 28. avgusta: Nekaj dni sem razsajalo tu in na Pohorju hudi viharji, ki so napravili zlasti po sadovnjakih obilo škodo. Vsled dežja in mrzlih vetrov je temperatura zelo padla. — Iz Vojnika. — Minulo nedeljo je napadel zidar Javornik iz Škofje vasi Ignaca Slapnika, ko je ta šel s svojo ženo iz trga domu, in ga pošteno pretepel. Slapnik je po obrazu in rebrih precej poškodovan. — Iz St. Jurja ob J. ž. Zgorela je v noči od 26. do 27. avgusta hiša in gospodarsko poslopje Karola Zupanca pri Sv. Primožu. — V Solčavi je umrla kmetica Uršula Žagar, po dom. Tišlerca, ki bi za 10 dni spolnila 90. leto svoje starosti.

Velenjska nemškutarska himna.
V dolini prostorni, prelepi bogati,
prebivamo, čuj, o Germanija, mati.
Tu nekda razlegal se nemški je
krik:
o, mati Germanija, Heil und Sieg ...!

Pridrli Slovenci so bili zle ure,
in strli sadove germanske kulture,
kri naša z barbarsko je stopila v
stik,
o, mati Germanija, Heil und Sieg ...!

Svobode je nemške raztrgano pismo,
še zdaj po stoletjih zatirani mi
smo ...
in nemški naš jad je ko gora velik,
o, mati Germanija, Heil und Sieg ...!

O nemški otok naš, o nemško Velenje,
vsak dober nemškutar da zate življenje,
do rajha razlega se divji naš krik,
o, mati Germanija, Heil und Sieg ...!

Nekoč se Nemčija vsa bode zavzela
in brž na pomoč nam bo prihitela ...
Tedad pa med nami bo krik in bo
vik,
o, mati Germanija, Heil und Sieg ...!
Velenjčan.

Roroško.

Trdovraten samomorilec. V Spitalu ob Dravi je skočil včeraj v tamošnji potok žagar Ivan Petrič, doma in pristojen v Ljubljano. Služil je pri trdnici Meli v Spitalu, kjer pa je odpovedal službo zaradi diferenc pri izplačevanju mezde. Ker ni mogel dobiti druge službe, se je sprl s svojo tovarišico, s katero je skupaj stanoval. Jeza in žalost sta ga napotila do sklepa, da se usmrti. Petriča so potegnili pravočasno iz vode in ga hoteli peljati domov. Toda iztrgal se je komaj, da se je zavedel, iz rok rešilcev in skočil zopet v vodo. Po-

uradnik in si pri tem energično pretakne gosje pero od desnega za levo uho.

»Pa mi pišete, da so poizvedbe dognale, da bi morali biti dohodki iz mojega obrta večji, kot sem jih napovedal. Povejte mi, gospod, kakšne poizvedbe?«

»Uradna tajnost,« mi je odgovoril uradnik. »Naše poizvedbe so dognale, da imate Vi denar v hranilnici in na posojilih, da ste si ta denar prihranili pri svojem obrtu, kateri Vam gre tako dobro, kakor nikomur v Ljubljani. Naši viri so zanesljivi, saj jih imamo od človeka, ki živi v najbližji Vaši bližini in pozna do dobra Vašo obrt, ker ga sam izvršuje in ta Vas in Vašega obrta ni mogel prehladiti!«

»Tako torej, meni nič ne verjamete in ste šli vprašati mojega konkurenta — seveda tam ste pa izvedeli samo živo in golo resnico. Potem se pa nič ne čudim, če ste mi predpisali kar 1500 K občne pridobnine — čudim se le, da mi niste kar 10.000 K ali 20.000 K!«

»Brzdajte se, gospod Buček!« zarenčal nad menoj uradnik. »Svetujem Vam tudi, da ostanete pri resnici. Res smo Vam predpisali 1500 K občne pridobnine, pa smo Vam tudi 15% popustili in podarili ali to ni nič?«

»Kaj 15% popusta dobim! Kje je pa denar, ali mi ga bodele takoj danes odšteli ali pa naj pridem jutri ponj ...«

srečilo se je, da so ga tudi drugi z veliko težavo rešili. Odpeljali so ga v bolnišnico.

Ponesrečen izletnik. Neki žagar iz Andrejevega je napravil izlet s kolesom v Beljak. Ogledal si je mesto, nato pa je obiskal razne gostilne in se vračal šele pozno domov. Noč je bila sicer svetla, pot lepa in široka, vendar je bil mož pretežak in cesta preozka. Ko je uvidel, da ne more naprej, si je postlal začasno v cestnem jarku, da bi si malo odpočil. Zaspal je, in ko se je zbudil, ni bilo kolesa. Vrnil se je v mesto, kjer je ovadil tatvino, nakar se je moral vrniti domov peš.

Obsojene ogrske žepne tatice. Na sejmu v Volšperku je zapazil trgovec s konji Franc Schreiner dve ženski, ki sta šli za nekim plotom denar, katerega sta imeli v različnih denarnicah. Mož je ženski na videz že poznal, ker jih je videl že na več sejmih. Obvestil je o tem policijo, ki je obe aretirala. Obenem pa je policija zajela še dve drugi njuni tovarišici, ki so tvorile skupaj nevarno tatinsko družbo, ki je posejala večje sejme in kradla sejmarijem denar iz žepov. Pri obtožbah so dobili več denarnic, cele zavitke bakrenega in srebrnega denarja in tudi več zlatnine in srebrnine ter raznega blaga. Vse štiri so tajile, kar so mogle, toda sodišče je dognalo, da so vse štiri jako nevarne žepne tatice iz Ogrskega. Sodišče v Celovcu je obsodilo Nežo Mražovica na 3 leta, njeno sestro Rozo na 2 leti, Ana Novakovič na 8 mesecev in Marijo Korent na 4 mesece težke ječe.

Primorsko.

Nasilstva proti slovenskim nabornikom. Slovenski naborniki iz vasi Medane in Kožbani so šli na nabor v skupni vrsti s slovensko zastavo. Zadržali so se popolnoma mirno in peli med potjo slovenske narodne pesmi. Toda laškimi oblastimi je tudi to zadostovalo, da so jih aretirali. Toda kmalu nato so jih morali izpustiti. Slovenci so nadaljevali zopet popolnoma mirni v vrsti, na čelu z zastavo svojo pot. Sedaj pa so oblasti ponovno zavrnile Slovence, češ, da je laško občinstvo vsled tega tako razburjeno, da pride do izgrediv. Prisilili so Slovence, da so se vrnili v domače vasi, pri tem pa so Italijani dva Slovence aretirali in jih izročili sodišču. Če misli avstrijska vlada, da pospešuje v srčih tamošnjih Slovencev ljubezen do domovine in vojaške službe, da ugodni vsaki želji Italijanov in ne privošči slovenskim kmečkim fantom niti tega običajnega in nedolžnega veselja, se moti, kajti naborniki so se obnašali sicer jako dostojno.

Nesreča v škedenjskih plavžih. Pri razkladanju nekega parnika pri škedenjskih plavžih v Tstu, je zašel nadzornik delavcev 40letni Jakob Godina iz Škedenja med strojno kolesje. Našli so ga šele, ko so slučajno stroj ustavili, popolnoma razmesarjenega med kolesjem.

Legar v Trstu se vedno bolj širi. V zadnjih šestih tednih je obbolelo 106 oseb. Od sobote do včeraj pa so konstatirali že 22 novih slučajev legarja.

Samomor postreščka. V Trstu se je zastrupil postrešček 36letni Viktor Carouzzella. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer je v kratkem umrl. Samomor je izvršil zaradi nesporazuma v družini.

»To je samo za to davčno leto. Drugo leto Vam pa tega popusta ne bomo več dovolili, ker Ljubljančani itak premalo davka plačujejo in bi ga lahko veliko več, kakor je izračunal naš gospod Vretenar, ki bo radi svojih odličnih zaslug skoro poklican na Dunaj.«

»Kaj še več davka nam bodele predpisali za drugo leto?«

»Pa prav gotovo. Potem bode pa leto 1914 prišla na vrsto še dežela in zvišala doliade od 40% kar na 140% — zaenkrat seveda z omejitvijo na Ljubljano. To bodele plačevali, da bodele kar črni ...«

»Sedaj mi je pa dosti! Če mislite, da smo Ljubljančani tista limona, katero bodele vsi izžemali, da bodele denar, s katerim potem dajete mladim kavalirjem Vaše stroke predjeme po 10.000 K ...«

Se nisem dobro izgovoril teh besedi, že je začel uradnik na vse grlo kričati in klicati slugo rekoč: »Razžalil je vso finančno! Ven ga vržite, ven z njim!«

Se predno sem se dobro zavedel, že me je držalo deset rok in že sem letel bolj po zraku kot po tleh skozi vse tri sobe, čez hodnik, čez stopnice in skozi vežo ter se naenkrat znašel na Bregu. Sram me je bilo, v dno moje duše sram, ker se mi še nikdar ni prigodilo, da bi me kje ven vrgli. V svoji sramoti sem bežal proti Trnovemu, ker sem mislil, da imam še vedno za seboj vso finančno ...«

Tržiški vlomilec. Snoči sta vlomila v pisarniške prostore parobrodne družbe Istrija - Trst dva vlomilca. Navržano sta imela že železno blagajno, v kateri je bilo 23.000 K, ko je udrla policija. Enemu vlomilcev se je posrečilo uiti, drugega pa je policija aretirala. Dognali so, da je vlomilec zloglasen tat, 29letni Antonio Maraspin iz Italije.

Novi pomol v Portorose. Pri gradbi novega pomola v Portorose so se pogrezili težki cementni stolpi v mehko peščeno dno, tako da je skoro vse dosedanje delo brez vidnega uspeha. Če se ne posreči podjetju do zime to poglobino izravnati, bo po zimi v pristanišču ves promet onemogočen.

Ponesrečen avijatik v Pulju. Mornariški častnik avijatik poročnik Nazuranič je poletel včeraj z vojaškim aeroplanom nad morje. V precejšnji višini se mu je preukncl stroj in padel v morje. Nazuranič je ostal nepoškodovan, stroj je dobil lahke poškodbe.

Ukradena čreda. V hlev posestnikov bratov Ivana in Josipa Caluzija v Poreču so vdrl neznanj tatovi in odpeljali čredo 27 ovac. Pri zasledovanju tatov so našli eno ovco v bližnjem gozdu ubito. Škoda znaša okroglo 500 K, o storilcih ni še nobene sledi.

Maščevanje. Posestniku Ivanu Vileniku v Poreču so porezali oziroma izruvali v njegovem vinogradu Radanca neznanj zločinci 2470 vinskih trt. Škodo cenijo čez 1800 K. Očividno je, da je bil zločin izvršen od več oseb in iz maščevalnosti. O storilcih nimajo še nobene sledi.

Sokoli in elektrika na Bledu.

O sokolskem zletu na Bledu se je mnogo pisalo po časopisih in tudi »Slovenec« ni zaostal s svojimi opazkami, ki so namenjene ne samo proti zletu, ampak proti »Sokolu« sploh, ki bi ga raje danes kakor jutri zadelil in spravil s sveta. Pri tej priliki ni pozabil omenjati znanega napredniaka P., kakor da bi bil on nasprotnik te sokolske slavnosti. V resnici pa je stvar malo drugačna. Imenovan je želez, da se zlet preloži na poznejši čas. Utemeljeval je svoj predlog s tem, da imajo hotelirji in gostilničarji sredi meseca avgusta vse prostore zasedene s tujci, ki dajo sami dovolj opravila, ako jim hočejo dobro postreči. Če pride še par tisoč drugih gostov, potem nastane zadrega prevelika. Stalni gostje so v takem slučaju kolikor toliko zamenjani v postrežbi, odtod zabavljanje, godrnjanje in nezadovoljnost. Kar se pa tiče zleta samega in telovadbe, je treba govoriti resnično, da je ista tujim gostom popolnoma prav prišla. Tujec na letovišču ljubi zabavo in ker je na Bledu ni preveč, je bil vesel, da ima izpremembo in razvedrilo. Zato je bila tudi večina letoviščarjev navzoča pri telovadbi, s katero je bila zelo zadovoljna. Poslušati je bilo treba tuje, kako so se zvečer v gostilni pogovarjali in hvallili prireditelje »Sokola«. Slavnost Blejem ni škodovala, kakor tudi septembrski dogodki niso. Tujci, Nemci in drugi, ne pridejo k nam, ker smo Slovenci, ampak ker jih vabi krajevna krasota. (Seveda pride pri Čehih tudi nacionalni moment v poštev.) Da je letos manj tujcev, kakor druga leta, je res, kakor je tudi resnica, da imajo po zdraviliščih na Tirolskem, v Švici in drugod, kjer se nacionalizem prav nič ne upošteva, dobre in slabe sezone. Posebno letos tožijo o tem po vseh letoviščih. Slabega obiska niso torej krivi ne sokolski zlet, ne liberalci, so pa ljudje, ki komaj čakajo prilike, da zabavljajo. In »Slovenec« je z nasprotovanjem zoper zlet pisal jim prav iz srca. Da je imenovani list bil proti »Sokolu« in njegovim prireditvam, je umevno. Nepotrebno in škodljivo pa je bilo, narodnost in septembrske demonstracije mešati s tujkim prometom, ki niso v nobeni pravi zvezi. S takim nepremišljenim nasprotovanjem po časopisih tujskemu prometu več škoduje, kakor sokolove prireditve, ker da našim narodnim nasprotnikom orožje v roke.

Veliko se govori o »elektriki in vodovodu«, ki se pripravljata za Bled. »Slovenec« dopisnik je naredil imenovanega naprednjaka P. že jeseni, ob času občinskih volitev, za nasprotnika teh modernih naprav, kar pa principijelno ni. Z gospodarskega stališča je dovoljen pomislek, kako se bodo mogle te naprave izvršiti, ne da bi bil tukajšnji posestnik in obrtnik preveč obremenjen. Posebno kanalizacija, ki je z vodovodom neobhodno potrebna, bo stala zaradi neugodne lege mnogo, mnogo denarja, za katero pa ne bo dobili od nikoder nobene podpore, kakor za vodovod, za katerega bosta prispevala država in dežela 70% vseh stroškov. Oziroma se bo treba na slabe blejske finančne razmere. Odkar je stekla bohinjska železnica, se je tujski pro-

met zvišal za polovico. Ali pri tem napredku ima kmet in država največjo korist, kmet prodaja v sezoni vsa živila za višjo ceno kakor navadno: mleko, maslo, živino, poljske pridelke, les, drva. Država pa dobi za 30% višje davke. Hotelirji in gostilničarji so velike vsote investirali za naprave, ki pridejo v korist tujskemu prometu, čisti dohodek pa imajo skoraj isti kot prej in se jim je vsem bati, da ne propadejo zaradi večje druginje in višjih davkov. Bled in Bohinj imata direktno 24.300 kron zemljiškega davka, obrtni in hišnonajemniški davek pa znaša 24.300 kron. Torej prispevajo za vse toliko, kolikor plačujejo kmetje. Samo ta razloček je: kmet dobi ob slabih njegovih razmerah podporo pri deželi in vladi, obrtnikov se pa nikdo ne usmili in spomni, ti zdičujejo pod težo plačil. Blejsko hotelsko društvo je imelo sejo, h kateri sta bila vabljeni domača poslanci in poslanec mesta Ljubljane. Prva dva iz političnih ozrokov nista prišla in sta s svojo odsotnostjo pokazala, koliko srca imata za obrtnika. Po časopisih se pa bere zabavljanje čez nje, kakor bi ne smeli po svojem preudarku pred ministrom, katerega so prosili sveta in pomoči in za nekatere olajšave. Kakor je prinesla železnica korist le nekaterim, tako bomo dobili vsled elektrike in vodovoda povečane davke, katere bomo težko plačevali in bomo morebiti zaradi teh naprav nekaj eksistenc uničili. Saj še Suki je v svoji knjigi dvomi, če bodo davkoplačevalci mogli zmagovati večje stroške kot sedaj. Za nami bodo kupili za polovico prave vrednosti naši narodni nasprotniki, ki bodo lažje izhajali, ker jim bomo pustili ne le naše žulje, ampak tudi našo dedščino. Takrat se bo reklo: Domači niso znali gospodariti, tuji pa znajo. Prišel bo tudi tujec, ki bo elektriko izrazil v obrtne namene in imel dobiček. Zato so tudi Nemci glasovali v deželni zbor za električne naprave. Nam so šole potrebne, in sicer obrtne in meščanske šole, da se ljudstvo izobrazi in da bo znalo izkoristiti položaj v svojo korist, drugače bo domačin vedno vlekel zadnji konec.

Vabilo na XXVII. redno veliko skupščino

Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

v nedeljo, dne 22. septembra 1912 ob 11. uri dopoldne

v Trstu v veliki dvorani »Narodnega doma« (Piazza della Caserma št. 2).

Sporod.

1. Nagovor prvomestnika.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Poročilo nadzorništva.
5. Volitev članov v družbeno vodstvo.¹
6. Volitev nadzorništva (5 članov).²
7. Volitev razsodništva (5 članov).³
8. Slučajnosti.⁴

Vodstvo »Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani«, dne 27. avgusta 1912.

¹ Iz vodstva izstopijo letos gg.: Aleksander Hudovernik, dr. Janko Štebinger in Ivan Vrhovnik, odpovedal pa se je g. dr. Gregor Žerjav. Voliti je torej štiri odbornike, tri za dobo treh let, enega za dobo enega leta.

V odboru ostanejo še gg.: Fr. Črnagoj, dr. Ernest Dereani, dr. Ivan Merhar, Fr. Pahernik, Matija Prosekar, Andrej Senekovič, Luka Svetec, dr. Ivan Tavčar.

² V nadzorništvu so bili gg.: dr. Fran Ilesič, dr. Alojzij Lavš, dr. Vladimir Ravnihar, Matija Rode, Miloš Stibler.

³ V razsodništvu so bili gg.: dr. Vinko Hudelist, Jakob Kogej, dr. Fr. Rosina, dr. Fran Tekavčič, dr. Karel Triller.

⁴ Do dne 27. avgusta t. l. so podani predlogi, o katerih bode sklepala velika skupščina: a) za Stajersko se ustanovi mesto posebnega potovalnega učitelja; b) glavna skupščina se deli v zaupno in manifestacijsko zborovanje; c) tajnikovo in blagajnikovo poročilo naj se izroči tiskano delegatom 14 dni pred veliko skupščino.

Dostavek: Dne 21. septembra ob 7. zvečer bo zaupno zborovanje po § 2. društvenega zakona v veliki dvorani »Narodnega doma« v Trstu, h kateremu je dostop dovoljen samo proti osebnemu povabilu. Za pokrovitelje in podružnične delegate veljajo »zglasnice«, ki so jih dobili za veliko skupščino, obenem tudi kot legitimacije k zaupnemu zborovanju.

Dnevne vesti.

+ **Dopolnilna deželnozborna volitev iz kranjskega veleposestva.** Deželna poslanka iz kranjskega veleposestva, baron Schwegel in baron Codelli, sta oddžila svoja mandata prvi iz ozirov na svojo visoko starost, drugi ker je zaposlen v Afriki. Nadomestna volitev za ta dva mandata je razpisana na dan 28. septembra. Volilni imenik izkazuje, da je na Kranjskem samo še 76 opravičencev, ki imajo volilno pravico v kuriji veleposestva.

+ **Preganjanje v Dalmaciji — neuspeh »Slovenec« denunciacije.** Tisti dan, ko je bil Jukić v Zagrebu zaradi atentata na komisarja Cuvaja obsojen na smrt, so se zvečer zgodile v Spletu velike demonstracije. »Slovenec« je trdil, da so demonstrantje vpili »Živio kralj Petar!« — »Živio jugoslovanska republika!« — »Živio bombe in granate!« — »Slovenec« je bil edini list, ki je to trdil in »Slovenec« dopisnik edini človek, ki je slišal take klice. Pa to pot »Slovenec« denunciacija ni imela uspeha. Državno pravdnikstvo v Spletu je seveda pograbilo celo stvar, začela se je velika preiskava, a ta je pokazala, da je »Slovenec« lagal, kakor je že njegova navada. Državno pravdnikstvo pač toži dr. Angelinovića, ki je imel pri ti demonstraciji govor, in trgovca Mijo Buzančiča, a samo zaradi — motenja javnega reda, nekaj oseb pa, ki so klicale »Živio Jukić« zaradi — odobravanja prepovedanega dejanja po § 305. kaz. zak. — Mastna »Slovenec« denunciacija se je torej temeljito izjalovila.

+ **Zopet zvišanje plač duhovnikov.** Kdor pogleda suhe in sestradne postave naših fajmoštrov, ta mora pač priti do prepričanja, da se tem ljudem v sedanjih časih velike druginje zelo slabo godi. Tega prepričanja so pa naši kaplani, župniki, dekani in prelati tudi sami. Ko je bil kurijalni parlament v zadnjih vzdihih, so duhovniški poslanci in njihovi zvesti zavezniki po svoji stari navadi uporabili te zadnje trenutke umirajočega kurijalnega parlamenta ter iztisnili iz njega par milijonov za zboljšanje duhovniških plač. Prepričani so bili namreč, da jim novi ljudski parlament ne bo dovolil nobene zvišanja več. Toda ko so se v novem parlamentu začeli posvetovati o službeni pragmatiki uradništva, so se duhovniški poslanci naenkrat spomnili, da jih je ljudstvo zato poslalo na Dunaj, da zopet zboljšajo plače duhovnikov — trpinom. In tedaj so ti duhovniški poslanci zahtevali zvišanje duhovniških plač. V cerkvenih krogih se zdaj govori, da bo to vprašanje kmalu prišlo na dnevni red. Vlada, ki tako zavlačuje uradniško službeno pragmatiko, že izdeluje predlogo, da se zboljša kongrua in pokojnina duhovništva. Med drugim bodo podvojili petletnice. Da pa siromašni volilci ne bodo preveč godrnjali, jim hoče vlada natresti nekoliko peska v oči ter odpraviti cerkvene takse za oklice in poroke. In zopet se bodo vršili shodi, na katerih bodo duhovniški poslanci kričali ter se bahali: Volilci, pogledajte, koliko smo dosegli za vas. — In kaj poreko k temu Slomškarij?

+ **Klerikalci proti obrtnikom.** Klerikalci se radi priljujejo obrtnikom; sladko jim govore in obetajo jim zlate gradov, ne store pa zanje ničesar. Še več; kjer le morejo obrtništvo škodovati, pa mu škodujejo. Zadnjič smo poročali, kako so klerikalci potem »Kmetijske družbe« poskusili razbiti s toliko težavo in s tolikimi boji doseženo načelo, da naj bo samo izučnemu obrtniku dovoljeno izvrševati kak obrt. Kako hi navski so se klerikalci v prejšnjih časih zavzemali za to načelo, a zdaj, ko je prišlo do veljave, bi je pa radi spravili iz sveta. Začeli so v »Kranjski kmetijski družbi«. Tukaj še bolj skromno, ker je na Kranjskem še mnogo obrtnikov, ki so tako zaslepljeni, da capljajo za klerikalci. Na Stajerskem ni treba klerikalcem imeti niti toliko ozirov na obrtnike, kakor na Kranjskem, ker na Stajerskem resničnega obrtnika sploh ni v klerikalnih vrstah. Tam so torej klerikalci že jasneje pokazali svojo barvo. Zgodilo se je to na shodu pri Sv. Kungoti pri Konjicah. Na tem shodu so klerikalci sprejeli resolucijo, naj vlada mizarsko, tesarsko in zidarsko obrt poglasi za proste obrti, da bo lahko vsak »fušar« odjedal izučnim obrtnikom kruh. — Temu sklepu je dal svoj blagoslov klerikalni državni poslanec Pišek. — Stajerski in kranjski klerikalci so bratsko združeni pod enim klobukom in zato smo prepričani, da je v tej resoluciji izraženo mnenje cele klerikalne stranke. Brez dvoma je, da pripravljajo klerikalci s takimi sklepi, kakor je bil storjen v »Kranjski kmetijski družbi« in na shodu pri Sv. Kungoti, tla za večjo akcijo, ki naj do skrajnosti omeji pravico, da smejo samo

izučeni in vsposobljeni ljudje izvrševati različne obrti. Torej — pozor obrtniki, da vam zavratni klerikali ne preskrbe prav neprijetnega presenečenja.

+ Nesramno natolcevanje socialno - demokratičnega glasila. Socialni demokratje kar ne morejo preboleti groznega poraza, ki so ga doživeli pri zadnjih občinskih volitvah v Spod. Šiški, navzlic svojemu klerikalno - nemškemu kompromisu. In ker ne morejo drugače svojo jezo ohladiti, so začeli sedanje narodno-napredne občinske odbornike sumničati najrazličnejših podlosti. Če se to ali ono zgodi v Spodnji Šiški — vsega so krivi oni možje, ki jih je velika večina spodnješiškega prebivalstva poklicala, naj vodijo gospodarstvo občine. Dne 27. avgusta si je baje neka žena, ki stanuje v Spodnji Šiški, na kazniv način prilastila v nekaterih trgovinah v Kamniku nekaj blaga. In zdaj že kriči »Zarja«, da je to storila »soproga dičnega jugoslovanskega občinskega svetnika svetovnoznane občine Sp. Šiška.« Ta trditve je podla in nesramna laž in si bo občinsko svetovladstvo v Spodnji Šiški poiskalo za to pavšalno sumničenje na primeren mestu zadoščenja. Sicer pa vprašamo: Ali je mož kriv, če napravi žena kako kaznivo dejanje? Nesramno je, če glasilce stranke — ki ima med seboj prveake a la Podobnik iz Idrije in voditelje, ki se po javnih parkih producirajo — predbaciva jugoslovanski železničarski organizaciji, da je ona kriva nepostavnega dejanja, ki ga je zakrivila žena kakega železničarja, ki je v tej organizaciji. To je pač golo maščevanje, ker so ravno železničarji v ljubljanski okolici spoznali, da socialno - demokratiška stranka ni tista stranka, ki bi mogla nesebično varovati njihove interese.

+ Železničarji in socialno - demokratiška stranka. Pišejo nam: Jugoslovanska železničarska organizacija je socialno-demokratični stranki trn v peti. Včerajšnja »Zarja« napada to organizacijo zaradi neke ženske. S takim sumničenjem pač ne bo zakrila socialno - demokratiška stranka svojih neuspehov in blamaž. Tudi ne spravi s sveta dejstva, da so ravno v ljubljanski okolici železničarji vsled zadnjih občinskih volitev v ljubljanski okolici, ki so se vršile v znamenju kompromisa s klerikalci, obrnili hrbet socialno - demokratični stanki. In prav gotovo je, da bodo taki napadi, kakor je bil v včerajšnji »Zarji«, dosegli ravno nasproten učinek, kakor ga pričakuje »Zarja«.

+ Okrajni šolski nadzornik v Radovljici. Govori se, da bo imenovan na mesto c. kr. okrajnega šolskega nadzornika za radovljiški nadzorovalni okraj jeseniški nadučitelj Jožef Sedlak.

— Dr. Hudnik leži težko bolan v Postojni in je bil že pred nekaj dnevi previden. Poročilo nekaterih listov, da je umrl, ne odgovarja resnici.

— Novi cvetlični dnevi. Za cvetlične dneve narašča zanimanje po vseh slovenskih deželah. Dasi pa prihajajo od mnogih strani zelo razveseljujoči dopisi, vendar bi bilo lahko zlasti kranjske mesta in trgi v tem oziru agilenjši in vzglednejši. Naj tedaj v skrajnem času Ciril - Metodova podružnica, »Sokolska društva« in dijaštvo v svojem lastnem interesu prično s pripravami za cvetlični dan. V zadnjem času so sklenili napraviti cvetlični dan v Ormožu (ženska podružnica C. M. D.) v Ajdovščini (moška in ženska podružnica C. M. D. ter »Sokol«) in na tržaškem ozemlju: Verdelski Sokol in C. M. podružnica pri Sv. Ivanu. Končno se vrše tudi posvetovanja, da se v Trstu s pomočjo in vodstvom moške in ženske podružnice C. M. D., tržaškega »Sokola« in akad. fer. društva »Balkan« napravi cvetlični dan za »Družbo sv. Cirila in Metoda«, »Slov. Sokolsko Zvezo«, »Branibor« in dijaško podporno društvo »Radogoj«. Te lepe vzgledne naj bi posnemala kranjska mesta in trgi, od katerih smo dobili v zadnjem času le dopis iz Novega mesta, da priredijo moška in ženska podružnica C. M. D., Novomeški Sokol, visokošolci, Narodna Čitalnica, pevsko društvo in salonski orkester dne 21. septembra v dvorani Novomeške Čitalnice veselico in korist. društvom, katerim je namenjen cvetlični dan. Ciril - Metodova podružnica v Cerknici pa je poslala sledečo uvaževanja vredno poročilo: »Priredili bomo mesto cvetličnega dneva cvetlični teden. Naprosili smo vse zavedne in poštvene gospodične, ki so rade volje prevzele nalogo, da razprodajo od 1.—8. septembra vse cvetke, kar se jih dobi sedaj na tukajšnjih vrtovih. To razpečevanje se bo vršilo torej cel teden ne le v Cerknici, ampak tudi po vsej okolici, med domačini in tujci, kolikor se jih bo v tem času pri nas mudilo. Ker nas je malo, zato bomo morali biti do 8. septembra vsi v cvetkah. Na ta način upamo vsaj nekaj doseči,

kar bi z enim samim dnevom ne bilo mogoče.« K temu poročilu moramo izraziti le največje veselje in željo, naj bi Cerknico še marsikje posnemali. — Dopise in dohodke cvetličnih dnevov ni pošiljati na vodstvo C. M. D. in se naj torej C. M. društvene, niti Sokolske položnice ne uporabljajo, ampak na naslov »Centralno vodstvo za I. vseslovenski cvetlični dan« v roke g. Milka Nagliča, Ljubljana, Šubičeva ulica 3, pritličje.

— Jutrašnji cvetlični dnevi. Za nedeljo, 1. septembra je napovedanih že znatno število cvetličnih dnevov, ki bodo 8. septembra rodili še več posnemovalcev. Tako bo jutri cvetlični dan v Ormožu, pri Sv. Ivanu pri Trstu in na Opčinah pri Trstu. V Ormožu priredi cvetlični dan ženska podružnica C. M. D., ostala dva pa skupno podružnica C. M. D. in Sokol. Na Opčinah se jutri vrši tudi kolesarska tekma društva »Balkan«, kar bo prineslo k cvetličnemu dnevu še večjo živahnost. Na Kranjskem bodo jutri sledeči cvetlični dnevi: v Kranjski gori, v Velikih Laščah, v Zagorju ob Savi in v Cerknici. Skrajni severo-zahodni del naše Gorenjske ima svoj cvetlični dan v svojem središču Kranjska gora-Radeče-Koren. Zvečer zaključijo to prireditvev ples v hotelu pri pošti v Kranjski gori. Na ta cvetlični dan opozarjamo zlasti naše turiste. V Velikih Laščah priredi jutri podružnica C. M. D. cvetlični dan, kateremu sledi popoldne pik-nik v Ščiti tik vasi. Zagorski Sokol in podružnica C. M. D. v Zagorju ob Savi napravita jutri ob priliki javne telovadbe na veseličnem prostoru poleg Sokolskega doma svoj cvetlični dan. V Cerknici pa prično jutri svoj cvetlični teden, o katerem smo na drugem mestu obširneje govorili. Mnogo sreče tem narodnim prireditvam, ostalim pa pogum in podjetnost k jutrajšnjim uspehom.

— Slovenskim staršem. V kratkem se začne zopet šolsko leto. In tedaj bodo slovenski starši izven Ljubljane premišljevali, kam naj dajo svoje otroke v stanovanje. Kakor nam je znano, so se Nemci v tem oziru organizirali in ponujajo celo slovenskim staršem nemško - nacionalne gospodarje. Posebno važno je to vprašanje za hčerke slovenskih staršev, ki se pridejo v Ljubljano šolat. V tem oziru slovenskim staršem pač ni treba mnogo premišljevali. Naš dični internat »Mladiki«, ki so ga ustanovile in ki ga z izvanredno poštvenostjo vodijo naše narodne dame pod vodstvom županje Franje dr. Tavčarjeve, je pač vzoren zavod, kamor dajo slovenski starši popolnoma brez skrbi svoje hčerke. Ta zavod odgovarja vsem modernim zahtevam. In dolžnost slovenskih staršev je, da vpoštevajo ta narodni zavod ter mu izročijo svoje hčerke.

— Na I. državni gimnaziji v Ljubljani se po uradnem poročilu ne bodo več sprejemali učenci in prvi razred v letošnjem jesenskem terminu, ker se je že julija meseca zglasilo nad 160 učencev, tako da bodo trije prvi razredi docela napolnjeni. Manj učencev se je bilo zglasilo na II. državni gimnaziji za sprejem v prvi razred. Tam je še prostora za eno paralelko in se bo vpisovanje za prvi razred vršilo, kakor je bilo prvotno določeno, v ponedeljek, dne 16. septembra. Upati je, da bi se do tega časa tudi že rešila vloga občinskega zastopa ljubljanskega, da bi se vsaj ena vzporednica prvega razreda določila kot razred realne gimnazije, ki si jo želi in težko pričakuje toliko staršev.

— Dobri vpliv naprednega časopisa se že kaže. Oglašajo se tu in tam po deželi posamezniki med kmečko mladino, ki pozivljajo svoje tovariše, naj bi se kmečka mladina organizirala na napredni podlagi. »Slov. Dom« priobčuje kot uvodni članek tak poziv kmečkega mladeniča z Gorenjskega. Priporočamo somišljenikom po deželi, da podpirajo napredno mladino v tem stremljenju z nasveti in vzpodbujanjem, obenem naj pa opozore na posamezne zmožne mladeniče, ki bi se za tako organizacijo zanimali, ter naj sporoče njih imena na naslov: »Slovenski Dom« — Ljubljana. Kmečki mladeni naj pa priporočajo čitanje »Slovenskega Doma«.

— Gospodinski tečaj v »Mladiki« se začne še le 1. oktobra, ker je šla gđ. Zemljanova na enomesečno poučno potovanje.

— Poročil se je profesor na II. drž. gimnaziji v Ljubljani g. Ivan Maselj z gđ. Kristino Pintarjevo iz Novega mesta.

— Mnogo odkritih prijateljev ima med slovenskimi gospodinjami Kolinska kavna primes. Njih število pa še rase od dneva do dneva, in že danes lahko rečemo, da v doglednem času ne bo nobene slovenske gospodinjne več, ki bi ne kupovala Kolinske kavne primesi. Ta naklonjenost slovenskih gospodinj nasproti Kolinski kavni primesi je popolnoma naravna

in zato tudi popolnoma razumljiva, kajti ona temelji na dobrih razlogih. Predvsem je Kolinska kavna primes najboljši kavni pridelatek, t. j. Kolinska kavna primes daje kavi vse one dobre lastnosti, ki jih od dobre kave zahtevamo, namreč izboren okus, prijeten vonj in lepo barvo. Samo tista kava je dobra, ki ima te lastnosti. Te lastnosti pa ji v največji meri da samo Kolinska kavna primes. In da dosežemo te učinke, zadostuje že majhna porcija Kolinske kavne primesi, kajti ona je tudi najizdatnejši kavni pridelatek. To je prvi razlog za priljubljenost Kolinske kavne primesi pri slovenskih gospodinjah. Drugi je pa ta, da je Kolinska kavna primes pristno domače blago, in sicer edino te vrste. Kolinska tovarna je namreč domače podjetje združenega našega trgovanja. Ona je poleg tega izmed onih maloštevilnih podjetij, ki poštreno in izdatno z rednimi prispevki podpirajo naša narodna in kulturna društva, v prvi vrsti našo prekornost »Družbo sv. Cirila in Metoda«. To je drugi razlog, da slovenske gospodinjje kupujejo Kolinsko kavno primes. Je torej v interesu vsake slovenske gospodinjje in obenem njena narodna dolžnost, da kupuje izborno in pristno domačo Kolinsko kavno primes. Treba pa je zanj agitariti pri onih slovenskih gospodinjah, ki je morda še ne kupujejo!

Kazen božja. Iz Šentpetra pri Novem mestu smo že pred kratkim poročali, da je tožil neki France Bojanec, hud klerikalec in strasten pristaš vseh klerikalnih moralnih organizacij, posestnika Joža Rebolja, češ da ga je ta žalil na časti. Jože Rebolj pa, odločen in odkrit mož, prava slovenska dolenska korenina, je strupenemu sovražniku dokazal, da je opravičeno očitel nesramni nastop svojega nasprotnika napram njegovi ženi, katero on dosledno zasleduje z ljubezenskimi ponudbami in dela zdravo in prepričan v pošteno družini. Bojanec je odstopil od tožbe, plačal je vse stroške in šel domov. Kljub temu pa ni opustil svojega, za klerikalne kolovodje in agente tako značilnega vsiljevanja proti ženam drugih, pri čemer je seveda popolnoma pozabil, dasi je vnet pristaš farovski stranke, božjo zapoved, ki veli: »Ne želi svojega bližnjega žene«. — Pred kratkim pa se je zgodilo možu, ki tako malo vpoštevata kot pobožen klerikalec in zvest pristaš farovski stranke, da je postal menda celo nasilen proti ženi svojega brata Jožeta Bojanca. Ta možakarica, kateri gre vsa čast, je hinavskega farovževca vrgla iz hiše, pri čemer si je baje France Bojanec zlomil nogo v členku in razmišljaje sedaj sadove klerikalne vzgoje v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu.

Z Dolenskega. Letošnje velike vojaške vaje na Notranjem segajo tudi na Dolensko. Tik kolodvora v Dobropolju je napravljeno vojaško skladišče, v katerem je ogromna množina blaga. Na Vidmu pa koljevo živino za več polkov. Kar je polkov bolj oddaljenih, jim vozi živila vojaški avtomobil, ki pelje 2000 klg. kar je polkov v bližini, pa pošiljajo vojake po meso. Mimogrede omenjeno je zmerjanje vojakov s »psi« zelo neprimerno.

Ljubezenska drama v Postojni. Mož, ki je umoril svojo bivšo ljubico, rani njeno prijateljico in končno samega sebe ustrelil, se imenuje Karel Stossreiter in je doma v Fohnsdorfu na Štajerskem. Prvotno se je po različnih indicijah sklepalo, da je bil uradni riževce tovarne v Trstu, izkazalo pa se je sedaj, da je bil natak in uslužben na piazza Lipsia v Trstu. Umorjena njegova bivša ljubica Amalija Černač je bila kontoaristinja pri trvdki Pollak Söhne v Trstu. Medea Genirum je baje sestra drugega ljubimca Černačeve. Zdravniška preiskava je dognala, da Medea ni smrtonosno ranjena. Krogla ji je pač prebila obelici, a poškodovala ji je le par zob. Rane so majhne in bo dekle kmalu okrevalo.

Tečaj za knjigovodstvo v Zagorju ob Savi, katerega priredi tukajšnji »Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem« se odpre v ponedeljek, dne 2. septembra ob 6. popoldne v prostorih risalnice obrtno-nadaljevalne šole.

Elektroradiograf »Ideal«. Zadnja večerna predstava ob pol 9. s popolnim sporedom. Spored za soboto 31. avgusta, nedeljo 1. in ponedeljek 2. septembra: 1. Umetna reja glavati. (Zanimiv naravni posnetek.) 2. Premeteni kapitan Yenik. (Krasna ameriška veseliga.) 3. Ognjeno srce. (Amerikanska drama.) Samo popoldne. 4. Kako plaču je Fric svoje dolgoce. (Velekomično; igra Gletni Abélard.) 5. Časna beseda. (Učinkovita častniška tragedija v 3 dejanjih. Messterfilm.) Samo zvečer. 6. Mulicke plača stanarino. (Komična učinkovitost.) Samo zvečer.

S ceste. Ko je včeraj peljala služkinja Ivana Kopitarjeva po Dunajski cesti v mesto mleko, je srečala četo dragoncev, pri kateri je jahal tudi poročnik. Ko pride nasproti električni voz, se ga je poročnikov konj vstrašil, skočil v stran in padel na mlekaričin voz, katerega je nekoliko poškodoval in se je pri tem razlilo tudi za 6 K mleka. Ko bi se bila Kopitarjeva preje ustavila, bi se ji ne bilo ničesar pripetilo.

Najden vtopljenec. Danes zjutraj so otroci zagledali v Ljubljani ob bregu na Trnovskem pristanu mrtvo moško truplo. Na lice mesta došla policijska komisija je konstatirala, da je vtopljenec vpokojeni uslužbenec državne železnice, oženjen Jožef Krašovec, roj. 1849. leta v Ljubljani ter pristojen v Št. Vid nad Ljubljano. Krašovec je moral v vodo na vsak način zaiti po nesreči, kajti na truplu ni najmanjših znakov kake nasilnosti. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Raz streho padel. Ko je včeraj popoldne v Toenniesovi tovarni popravljal delavec Filip Pohorič streho, se je zlomila trhljena deska, vsled česar je padel raz streho, zadela z glavo v tam stoječi sod in se teško telesno poškodoval. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Najdeno človeško okostje. Včeraj popoldne so pri kopanju našli delavci na vrtu hotela Union precej plitvo v zemlji človeško okostje, ki je bilo pa že tako preperelo, da se je komaj spoznalo za človeško. Pri okostju so bili najdeni tudi veliki, od rje zelo snedeni žbljbi, brčkone od krste. Policija je dala okostje prenesti na pokopališče k Sv. Krištofu.

Izgubljeno in najdeno. Vzgojiteljica gđ. Hani Stropnikova je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. — Profesor g. dr. Gvidon Sajovic je izgubil zlat obsek. — Delavčeva žena Cecilija Štefančičeva je izgubila zastavni listek, na katerem je bila zastavljena srebrna žepna ura in zlat prstan. — Ga. Ivana Bizjakova je izgubila črnozelen svilnat dežnik. — Ga. Charlota Götzlova je izgubila zlato žensko uro z zlato verzičico. — Sprevednik Valentin Mozetič je našel zlato zapestnico. — Katarina Kocmurjeva je našla oblič.

Narodna obramba.

Za C. M. obrambni sklad so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg.: 1061. »Ruška koč«, Ruše, plačala 42 K; 1062. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda Breg, Istra, plačala 200 K; 1063. Omizje pri Moharju v Spodnji Šiški plačalo 200 K; 1064. Ciril Metodova podružnica Volčjadraga, plačala 200 K; 1065. Rusjadrav kamen v Trstu, plačali 200 K.

Meje slovenskih dežel se krčijo leto za letom. Na Koroškem kmalu ne bomo imeli kaj iskati, na Štajerskem poplovi nemško valovje dan za dnem več slovenske zemlje. Res, kmalu ne bo več niti grobov za nas, kmalu ne bomo mogli več leči na lastni zemlji k počitku, zagnila nas bo mrzla ruša tujine; zemlja, potujčena po naši krivdi, pa bo rodila tujcu, mu množila blagostanje. Stisnimo pesti, še je čas! Podpirajmo, vse, kar služi obrambi naših mej! Ciril-Methodova Družba naj nam bo najbolj pri srcu! Vsak vinar poslan njej se obrestuje. Na marljivih podružnicah je zasiguran procvit C. M. D. Podpirajmo te kjer in kakor moremo! Sledi, da kdor le more, naj prihit 8. septembra k veselici grosupeljske podružnice. Zlet v Grosuplje 8. septembra naj bo parola vsakega zavednega narodnjaka!

Družbi sv. Cirila in Metoda je darovala gđ. Mar. Jarnovičeva v Dramljah pri Celju veliko število lepo sortiranih rabljenih poštinih znamk in 5 K. — G. trgovec Fr. Senčar je poslal iz svojega nabiralnika 7 K 42 v, a z veselice »Kmetijskega bralnega društva« 5 K 20 v. G. Fr. Puc, poštni poduradnik in Trstu je daroval po g. Iv. Vrhovniku, župniku v Trnovem 4 K. Gdč. Roz. Jesenkova v Poljanah pri Škofji Loki je nabrala 7 K 90 v v veseli družbi. Podružnica za Matenjo vas in okolico je izdala za svojo veselico zanimiv list »Tehtnica«. S temi listi sta nabrala gg. trg. zastopnika Jos. Murnik in Slavo Borštnik 10 K. Povodom svatbe Urbančič - Kalin se je nabralo 14 K, katere je poslala podružnica Sv. Križ - Cesta - Dobravlj. G. dr. Ivan Dimnik, odvetnik v Krškem iz neke kazenske poravnave 20 K in še enkrat 20 K. Hvala! Slava spominu blagopokojnega kneza in škofa Ivana Zlatousta Pogačarja! Ker se ni mogel udeležiti odkritja spomenika velikega škofa Ivana Zlatousta Pogačarja, daroval je družbi sv. Cirila in Metoda g. Ivan Vrhovnik, mestni župnik trnovski v Ljubljani 10 K. Hvala iskrena!

Dober učitelj, dober učenec. Podružnica C. M. v Opatjem selu je doživela vesel pojav. Podružničnemu predsedniku g. nadučitelju V. Gregoriču je poslal njegov nekdanji učenec, sedaj c. kr. nadpomočnik pri mornarici g. Rudolf Peric C. M. dar v znesku 12 K 68 v s prijaznim pismom: »Kakor vsak človek, tako tudi mi mornarji se radi malo razveselimo. Zbrali smo se Slovenci na naši ladji in jih en par prav po domače zapeli. Ko so nam pa začela že grla omagovati, smo začeli z neko Salogrigo »bumfati« v prid družbe sv. Cirila in Metoda in tako se je v kratkem času nabrala vsota 3 K 68 v. Nadalje so še darovali gg.: Jos. Štrukelj 2 K, Rudolf 2 K, a po 1 K: Iv. Cotič, neimenovan, Ant. Obreza, V. Treber in zopet neimenovan.« Pismo sklepa z navdušujočimi besedami, da bi procvitela in rastla prekoristna C. M. družba. G. nadučitelj se veseli, da pride ta vrli rodoljub kmalu na dopust, ko mu bo pomožen pri C. M. delu. Hvala tem zavednim slovenskim rojakom, hvala vzornemu učitelju in narodnemu vzgojitelju g. V. Gregoriču!

Korist narodnega blaga. Prva slovenska zaloga čaja v Ljubljani, Rožna ulica šte. 41, je nakazala družbi sv. Cirila in Metoda zopet 70 kron, vsega skupaj doslej 400 K. Ta rodoljubni prispevek priporoča slovensko trdvo gg. Fr. Kovača in Ign. Novaka, ki se tudi resnično trudita, da ustrežata odjemalcem z izbornim blagom po primeroma nizki ceni.

Društvena naznanila.

»Sokol I.« zadnjikrat vabi na svojo prireditev v nedeljo, dne 1. septembra na Ledini. Dopoldne bo igrala godba od 10. do 12. ure, na razpolago bo bufet, vino in pivo. Popoldne pa je začetek sporeda ob 3., telovadba se prične točno ob pol 4. — Prosimo slav. občinstvo za cvetke in eventualne žive dobrote. Sprejema jih in daje vsa pojasnila br. Gorup (trvdka Mejač, Prešernova ul.). — V soboto zvečer ob 7. zadnji damski sestanek na Ledini pri paviljonih. — Nebo se je sicer pooblačilo, vendar pričakujemo lepega vremena. Le ob skrajno neugodnem vremenu bi se morala cela prireditev preložiti na prihodnjo nedeljo dne 8. septembra. V slučaju porokitve bo »Sokol I.« obvestil prizadeta društva do pol 1. popoldne, sicer pa veljajo v polnem obsegu dosedanja navodila, in sicer ob četrti na tri srečanje sokolskih društev pri domobranski vojašnici (Sokol II., Št. Vid, Moste, Štepanja vas), ob pol 3. srečanje »Sokola II.« na Sv. Jakoba trgu. — Prosimo br. člane »Sokola I.«, da so ob 2. zbrani na Ledini. — Vsi pa se veselimo manifestacije telesne kulture, ki bo velika in lepa vzlic vsemu naporu naših nasprotnikov. Vsi se odkritosrčno veselimo one sokolske spontane živahnosti in bodrosti, ki ohranja idejo in organizacijo pri večnem življenju. Cim bolj nas preganjajo, več nas je, krepkejši smo.

Vozni listki za posebni vlak jutri v Trst se dobivajo nocoj do 9. ure v trafikah Češarek v Šelenburgovi ulici in Dolenc v Prešernovi ulici ter v trafikah na južnem kolodvoru; do 11. ure ponoči pa se bodo dobivali v restavraciji v »Narodnem domu«. Dobivali se pa bodo tudi jutri pred odhodom vlaka na kolodvoru. Pridite pa pravočasno in ne šele zadnji trenutek. Vlak odhaja točno ob 5. zjutraj.

Vsi v Trst, da izkažemo simpatije zavednemu slovenskemu delavstvu v Trstu in da se navdušimo ob njih vrstah za enako delo v prospeh slovenskega delavstva vsepovsod. Kdor je prijatelj slovenskega delavstva, kdor čuti z njim, bo šel jutri v Trst.

Trst in morje, to sta dve privlačni točki za vsakega Slovenca, in jutri se nudi vsakomur izredna prilika, da se popelje v Trst, daleč dol in okrog po morju in nazaj z vlakom za nizko ceno, osem kron.

Slov. pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani razpošilja to-le okrožnico: Vaše blagorodje! Slov. pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« ne obstaja bogve kako dolgo dobo let, a je tudi v kratkem času svojega obstoja neštethkrat dokazalo, da se zaveda svoje dolžnosti. V povzdigo slovenske in slovanske pesmi je nastopilo na nešteth narodnih prireditvah, pelo na različnih veselicah in koncertih in poneslo glas naše pesmi izven meje slovenske domovine v Belgrad k bratom Srbom. Da bo društvu mogoče v prihodnje še uspešneje delovati ter se povspeti do kolikor mogoče zaželjene popolnosti, mu je v prvi vrsti potreba od slovenskega občinstva gnotne podpore. Ker je »Ljubljanski Zvon« ustanovil tudi mešan zbor, ki šteje sedaj že okoli 60 pevcev in pevki, je razumljivo, da taka ustanovitev povzroči nemale stroške. Odkritosrčno nas veseli, da je v krog naših cenj. podpornih čla-

nov v zadnjem času pristopilo lepo število prijateljev slovenske pesmi, ki nas podpirajo v stremeljenju po napredku! Podpisani odbor pa se obrača tudi do Vašega blagorodja z ponižno prošnjo, da upoštevate naš položaj in pristopite k društvu kot podporni član z letno članarino 6 kron, plačljivo v obrokih, ali kot ustanovnik društva z vsoto 40 K. Društvo pošlje svojega pooblaščenca do Vas po odgovor. V prijatni nadi Vašega cenjenega odziva se že v naprej zahvaljujemo. Z odličnim spoštovanjem za odbor slov. pevskega društva »Ljubljanski Zvon«: Dr. Anton Švigelj l. r., t. č. predsednik; Janko Zorko l. r., t. č. tajnik.

Streljanje za dobitke priredi prostovoljno gasilno društvo v Stožicah pri gostilničarju gosp. Ivanu Pečniku, po domače pri »Urbančku«. Streljanje se prične v nedeljo dne 1. septembra ob 8. zjutraj ter se nadaljuje počenjs v nedeljo 8. dalje 15., 22. in 29. septembra, vsakokrat od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer. Na željo gostov se strelja tudi ob delavnikih od 2. ure popoldne do 7. ure zvečer. Tekmovanje se prične 29. septembra od 3. ure popoldne naprej.

Izlet v Kamniško Bistrico priredi v nedeljo, 1. septembra 1912 prostovoljno gasilno društvo v Kamniku. Odhod iz Kamnika prvič ob 6. uri zjutraj, drugi ob 9. uri popoldne. Na prostoru pred planinsko kočjo se vrši velika planinska veselica, pri kateri sodeluje iz prijaznosti celotna planinska godba. Vstopnina 40 vin. Čisti dohodek je namenjen za napravo motorne brizgalne. Dobro kapljico in izborna kuhinja oskrbi slavno Slovensko planinsko društvo. V slučaju neugodnega vremena se preloži izlet na 14 dni pozneje. Prijatelji narave in nepriljubljene zabave se vljudo vabijo k mnogobrojni udeležbi. — **Odbor prostovoljnega gasilnega društva v Kamniku.**

Društvo »Lunder-Adamič« v Clevelandu, Amerika, je razvilo dne 18. t. m. svoj krasni prapor s slikama septemberskih žrtev. V impozantnem sprevedu je prenesel prapor na slavnostni prostor, kjer se je razvil ob navdušenih nagovorih. Velika veselica, ki je sledila temu, je sijajno uspela in je dohodek določen v narodne namene.

Prosveta.

Iz pisarne slovenskega gledališča. One dame in gospode, ki so se priglasi k pevskemu zboru, vljudo vam, da se jutri, v nedeljo 1. septembra, med 8. in 12. uro popoldne zglase v gledališki pisarni. — **Intendant.**

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča. **Poneverbe pri trdki Franc Souvan in sin v Ljubljani.**

(Popoldanska in večerna razprava.) Predno je predsednik odredil pričevanje, je predložil sodišču dr. Furlan kopico menic, katere sta Souvanu podpisala Hirschman in njegova žena. Menice imajo različne zneske po 6000 do 15.000 kron. Dalje je dokazal dr. Furlan, da tožita Hirschmana Mestna hranilnica v Radovljici in blejska posojilnica za menični posojilo po 15.000 kron, odnosno 40.000 K, ker Souvana, ki je v konkurni, ne moreta prijeti.

Predsednik: Pa saj je tukaj tudi konkurni masa Souvana. **Dr. Furlan:** Da, toda kako naj Hirschman išče kritja? Premoženje znaša 100.000 K, pasiva pa 600.000 K.

Souvan je Hirschmana odslavlil iz službe dne 19. februarja.

Predsednik: Zakaj? **Hirschman:** Ne vem. Dobil sem pismo, da naj grem na začasni dopust, ker že tri leta nisem bil na dopustu. Bilanco bodo sami naredili in žele, da nisem navzoč, da ne bi prišlo do neljubih prerekani. (Predsednik prebere tozadevno Souvanovo pismo.)

Dalje je dr. Furlan dokazoval z različnimi pismi, ki jih je pisal Souvan Hirschmanu, da obtoženec ni bil glavni vodja trgovine in tudi ne glavni svetovalec Souvanov, marveč, da je Souvan sam dajal striktna navodila in ukaze tudi za najmanjše zadeve, in to bodisi glede trgovine, kakor tudi celo glede osebnih zadev in razmer, kakor na primer glede testamenta Souvanove sestre itd. Dalje je dokazoval s pismi, da je Souvan menice sam izpolnjeval in ni Hirschmanu podpisaval bilanco menic, ker mu je moral Hirschman vsako menico poslati na Bled. Pisma tudi pričajo, da je nakupoval Souvan srečke, in za te obroke mu je pošiljal v njegovi odsotnosti denar Hirschman, če ga je imel kaj v blagajni. Prebralo se je tudi neko pismo trdke Perl, naslovljeno na Souvana. V pismu je šlo za veliko kupčijo med Perlom in Souvanom,

pri kateri je Souvan čez 100.000 kron izgubil.

Predsednik: Kje ste pa dobili to pismo?

H: Souvan mi ga je dal. **Državni pravdnik:** To pa je nekam čudno, da imate vi Souvanova pisma, in to ni prav.

Dr. Furlan: Ali dobro pa je, da imamo to pismo!

Predsednik: Ali ni imel Souvan drugega prostora, da bi spravil to pismo?

Hirschman: Ne, Perlova pisma je dal Souvan vsa meni.

Predsednik: In vse to je zaupal na Hirschmanu?

Državni pravdnik: Pridržim si pravico, dvigniti svojočasno obožbo proti Hirschmanu zaradi krive, ker s temi pismi je dokazano, da sta Hirschman in Souvan spoznavno skupno delala.

Dr. Furlan: Vendar pa ni delal Hirschman v tej zavesti, kakor se ga hoče dolžiti, ker sicer bi ne bil zaupal Souvanu svojih 50.000 K.

Nato prebere predsednik izvid sanatorija v Marbachu v Švici, kjer se je zdravil Souvan. Glasom tega izvida je bil Souvan že dvakrat precej nevarno duševno bolan.

Dr. Furlan zahteva vsprico tega materijala, da se Souvan kot glavna priča ne sme zapriseči, ker bi pomenilo to po avstrijskih zakonih ničnost. Če ga že sodišče zapriseže, naj ga zapriseže morda pozneje, če bo sodišče uvidelo, da je to možno in potrebno. Temu predlogu se prilagodi tudi državni pravdnik.

Franc Souvan, trgovec in posestnik v Ljubljani, izpove, da je imel do Hirschmana veliko zaupanje. Posvetoval se je redno z njim in ga tudi poslušal. Potrdi, da je bil res bolan in sicer je imel visoko nevrastenijo in srčno napako ter razburjene živce, toda ko je trgovino odprl, je bil že popolnoma zdrav. Priznal je v očigled pism, ki jih je predložil dr. Furlan, da je res manevariral s fingiranimi kopijami in sicer zato, da je skrival konkurenci, kako pod ceno razprodaja. Pri trgovini, ki jo je odprl Souvan na Tržaški cesti pod imenom Marija Hirschman, in katero je vodila Marija Hirschman, je bilo razmerje med obema strankama sledeče:

Souvan da blago in plača najemnino in davke. Blago se njemu plača, ostalo je dobiček, pri bilancah ne zadene Hirschmanove nobeno jamstvo za kake eventualne izgube. Zato pa mora podpisati Hirschmanova menice in s tem pomagati trdki Souvan, če bi prišla ta v zadrego. Souvan je to priznal, priznal je tudi pristnost svojega podpisa na pogodbi, vendar pa dvomi, da bi bil on že napisano pogodbo podpisal. Glede v obtožnici Hirschmanovi navedenih točk izpove Souvan sledeče: Bonaču sem dal le tisoč kron, in tudi nisem ukazal dati mu še en tisočak, kakor tudi nisem ukazal potvoriti v knjigi postavko 1000 v 2000. Bonaču nisem odpovedal službe, marveč sem razrešil le kontrakt, in mu dal za to kot odškodnino tisoč kon.

Dr. Furlan: Ali izključujete možnost, da bi Bonač ne bil dobil 2000 kron?

Souvan: Popolnoma gotovo pa tega ne morem ugotoviti. Denarja v blagajni takrat ni bilo. Glede Podlesnikovega tisočaka Souvan prizna, da je mogoče, da ga je Podlesnik plačal njemu, toda on pravi, da ga v svoji denarni knjigi nima.

Dr. Furlan: Ali ste katerikrat radirali v knjigah?

Souvan: Mogoče je, toda v glavni knjigi ne. Glede zneskov, ki jih je vzel Souvan po izpovedi Hirschmanovi brez njegove vednosti iz blagajne, prizna Souvan, da je vzel enkrat, ko je bil Hirschman na Dunaju, denar, ki ga ni vpisal, vendar pa se je pozneje tega spomnil. O poneverbi glede 601 kron ne ve priča nič, glede blaga pa, ki ga baje Podlesnik ni dobil, trdi, da je Podlesnik vse blago dobil. Slučaj, da je ostalo nekaj blaga doma, se je moral zgoditi pri kaki drugi naročbi, ne pa pri inkriminaciji.

Nato je sodišče sklenilo, da se Souvan zapriseže. Souvan je prisegel in ponovil pod prisego svoje izpovedi.

Priča Slavica Slapničarjeva, 18letna kontoristinja, je priznala, da je Souvan ukazal poslati več zabojev blaga s starimi znamkami, da bi se ne zvedelo, da ima razprodajo. V štraco, kjer so izvršene falzifikacije, je pisala ona, radiral in popravljaj pa je pokojni Bonač. Glede zaostalega Podlesnikovega blaga ve dobro, da ga je vknjižila v retourstraco — v tej straci pa je sedaj iztrganih šest listov. Priča potrdi tudi, da je videla, ko je Souvan knjige radiral in popravljaj.

Da Podlesnik res ni dobil vsega blaga, sta potrdili tudi priči Martin Stadler, trgovski pomočnik, in Franc Učar, hlapec. Stadler je tudi potrdil, da mu je izjavil Bonač ponovno, da je dobil od Souvana dva tisoč kron.

Nasproti tem izpovedbam pa je izpovedal trgovec Podlesnik iz Radeč, da je on sprejel vse blago, kakor je navedeno v fakturi, da je blago sam razkladal in kontroliral s fakturo. Tudi plačal je blago in sicer Hirschmanu na roko.

Državni pravdnik: Ker so si izpovedbe zapriseženih prič v največjem protislovju in je postal položaj tako nejasen, da si ne morejo niti porotniki, niti sodniki ustvariti jasne sodbje, predlagam, da se obravnava preloži. Po izvedencih naj se dožene pisava in straci in usoda strgane retourstrace. Pojasni naj se protislovja prič in zasliši priča Polatschek glede privatnih zapisov Souvanovih.

Dr. Furlan se je v svo odločnostjo protivil temu predlogu. Zavračal je utemeljevanje državnega pravdnika kot neosnovano, preložitve kot nepotrebno in kot naravnost nekaj nezaslišanega.

Po dolgem posvetovanju je sodišče sklenilo, da se predlogu državnega pravdnika ugodi in obravnava preloži.

Sodišče je utemeljevalo svoj sklep sledeče: Vsa krivda se vala sedaj na, pokojnega Bonača. Dognati se mora torej, kdo je kriv, ali Bonač ali Hirschman, ali pa, če sta bila v zvezi. Dalje je treba natančneje dognati premoženjsko stanje Hirschmanovo, kje je denar dobil, in kam je prešel poneverjen denar. Zaslišita naj se Bonačeva sestra, ki bo največ vedela o pokojnem bratu, in Polatschek glede zasebnega konta Souvanovega. Izvrše naj se temeljite poizvedbe glede nasprotnih izpovedi prič, zvedenci pa naj določijo, čigava je pisava in čigava poprava in straci.

Razne stvari.

* **Cerkveni zvon ukradli.** Iz Bukarešte poročajo: V občini Kolenine so iz zvonika tisoč let starega samostana ukradli historični zvon. Tatvino so najbrže izvršili cigani.

* **Nemški cesar dobi nagrado.** Londonska poročila pravijo, da dobi Noblovo mirovno nagrado cesar Viljem, literarno nagrado pa Gerhart Hauptmann.

* **Roparski napad na omnibus.** iz Varšave poročajo: Neki omnibus, iz katerem je bilo 15 trgovcev, so v bližini mesta napadli roparji. Trgovce so roparji oropali ter nekatere usmrtili.

* **Nesreča pri manevarih.** Iz Kaselja poročajo: Na večbališču pri Fuldis so ponesrečili trije vojaki 11. artilerijskega polka iz Kaselja. En vojak je bil usmrčen, ostala dva pa težko ranjena.

* **Suvorin o žurnalistih.** Ugledni ruski žurnalist Aleksej Suvorin je rekel o žurnalistih: Žurnalist je ravno tako velika avtoriteta kakor minister ali kakor ljudski govornik na tribuni, samo če zna biti ljudski.

* **Prijeti vlomilci.** Z Dunaja poročajo: Tu so aretirali tovarnarjevo vdovo Trinto, njenega ljubimca, njeno hčerko in njenega 12letnega vnuka, ki so v zadnjem času izvršili več vlovov. Škoda, ki so jo povzročili, znaša 6000 kron.

* **Požari.** Iz Pariza poročajo: V Macchis na Korziki je izbruhnil velik požar, ki je upelnil vinograde in gozdove. Štiri osebe so zgozele. — Iz Carigrada poročajo: V židovskem delu mesta v Peri je zopet izbruhnil požar, ki je v kratkem upelnil 140 lesenih hiš.

* **Povodnji na Angleškem.** Iz Norwicha poročajo: Nevarnost je, da vodovje preplavi mesto. Boje se, da zmanjka pitne vode in živil in da izbruhne kaka nalezljiva bolezen. Več nego 10.000 oseb je brez strehe. Trgovsko življenje v mestu je onemogočeno. Mnogo hiš se je podrla. Železniški promet z Norwichom je zopet normalen.

* **Poskušeno sleparstvo.** Z Dunaja poročajo: K blagajni neke tukajšnje banke je prišel le dni neki mlad mož in prezentiral šek, glaseč se na 100.000 kron. Mož so prijeli in ga izročili policiji. Tu so dognali, da so bili podpiri uradnikov ponarejeni. Nadalje je policija dognala, da je sluga neke dunajske banke ukradel ta šek in še enega iz nekega pisma, ki je bilo naslovljeno na banko. Osumljen je tudi, da je ukradel dva poštna šeka za 33.000 kron.

* **Italijansko-turški konflikt v vartéte gledališču.** Z Malte poročajo: V nekem tukajšnjem vartéte gledališču je prišlo do burnega prizora. Neke pevka je pela pesem 11. bersaljskega polka. Italijani so navdušeno ploskali. Več navzočih Turkov in neki angleški častnik so protestirali. Prišlo je do pretepa. Turki so potegnili revolverje, vendar so jih pa razorožili. Italijani so Turke in častnika pretepli. Turke so aretirali in izgnali.

* **Stavka pismonoš v Belgradu.** Iz Belgrada poročajo: Stavka tukajšnjih pismonoš še ni prenehala in je postala prava kalamiteta za pošto in upravo in kabivalstvo. Nado-

mestni pismonoše, ki jih je nastavila poštna uprava, ne morejo opravljati službe in zmečejo večji del pismen proč. Tako so predčerašnjem našli na belgradskih cestah več tisoč pismen, ki so jih nadomestni pismonoši proč zmetali. Trgovci oddajajo pisma, namenjena v inozemstvo, na zemunski pošti.

* **Umazano perilo poljskega poslanca.** Iz Krakova poročajo: Pri okrožnem sodišču v Novem Sandecu je bila vložena tožba proti članu poljske ljudske stranke Ivanu Jaworskemu zaradi 10.000 kron. V tožbi se trdi, da je Jaworski obljubil tožitelju proti proviziji izposlovati koncesijo za ustanovitev ljudske banke v Krakovu in da je v to svrhu že dobil predum 1050 kron. Kot priče bosta zaslišana predsednik poljske ljudske stranke posl. Stapiński in njegova žena. List »Naprzew« pripominja, da gre najbrže za nov slučaj korupcije, ki ga je izvedel posl. Stapiński, ta nekdanji tako obževani prijatelj naših klerikalcev.

* **Lepe policijske razmere v Novem Jorku.** V Novem Jorku imajo pač lepe policijske razmere. Zgodil se je namreč zopet nov policijski škandal. V hotelu »Boulevard« so našli mrtvo mlado, krasno Irčanko. Iz vsega je bilo razvidno, da je bila umorjena. Takoj so to sporočili policiji, toda ta se je jako čudno izkazala. Skrivoma je namreč odstranila truplo, ne da bi se dozda moglo konstatirati, kam. Izjavila je pa obenem, da je umrla naravne smrti. Policija je zatajila vse izpovedi hotelskega personala, da so našli damo zadavljeno in vso krvavo. Stvar je pa prišla na dan in zdaj imajo novojoška policija en škandal več.

* **Zavarovanje proti kriminalu.** Nekaj novega, originalnega so uvedle amerikanske zavarovalnice, namreč zavarovanje proti nevarnosti, da se pride v kriminal. Družbe, ki se pečajo s to novo panogo zavarovanja, iščejo svoje klijente v vrstah raznih spekulantov in gotovih obrtnikov, ki se pečajo z različnimi umazanimi obrti in ki stoje vedno z eno nogo v kriminalu. Toda sprejemajo se tudi eksponirani tatovi in sleparji. Višina premij je odvisna od tega, kako velika nevarnost glede na kriminal grozi zavarovanemu in kako je dotični uslužben. Če zavarovanega primejo, tedaj mu zavarovalnica takoj nakáže sredstva za advokata in pa hrano v preiskovalnem zaporu.

* **Strupene gobe.** Z Dunaja poročajo: V nekem tukajšnjem sanatoriju je predčerašnjem umrla tovarnarjeva soproga Marija Gross na znakih zastrupljenja. Najbrže se je zastrupila s strupenimi gobami, ker je tudi njen soprog težko zbolel. — Iz Prage poročajo: Predelavec Volek in njegova dva sina so po zavžitju gob umrli. Volekova žena je v smrtni nevarnosti. — Iz Duchcova poročajo: Sedemdesetletni dninar Pohner je vsled zavžitja strupenih gob umrl. Njegova žena se bori s smrtjo. — Iz Hirschberga poročajo: Po zavžitju strupenih gob je tu zbolela družina nekega delavca. Dve deklici v starosti od šestih do osmih let sta umrli. — Iz Curiha poročajo: Tu je zbolela družina nekega pekoveškega mojstra, obstoječa iz desetih oseb, ker je jedla strupene gobe. Pet oseb je že umrlo.

* **Kinematografsko fotografiranje in ognjegasci.** Iz Budimpešte poročajo: Predčerašnjem popoldne je zlezel sedemnajstletni gimnazijec Dionyz Kovalik na stebel Franc Jožefovega mostu ter na to splezal na železnega orla, ki je tam pritrtjen. Tam se je začel slačiti in govoriti proti ogrskim atletikom, ki pri štokholmskih igrah niso napravili časti ogrskemu imenu. Telefonirali so po ognjegasce. Med tem se je Kovalik sčel od plavalnih hlači ter zaklical ognjegascem: Kaj hočete od mene, vi lazeči pajki? Živio — svetovna cena 10.000 kron! S temi besedami je skočil v vodo s 40 metrov visokega mostu. Plaval je kakih 15 metrov, nato se je dvakrat preobrnil ter izginil v valovju. Kakor se je pozneje dognalo, ga je za to najelo neko kinematografsko gledališče. Proti družbi so uvedli kazensko postopanje. Zastopnika družbe, nekega inozemca, so postavili pod policijsko nadzorstvo. Mladenič, ki je na ta način utonil, je dobil za ta nesrečni skok 250 kron.

Telefonska in brzojavna poročila.

Cesar na Dunaju.

Dunaj, 31. avgusta. Cesar pride dne 8. septembra iz Šla na Dunaj. Sledeče dni se bo vršila na Dunaju slovesno zaprisega novo imenovanih tajnikov.

Za malorusko univerzo.

Dunaj, 31. avgusta. Kakor poročajo poljski listi, je grško-katoliški

metropolit grof Bepticki kupil v Lvo-
vu od kneza Sapiehe cel kompleks
hiš za dva milijona kron in namera-
va prostore teh hiš ponuditi in pre-
pustiti državi za malorusko vseučil-
lišče.

Nemško vojaštvo na avstrijskih tleh.

Dunaj, 31. avgusta. Začetkom
meseca septembra bo imelo nemško
vojaštvo svoje vaje ob avstrijsko-
slezijski meji, tekom katerih prestopi
tudi avstrijsko mejo. Avstrijske po-
litične oblasti so dobile od osrednje
vlade nalogo, da ne delajo nikakih sit-
nosti nemškemu vojaštvu.

Nesreča na dunajski mestni železnici.

Dunaj, 31. avgusta. Danes po-
noči ob 12. uri 15 minut je v X. okra-
ju skočil s tira vlak dunajske zvezne
železnice. En železniški uslužbenec
je bil težko poškodovan.

Opozicija v češki agrarni stranki.

Praga, 31. avgusta. Bivši mi-
ster in poslanec češke agrarne
stranke Prašek ter poslanec Berg-
man nameravata ustanoviti opozici-
onalno češko tiskarno in založništvo.

Izstop češkega uradništva iz splošne uradniške zveze.

Praga, 31. avgusta. Organ češ-
kih realistov »Kraj« poroča, da je
sklenilo češko uradništvo izstopiti iz
splošne zveze avstrijskega uradni-
štva in ustanoviti svojo lastno urad-
niško zvezo.

Grof Štefan Tisza proti splošni in enaki volilni pravici.

Budimpešta, 31. avgusta. Grof
Štefan Tisza priobčuje v svojem gla-
silu članek proti splošni in enaki vo-
lilni pravici, v katerem trdi, da je
splošna in enaka volilna pravica v
vseh državah, kjer je bila uvedena,
v veliki meri škodovala parlamen-
tarizem. Nadalje trdi, da ogrski vo-
lilci še niso zreli za splošno in enako
volilno pravico.

Spor med hrvaško vlado in mestom Zagrebom.

Zagreb, 31. avgusta. Med vlado
in mestom Zagrebom je nastal spor
zaradi zemljišča na Šalati. Mesto je
odstopilo vladi to zemljišče, da
zgradi bolnišnico ali tehniko. Ker se
pa vlada ni tega držala, temveč
odredila zgradbo neke srednje šole,
zahteva mesto odškodnino 160.000,
obenem pa noče dati drugega zem-
ljišča za tehniko, kakor zahteva
vlada.

Manifest kralja Ferdinanda.

Sofija, 31. avgusta. Uradni list
priobčuje manifest kralja Ferdinan-
da na narod ob priliki 25letnice svo-
gega vladanja. Kralj izraža v manife-
stu svoje veselje na naravnost ču-
dovitem napredku Bolgarije v zad-
njih 25 letih in poudarja izredne
zmožnosti bolgarskega naroda, ki so
mu zagotovile častno mesto v civili-
ziranem svetu. Obenem zatrjuje, da
se čuti srečen, da je po svojih močeh
sodeloval pri tem napredku.

Ruska državna duma.

Petrograd, 31. avgusta. Začet-
kom prihodnjega tedna bo razpu-
ščena sedanja, tretja državna дума
in bodo takoj razpisane nove vo-
litve.

Aretacija načelnika tajne policije.

Petrograd, 31. avgusta. Ministr-
ski svet je v svoji večerajšnji seji
sklenil, da se izroči načelnik kijev-
ske tajne policije Kuljatko sodišču,
ker je izvršil celo vrsto defraudacij
v škodo državni blagajni. Kuljatko
je znan izza atentata na bivšega
ministrskega predsednika Stolypina.

Grofica Tarnowska pomiloščena.

Rim, 31. avgusta. Grofica Tar-
nowska bo v kratkem pomiloščena
vsled posredovanja visoko stoječih
oseb ruske družbe.

Nov prekop med Atlantskim in Tihim morjem.

London, 31. avgusta. Namerava
se ustanoviti angleško-francoska
družba, ki hoče zgraditi v republiki
Nikaragua prekop, ki bi vezal oba
Ocean in bil konkurenčno podjetje
panamskemu prekopu.

Senzacionalna aretacija.

Novi Jork, 31. avgusta. Veliko
senzacionalno vzbujalo v Ameriki aretacija
predsednika volnenga trusta Vilje-
ma Wooda, ki je osumljen, da je po-
vzročil znane dinamitne atentate v
začetku letošnjega leta v Lawrencu.
Tedaj je bilo izvršenih cela vrsta
atentatov, ki pa jih je volneni trust
prisoval štrajkujočim delavcem.
Aretiran je bil tudi predsednik an-
gleških tovarnarjev za volno, Tid-
mac, ki pa je bil proti visoki kavciji
izpuščen na svobodo.

Hmelj.

Norimberk, 31. avgusta. 500-300
cene nespremenjene. 70-90-100-125,

Književnost.

— Lepi striček. Francoski spisal Guy de Maupassant, prevel Oton Zupančič. Strani 526. Ta veleznimiva povest iz pariškega življenja izide prihodnji teden. Cena broš. 3 K 50 v, vez. 4 K 70 v, s pošto 30 vinarjev več.

— Rienz, zadnji tribunov. Zgodovinski roman. Spisal Edvard Lythou - Bulwer. Najznamenitejša romana velikega angleškega pisatelja sta »Zadnji dnevi Pompeja« in »Rienz, zadnji tribunov«. Že ko je »Rienz« izhajal v podlistku »Slov. Naroda«, ga je občinstvo čitalo z največjim zanimanjem. Ta roman podaja sliko velike revolucije, ki se je zgodila v Rimu v letih 1347. do 1357., ko je ljudstvo nastopilo pod vodstvom Rienzija proti tiranom, ko se je demokracija dvignila proti aristokraciji. Ne dvomimo, da bo ta knjiga našla mnogo čitateljev. Priporočamo jo toplo. Roman »Rienz« je izšel v dveh delih, ki obsegata skupaj 718 strani in veljata obe skupaj 4 K, vezani 5 K 50 v, s pošto 30 vinarjev več.

— Greh in smeh. To je naslov zbirke kratkopicnic, ki so bile objavljene v »Slov. Narodu«. Kdor se želi poštenega smeha, naj si naroči to knjižico, ki velja samo 1 K, s pošto 10 vinarjev več.

Vse tu naznanjene knjige se dobivajo v »Narodni knjigarni« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Gospodarstvo.

— Reforma knjigovodskega sistema pri državnih železnicah. Železniško ministrstvo nadaljuje v svojih reformah pri železniški upravi. Dozdaj so se vse odredbe tikale obveščanja s strankami. Zdaj je bila izdana naredba, s katero se nekoliko reformira knjigovodstvo in pa finančna uprava pri državnih železnicah. Venomer so se izražale želje, naj državne železnice opuste kameralistični sistem knjigovodstva in uvedejo dvojno knjigovodstvo. K takim dalekosežnim reformam pa ministrstvo nima pravega poguma, vendar se pa vidi iz te naredbe, da hoče modernizirati dosedanjega knjigovodsko orakso pri železnicah.

— Nočna banka v Londonu. Bančni zavod, ki bo odprt celotno noč, bo v najkrajšem času začel poslovati v Londonu. Banka bo imela svoje prostore v londonskem gledališkem in klubskem mestnem delu Piccadilly. Pozneje bodo otvorili filialke tudi v zahodnem delu mesta. Novi denarni zavod bo posloval po istih principih, kakor nočne banke v New Yorku, Los Angelesu in drugje v Ameriki.

— Cene premogu. Z Dunaja poročajo, da bodo jeseni zvišali cene premogu za 6 do 7 vinarjev pri meterskem stotu.

— Bruseljska sladkorna konvencija. Italijanska vlada je sporočila belgijski vladi, da bo italijanska vlada 1. septembra 1913. izstopila iz bruseljske sladkorne konvencije.

Rmečka pisarna

narodno-napredne stranke

Vodstvo narodno - napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključne pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarso znamko za odgovor ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarso znamko na: Kmetško pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi umevno je da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetiskim županstvom.

Današnji list obsega 18 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za Ciril-Metodovo družbo Zakrajšek iz Vel. Lašč 10 K, nabrala gospa Ivanka Zakrajšek na žegnajo na Rašici.

Za Narodni sklad Ivan Majaron iz Borovnice 10 K, nabral v veselju družbi pri »Ivanu« v Brezovici pri Borovnici.

Živeli nabiralci in darovalci!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 29. avgusta: Edvard Šlegl, živinozdravnik in učitelj podkovstva, 69 let, Marije Terezije cesta št. 14.

Dne 30. avgusta: Adela Gruden, hči c. kr. policijskega agenta, 3 leta, Bleiweisova cesta 11. — Fran Kraschowitz, železniški delavec v p. 73 let, Velika čolnarska ulica 5.

V deželni bolnici:

Dne 28. avgusta: Josip Obreza, bivši dninar, 77 let.

Dne 29. avgusta: Lud. Praunseiss, železniški poduradnik v p. 84 let.

Dne 30. avgusta: Rudolf Rasteiger, c. kr. sodni oficijal, 52 let.

Za prebivalce mest, uradnike itd. Proti težkočam prebavljanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in naporega duševnega dela je uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristni »Moll-ov Selditz prašek«, ker vpliva na prebavljanje trajno in uravnavalno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJU, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati Moll-ov prašek, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 19

Po zdravniških poročilih se je izkazalo pri revmatizmu, protinu in nevralgiji kot sigurno bolečine tolažeče, za oplahenje oteklin in obnovljenje gibčnosti členkov sigurno učinkujoče sredstvo »Conthreuman« iz lekarne B. Fragner, Praga. Glej inserat. Ia.

Poraba Bergerjevih medic. in higienskih mil je iz leta 1868. neprestano raste in si je te milo pridobilo pristopa v najoddaljeneje dežele. Zdravila moč in razkuževalni učinek Bergerjevega kontranevega mila je tisočero preizkušena. Kot neuporljivo milo za umivanje in za kopeli za vsakdanjo rabo služi Bergerjevo glicerino kotranovo milo. Bergerjeva medicinska in higienska mila se dobivajo po vseh lekarnah avstro-ogrske monarhije in inozemstva. Vsak kos ima v oglašitvenoj varstveno znamko.

Ves svet bi lahko ovili z blagom, ki je bilo že prodano iz Humpolca. Ta množina, kakor tudi stoletna svetovna zgodovina, najbolje priča o izbornosti humpoljskih izdelkov, ki jih že nekaj desetletij izdeluje tovarna suknja in razpošiljateljstva zavod blaga za moške in ženske obleke Karel Kocian v Humpolcu. Blagovite pisati po nove zimske vzorce in se pri tem sklicevati na svoj list.

prijatelj moj,
Gre na vsako pot z menoj!
Ker se večkrat z njim krepčam,
Vedno zdrav želodč imam!

Najboljše krepčilo želodca!

Sladki in grenki.

Pazite na pristnost!

Posebno na kolodvorih!

Poslavno varovano.

Kavarna Central.

Danes in vsak dan
vso noč

KONCERT

nanovo dožlega 2694

dunajskega damskega elit. orkestra.

Z velesposlovanjem Stefan Miholič kavarnar.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 Srednji zračni tlak 736 mm.

avg.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
30	2. pop. 9. zv.	735-1 733-9	24,2 17,0	sr. jz. sl. sz.	jasno
31.	7. zj.	733-1	14,0	sl. svzh.	pol oblač.

Srednja včerajšnja temperatura 17,2°, norm. 17,1°. Padavina v 24 urah 0,0 mm.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 31. avgusta 1912

Naložbeni papirji.	Denarji	Blagova
4% majeva renta	87-10	87-30
4-2% srebrna renta	90-35	90-55
4% avstr. krona renta	87-10	87-30
4% ogr.	87-10	87-30
4% kranjsko deželno posojilo	93-50	94-50
4% k. o. češke dež. banke	90-15	91-15

Srečke iz l. 1860 1/2.	444—	456—
„ 1864	614—	626—
„ 1864	298—	310—
„ zemeljske l. izdaje	280—	292—
„ 11.	259-75	271-75
„ ogrske hipotečne	245—	257—
„ dun. komunalne	488—	500—
„ avstr. kreditne	482—	494—
„ ljubljanske	69-50	75-50
„ avstr. rdeč. križa	55-40	61-40
„ ogr.	—	—
„ bazilika	31-74	35-75
„ turške	240—	243—

Valute.	11-38	11-42
Ceklini	117-75	118—
Marki	95-55	95-60
Franki	94-50	94-75
Libri	254—	255—

Ljubljanske kreditne banke	440—	441—
Avstr. kreditnega zavoda	645-60	646-60
Dunajske bančne družbe	537-50	538-50
Južne železnice	106-75	107-75
Državne železnice	711-50	712-50
Alpine-Montan	1047—	1048—
Češke sladkorne družbe	354—	356—
Zivnostenske banke	279-75	280-75

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 31. avgusta 1912.

Termin.		
Pšenica za oktober 1912.	za 50 kg	11-39
Pšenica za april 1913	za 50 kg	11-87
Rž za oktober 1912	za 50 kg	9-71
Rž za april 1913	za 50 kg	10-27
Oves za oktober 1912	za 50 kg	9-29
Koruzi za maj 1913	za 60 kg	7-49

Dr. A. Levičnik

odpouje do 23. septembra.

Lečo, pšenico, oves

in druge deželne pridelke prodaja

v večji množini in po jako ugodnih cenah
Ivan Volk, trgovec
Primekovo, pošta Kranj. 3088

Učenec

ki ima veselje do krojaštva, želi kot vajenec vstopiti. — Naslov pove iz prijaznosti uprav. »Slov. Naroda«. 3090

Učenko

se sprejme na hrano in stanovanje, glasovir na razpolago. — Več se poizve pri hišni gospodnji, Kladenska ulica št. 9. 3103

3 dijaki

se sprejmejo na stanovanje in hrano. Terezija Babšek, Rimska cesta 7, II. vr. 13. 3085

Nadležne kocine

na obrazu ali na rokah odstrani v 5 minutah

Dr. A. Rixa odstranjevalec kocin.

Zaj. neškodljivo, gotov uspeh. Pušica za 4 K zadostuje. Raz- 2395 pošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E.

Narodna knjigarna

v Ljubljani

Prešernova ulica št. 7.

priporoča

kancelijski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovitni in barvani papir

Kasete s pisemskim papirjem.

Trgovske knjige

v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Odjemalne knjižice po različnih cenah.

Zalaoga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izber

vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov, peres, peresnikov, radirk, kamenčkov, tablic, gobic, črnila itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice

pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst, od najpreprostejših do najfinjših.

Albumi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje.

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.

Notesi in tintniki.

Redka prilika! Redka prilika!

Dobro ohranjen kratek klavir

se po ceni proda na vogla Sv. Petra ceste, vhod Radeckega ceste 2, I. nadst. 3068

Dijake

se sprejme na hrano in stanovanje Gradišče št. 7. I. nad. na levo. 3068

Išče se knjigovodjo

zanesljivo, vsestransko praktično izvečbano starejšo moč, za nekaj mesecev za na deželo. Pogoji takojšnji nastop. Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«. 3077

Odda se pod ugodnimi pogoji v najem

gostilna

ob deželni cesti.

Več se poizve pri Ivan Stritofu v Starem trgu pri Raketu. 3081

Odda se

stanovanje

in proda star strešni stol (cimper)

na Nadvojvode Friderika (Gru-barjevi) cesti št. 1. 3105

Lepo posestvo

je na prodaj

v St. Jurju ob Južni železnici, (Štajersko). Meri 7 oralo zemlje in sicer so to njive, travniki in lep gozd.

Zraven je lepa, z opeko krita hiša in marof. — Vpraša se pri lastniku Francu: Kaschu v Celju, Gosposka ulica. 3089

3089

2 dijaka,

oziroma deklici

se sprejmeta na hrano in stanovanje

pri učiteljski rodbini. 3069

Anton Razingar, mestni učitelj, Ljubljana,

Rimska cesta št. 5. II. nadstropje, desno.

Kontorist

z dobro prakso v špecerijski stroki in zmožen dvojnega knjigovodstva ter obeh deželnih jezikov

se takoj sprejme. 3071

Ponudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod šifro L. B. 1000.

Priden mož,

40 let star, samski, penzioniran orožnik

bi se rad priženil v kako domačijo ali gostilno.

Ponudbe pod »stroga tajnost 100« na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 3072

Najemninska 3202

hiša naprodaj.

Pri c. kr. okr. sodišču v Ljubljani

bo 3. septembra 1912 ob 10. uri dop. dražba

v neposredni bližini tobačne tvornice, Glinška ulica št. 7 se nahajajoče hiše, obstoječe iz 8 stanovanj (1 velika soba, 1 kabinet, kuhinja, jedilna shramba s pripadki). Ob nizki najemini sedaj K 1538 donosa. Izklicna cena K 11.686-50.

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzroci poštnine prosto.

ANTON SCHUSTER

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospode, pristni tirolski loden, parhent, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, odeje, pleti, šerpe, rute in žepni robci.

☒ ☐ ☒
Cementne cevi
v vseh dimenzijah,
barvaste plošče itd.
☒ ☐ ☒

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.

Ljubljana.

☒ ☐ ☒
Stopnice,
balkone, spo-
meniki, stavbni
okraski itd.
☒ ☐ ☒

Kupujte in zahtevajte odine le

CIRIL in METODOV ČAJ

je najboljši.
Glavna zaloga pri Prvi slovi, zalogi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica šte. 41.

Fran Sax, elektrotehnik

Ljubljana, Gradišče 7

oblastv. konc. inštalater za električne naprave, luči, prenos sile; dalje hišnih zvonil, telefonov itd. Strelvodne naprave. Poprava v stroko spadajočih del. V zalogi blago prve vrste, preračuni na razpolago. Opremljen sem z najboljšimi in najnovejšimi preskuševalnimi aparati. — Cene in delo solidno!

Zastopstvo le prvovrstnih to-
varen in priznanih najboljših
koles „KINTA“ modeli 1912

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avto-
mobili in posameznimi deli.
Mehanična delavnica prvega razreda za
vsa v to stroko spadajoča dela in popravila.
Garaža za avtomobile. Zaloga pnevmatikov
za avtomobile, motorje in kolesa.
Popravila pnevmatikov potom
vulkaniziranja. Bencin in olje za
vse uporabe. Izposojevalnica ko-
les. Sola za vožnje z vsemi vo-
zili. Interesantom smo s strokov-
nimi pojasnili brezplačno na razpolago.

Zaradi opustitve

raznih vrst perila in švicarskih vezenin posameznih
prtov in spodnjih kril, se prodaja po zelo nizkih cenah.

Opreme za neveste

Platno, šifon in švicarske vezene se kupijo zelo
ugodno, dalje rjuhe, brisalke, prti, prtici, oprave za
kavo, nogavice in žepni robci.

Glavna zaloga c. kr. priv. tovarnen platna

in vseh platnenih izdelkov Norbert Langer & Söhne
znano najboljši izdelki, originalne tovarniške cene.

Opreme za novorojenčke.

Anton Šarc Ljubljana, Selen-
burgova ulica 5.

Dekliški internat Moll-Dalmer

Današ. VIII., Wickenburggasse šte. 3.
Kuhinjska in gospodinjska šola
v zvezi z Schwarzwaldovo šolo kakor tudi
z drugimi zavodi za deklice ki ne obisku-
je nobene javne šole v internatu.
Dobra oskrba. Skrbna vzgoja.
Lepi zračni prostori. Zmerne cene.
Sprejme se za celo leto kakor tudi za krajšo
doba. Cene in poizvedbe v zavodu, VIII.,
Wickenburggasse 3. (Uradne ure 1/211. do
1/21. ure, 1/24. do 5. ure, telefon 18025) in v
Schwarzwaldovem zavodu, I. Wallnerstrasse
2 (tel. 19227). Lastnica: gospa Ivana Moll-
Dalmer, drž. dipl. kuhinjska in gosp. učiteljica.

Proda se takoj majhna hiša

ležeča ob glavni cesti, oddaljena pri-
bližno 15 minut od dolenskega kolo-
dvora, priprava za obrtnika, posebno
priporočljiva za vpokojence.

Napredaj je tudi
več stavbnih parcel in travnikov.

Kupni pogoji so zelo solidni. —
Pojasnila daje Anton Berglez, v Ljub-
ljani, Kladezna ul. št. 5. 2981

Strogo solidna najstarejša domača tvrdka.
Juveli, zlatina,
srebrnina ter razne ure.

Popravila in
nova dela po
najnižji ceni.

Edina zaloga ur
z znakom

„TUP“

Lud. Černe,
juvelir, trgovec z urami ter zapri-
seženi sodni cenilec.

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.
Geniki zastoj in poštnine prosti.

Ohranitev zdravega želodca

zavisi poglavitno v ohranitvi, pospejevanju in
uravnavanju prebavljenja ter odstranitvi sopnega
telesnega zaprtja. Preizkušeno, in izbrano naj-
boljših in najbolj učinkovitih zdravilnih zelišč
skrbno pripravljeno, tak abujajoča, prebavo po-
spesuje in voljno odvajajoča domača zdravilo,
ki zmanjšuje in odstranjuje znane naslednje ne-
zmernosti, slabe diete, prebavljivosti in zop-
nega telesnega zaprtja, n. pr. gorčice, nape-
njajo, prodrejo tvrditev blata ter krčne bo-
lezni, je **DR. ROSE BALSAM ZA ŽELODEC**
lekarstvo B. Fragner v Pragi.

Svarilo! Val deli savi:
niso nopolj
oblastveno zavarovano
varstveno znakom.

Glavna zaloga: lekarna

B. FRAGNER,
c. in kr. dvorni dobavitelj

„Pri črnem orlu“, Praga

Metla strana 203. Ogel Herudová ulice.
Respozitlanje po pošti vrak dan.
1 cela steklenica 2 K, 1 polovična
steklenica 1 K. Ako pošljete po pošti
naproti K 1.50, dnbite 1 malo stekle-
nico, ako K 2.50 eno veliko stekle-
nico, za K 4.50 dve veliki steklenici,
za K 8.00 4 velike stekle., za K 25.00
pa 14 velikih steklenic poštnine prosto
na vso postajo Avstro-ogr. monarhije.
V Ljubljani: lekarna Jos. Mayr, dr. G. Pizoli, Jos.
Čičar. Zaloga v lekarnah Avstro-ogr.

V CELJU! Slovenska tvrdka. V CELJU!

Izdeluje velike mostne tehtnice za tehtanje živine in vozove vseh sistemov in velikosti.

Prevzame jih tudi v prenovljenje.

Stavbni in umetni ključavničar **IVAN REBEK** Celje, Poljanska ulica št. 14.

Broj 4200.

Oglas!

Daje se na obče znanje, da se bo vršil običajni

sejem Subotinjev v Buzetu

dne 15. septembra 1912.

Glavarstvo občine Buzet,

dne 27. avgusta 1912.

Načelnik: Rašpolč L. r.

Vsem cenj. p. n. damam

naznanjam, da otvorim v Pre-
šernovi ul. 5, I. nad., 5. avg. t. l.

prvi damski modni salon
za angleška in francoska dela.

Glede na to, da sem si z večletno prakso v večjih evropskih mestih, kakor
n. pr. v Parizu, na Dunaju in več drugih velikih mestih pridobil vse
zadavne spretnosti in zmožnosti, se naadam najboljšega poseta p. n. dam
ter jamčim za najtočnejšo izgotovitev vsakovrstnih toalet in kostumov.

Teodor Kunc.

2718

Najceneje

nove gibljive brzoparilnike vse vrste slamoreznic

in vse druge

poljedelske stroje

ter

železnino

ponujata

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

Ljubljana

Dunajska cesta 16

Ljubljana

Ne zamudite zahtevati cenik!

Ne zamudite zahtevati cenik!

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

tovarna zarezanih strešnikov
ponudi vsako poljubno množino patent dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem MARZOLA“.

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpriprosteje, najceneje in najprejznije kritje streh sedanosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.
Spretni zastopniki na tisoče.

O cvetličnih dnevih.

Napisal Milko Naglič.

Amerikanska navada iti z do-
brodelnimi prireditvami iz dvoran
na ulico, je postala tudi v Evropi usu-
elna in v obliki »cvetličnih dnevov«
naravnost priljubljena. Saj združuje
cvetlični dan v prijetni družabni obli-
ki zabavo za kupovalce in prodajal-
ke. Kdo se ne bi ženiral ljubko po-
nudbo srčkanj prodajalk kvitirati s
hladnim »hvala«, kdo se more ustavi-
ljati ljubeznemu napadu prodajal-
ke dame? In še celo člani meščan-
ske družbe med sabo! Vsak koketni
pogled se mora plačati s šopkom
cvetk, vsak nasmeš, vsaka beseda
nas prisili, da vedno in vedno odpi-
ramo denarnico in to še s smehla-
njem, z galantno zahvalo prodajalki.
V predmestjih se vrši vse res-
nejše, enostavnejše. Ponudba, obo-
lus, slovo itd. vedno enako. In ven-
dar nikdo ni brez cvetke! Ženica, ki
gre pol ure daleč, da kupi za par vi-
narjev ceneje, ne pomišlja dati za
cvetko dvajsetice. — Resnično lepo
in zanimivo je prisostovati cvetlič-
nemu dnevu v naših vlemestih.

Ce pregledujemo namene cvet-
ličnih dnevov, vidimo, da se po naj-
več vrše te prireditve za dobrotvor-
ne namene. Letošnji dunajski cve-
tlični dan je bil posvečen dvanajstim
dobrodelnim društvom, ki skrbje za
bolne otroke in najrevnejše sloje.
Graški cvetlični dan pa bi se naj
vršil za dojenčke, ki pogrešajo do-
mačega oskrbovanja.

Lepi so ti nameni tam, kjer je
preskrbljeno na drug način za vsak-
danje narodne in prosvetne potrebe
in zahteve. Drugače pa je pri nas, ko
celo naše najvažnejše kulturne usta-
nove komaj žive in še to le od do-
moljubnih prispevkov naprednih
Slovencev. V tem boju za obstanek
ne moremo skrbeti za vzvišene na-
loge socialne ljudomilosti, saj zado-
šča naš trud komaj za izvrševanje
naših najvitalnejših narodnih nalog
in to tem bolj, ker nemški šovinizem
v naših obmejnih mestih ali direktno
ali pa pod krinko »ubogih otrok«
zbira za »Südmärkte« in »Schulver-
ein«, ki je od letošnjih koroških in
stajerskih nemških cvetličnih dne-
vov prejel neverjetno visoke vsote,
ki dosega 100.000 K.

Zato je pri nas popolnoma na-
ravno, da so izdale »Braničor«,
»Družba sv. Cirila in Metoda«, »Or-
ganizacija svobodomiselnega di-
jaštva« in »Slovenska Sokolska zve-
za« oklic na ves narod, naj se v le-
tošnjem septembru vrši po vsem
Slovenem v vsakem kraju cve-
tlični dan v korist obmejnih šolam,
sokolski narodni organizaciji in rev-
nemu dijaštvu, ki študira na nem-
skih šolah v tujih krajih.

Ko bomo imeli vse, kar smemo
kot člani »kulturne države« zahte-
vati, tedaj bomo v svoji priznani po-
žrtvovalnosti lahko sledili lepim hu-
manitarnim vzgledom srečnejših so-
sedov.

Pri Nemcih je postala navada,
da se samo gotova vrsta, po večini
umetno izdelanih cvetic prodaja pri
takem cvetličnem dnevu. Tako se je
letos prodajal na Dunaju le rumeni
narcis, v Monakovem šipek, v Grad-
cu šmarnica itd. Kakor pa je ceno,
če se naroči toliko stotisočev umet-
nih cvetk na enkrat, vendar so stro-
ški le še veliki, in so znašali v Mo-
nakovem pri 65.000 M čistega do-
hodka celih 30.000 M. Zato so v
manjših krajih začeli s prodajanjem
svežih cvetk, posebno, če se jih
lahko brezplačno dobi v zadostni
množini in primerni kakovosti. Na ta
način se je vršil lani ljubljanski cve-
tlični dan in letos cvetlični dan v Ce-
lovcu, na Bledu in na Semmeringu.
Zelo dobra je bila tudi ideja avstrijs-
skega mornaričnega društva, ki je
lani 18. avgusta po vseh svojih po-
družnicah v korist našega brodogra-
ter mornarskih vdov in sirot prodajal
čokoladne bonbončke. Ne bilo bi
napačno, če bi tedaj našo lansko
ljubljansko cvetlično dnevno prakso
modificirali in toliko, da bi vsaka na-
rodna Slovenka, če osebno ne sode-
luje, prispevala ali 200 cvetk ali 200
v stanjilov zavitih finih bonbonov.

Kar se tiče števila prodanih
cvetk so zanimive številke: Na Du-
naju so imeli 2 milijona cvetk, ki so
jih razprodali že do opoldneva, v
Gradcu so letos do opoldneva pro-
dali 170.000 umetnih šmarnic in v
Celovcu, kjer so imeli pripravljenih
30.000 cvetk, so jih poprodali že ob
9. zjutraj! V Ljubljani smo lani pri
še nezadostni organizaciji te prire-
ditve prodali okoli 20.000 cvetk. Le-
tos jih bomo tedaj rabili najmanj
30.000.

Kar se tiče finančnih uspe-
hov, so cvetlični dnevi najcenejša
prireditve in dajo do 92% čistega
dobička, kakor smo ta rekord dosegli
lani v Ljubljani. Nasprotno pa so
ljudske veselice s paviljoni, godbami
itd. zelo drage. Tam znašajo stroški
priprav in vsega aparata 2/3 vseh

dohodkov in je torej čisti dobiček
približno za 1/3 manjši, kakor so
stroški. Jubilejna veselica družbe
sv. Cirila in Metoda dne 3. julija 1910
v Ljubljani je izkazala n. pr. prejem-
kov 20.623 K 11 v, izdatkov pa
12.452 K 87 v. Zato so se tudi iz
praktičnega stališča tako priljubili
cvetlični dnevi, ki so dali n. pr. letos
v Londonu 600.000 K, na Dunaju
1. 1911 190.000 K in letos 300.000 K
ter v Monakovem letos 65.000 K
čistega dobička.

Priredajo se cvetlični dnevi na-
vadno v pomladi, tako n. pr. letos
na Dunaju v soboto 20. in v nedeljo
21. aprila, v Gradcu na soboto 21.
aprila, v Celovcu in v Mariboru v
nedeljo 4. maja, v Monakovem v
sredo 22. maja in v Londonu v pe-
tek 28. junija (pred praznikom Petra
in Pavla). Pri nas spomladi žal ni
bilo mogoče prirediti cvetličnega
dneva. Vendar se za prihodna leta
mora določiti prva nedelja v juliju
za naš Ciril-Metodov narodni praz-
nik, na katerega naj se vrši cve-
tlični dan po vsem Slovenskem, razven
tam, kjer se zaradi letovišč, tujkega
prometa, ali drugih lokalnih raz-
mer drugi termini ugodnejši. Pričet-
kom julija pa je za naše razmere
najpripravnější čas za cvetlični dan
zato, ker je tedaj naša flora najbo-
gatejša, se vrnejo akademiki v do-
movino, se v mestih ravno končava-
jo tečajni srednjih šol in se še ne de-
lajo izleti iz mest v toliki meri, ka-
kor v poletnih mesecih.

Cvetlični dan stoji etično mnogo
više od naše »ljudske veselice«. Za-
to je karakteristično za naše težko
razumljive razmere, da se »narodna
dama« bolj pomišlja sodelovati pri
cvetličnem dnevu, kakor pa točiti v
barakastem »paviljonu« vino ali pi-
vo alkoholsko-navdušenim ljudem.
Zgodilo se je pri lanskoletnem cve-
tličnem dnevu v Ljubljani, da so si —
izvzetih resnično požrtvovalnih par
najuglednejših dam — pri tej prire-
ditvi pridobile največjih zaslug tiste
gospe in gospodične, katerih imena
v salonih niso popularna in ne bri-
ljirajo z visokimi naslovi svojih mož
ali staršev. Haec olim meminisse
iuvat.

V tem oziru so tuji seveda dru-
gačni ljudje in drugod tekmujejo naj-
boljši sloji in plemstvo za prvenstvo
pri sodelovanju za cvetlični dan. V
Berolinu ali v Londonu najvišje go-
spodične z enako ljubeznivostjo po-
nudijo cvetko delavcu, tramvajске-
mu sprevodniku ali fijkarju, kakor
galantnemu kavalirju doktorske ali
plemenitaške stopnje.

Zanimivo je v tem oziru navesti,
da je bila protektorica letošnjega
dunajskega cvetličnega dne nadvoj-
vodinja Josipina, najmarljivejši čla-
ni komiteja pa: princesa Croy, grofi-
ca Stefanija Wrencheimova, grof
Paar-Windisch-Graetz, grof Mar-
schall, vladni svetnik dr. Svetlin,
komercialni svetnik Wild in gene-
ralni tajnik R. Furlinger. Enako se je
vršil letošnji graški cvetlični dan pod
protektoratom grofice Franke Clay-
ry in Aldringen in so imele načel-
stvo pri cvetličnih zalogah med dru-
gimi: grofica Plater, soproga fabri-
kanta Kiehauserja, soproga tajnega
svetnika gospe plemeniti Pitreich-
ova, baronica Kellerspergova, grofi-
ca Roza Attemsowa itd. Upati je za-
to, da tudi pri nas ne bo nihče ostal
pasiven, ampak bo vsak smatral kot
narodno dolžnost in rodoljubno čast,
če sodeluje pri cvetličnem dnevu.

Pisati podrobno o pripravljanih
delih za cvetlični dan se seveda ne
da, ker je to v veliki meri odvisno
od lokalnih razmer. Važno pa je, da
se pripravi zadostno cvetk, razdeli
večje kraje v manjša okrožja ter tem
določi načelnice in prodajalke. Na-
čelnice naj bodo kolikor mogoče sa-
mostojne v svojem delokrogu in sa-
me oskrbe, kar rabijo k poslovanju:
n. pr.: pošljejo v centralno zalogo
po cvetke, urede pobiranje denarja,
najboljše s posebnimi zaprtimi nabi-
ralniki in si poskrbe za zadostno
število prodajalk. Pravilo naj bo, da
se pripravljani odbor ne vtika v ma-
lenkostne detajle, ampak vodi kot
zadnja instanca vse le en gros. Zato
se mora imenovati kot razvado in
praksa, da ponekod dame le zelo
milostno prevzamejo kako malenkost
in si puste napraviti vse od odbora,
ki ima s pripravi in nadzorstvom
že itak preveč dela in skrbi. Enako
naj po cvetličnem dnevu vsaka na-
čelnica sama pošlje vse nabiralnice,
denar itd. zopet pripravljalnemu od-
boru in naj ne pusti, da ta z veliko
težavo in časovno zamudo obleta
vsa stanovanja načelnice in si poišče
potrebno. Vsaka prodajalka naj ima
s sabo spremeljevalca. Vendar bi bilo
pretirano zahtevati, da mora pri-
pravljani odbor skrbeti tudi zato.
Vsaka sodelovalka si bo že sama
znala preskrbeti potrebnega spre-
meljevalca in tako bo najmanj pri-
tožba na eni ali na drugi strani. Košarice
za cvetke si oskrbi vsaka prodajalka
sama.

Se eno se nam zdi važno po-
vdarjati, namreč, s kako enodušnost-

jo in solidarnostjo delujejo vsi sloji
pri cvetličnem dnevu. Ne samo, da
se priglasi k sodelovanju z veseljem
vsaka, tudi najvišja dama, tekmuje-
jo tudi razni trgovci, obrtniki, otro-
ci, dijak in drugi, sploh vse, kako bi
na svoj način »pripomogli k uspehu
cvetličnega dneva. Na Dunaju n. pr.
je sodelovalo pri letošnjem cve-
tličnem dnevu 10.000 dam in gospodov,
ki so si Dunaj razdelili v 300 okra-
jev. Doslovno poroča »Neue Freie
Presse«: Aus allen Ständen haben
junge Frauen und Mädchen sich ge-
meldet, die mit Begeisterung ihre
Zeit und ihren guten Willen zur Ver-
fügung stellen. Trgovci so za sebe
same že pred cvetličnim dnem na-
ročili stotisoče cvetk, da z njimi
okrase svoje izložbe in da v svojih
trgovinah vidijo prodajo cvetk. Cen-
tralni odbor za l. vseslovenski cve-
tlični dan pričakuje tudi od slovenskih
trgovcev naročil za cvetke, saj bodo
končno od cvetličnega dneva imeli
produktivni sloji svoj velik dobiček,
ko omogočijo z lepim uspehom cve-
tličnega dneva toliko večji prispevek
za slov. vsesokolski zlet, ki bo leta
1913 privedel tisoče in tisoče gostov
na Slovensko.

Dalje je na Dunaju baron Alfonz
Rothschild naklonil odboru za cve-
tlični dan vso vstopnino, ki se je 20.
aprila t. l. pobirala za ogled njegovih
slovitov vrtov.

Tudi v Gradcu so letos skrbeli
za živahen promet in tako za večje
dohodke cvetličnemu odboru. Tako
je dopoldne na Ringu igrala vojaška
godba in popoldne je bil v kavarni v
mestnem parku (Stadtpark - Kaffee-
haus) velik koncert. V Ljubljani bi
godbo oskrbeli »Slov. Filharmonija-
ja«. Graška mladina je imela seveda
tudi svoje zasluge. Gojenke meščan-
ske šole pri Sv. Andreju so pod vod-
stvom ravnateljice pl. Calisto zapele
Abtovo »Waldandacht« in več na-
rodnih pesmi, gojenci meščanske šole
v Marschallovici pa so za-
peli pod vodstvom strokovnega učitelja
A. Gödela več primernih mo-
škkih zborov. Dalje so dijakinje izva-
jale telovadne in plesne produkcije
in končno so gojenci in gojenke dra-
matične šole Mayr - Peyrinsky
igrali ob ogromni udeležbi otroško
pravljico »Snežulčica«. Kako lahko
bi v Ljubljani podobno nastopile go-
jenke »Mladike«, liceja in naš dra-
matski naraščaj! Za ta nastop gojen-
cev graških šol si je poleg raznih
šolskih ravnateljev pridobil zaslug
tudi referent v mestnem šolskem
svetu, kar oboje poudarjamo.

Pri nas smo lani v Ljubljani na-
pravili glavno skušnjo za cvetlični
dan; letos se vrši premijera. Naj se
tedaj vsak polno zaveda svoje
vloge!

Izven Ljubljane bomo poskusili
s svetličnimi dnevi letos. Kjer žive
agilni podjetni in zavedni ljudje, bo
stvar izpadla dobro, zaspenci pa ne
bodo prišli niti do poskusa. Prav je,
da jih bomo po tem spoznali. Ti cve-
tlični dnevi, katerih priprave leže
v rokah podružnic C. M. D., Sokol-
skih društev in akademikov, bodo
navezane na nedelje, ko se zbirajo
ljudje pri maši, na zborovanjih, izle-
tnih krajih, pri narodni veselici ali
zborovanju. Splošnega se tukaj ne
more povedati mnogo, odvisno je tu
vse od krajevnih razmer, smisla za
praktičnost pri pripravljalnem od-
boru in narodni požrtvovalnosti na-
šlih ljudi. Naj se posreči poskus ka-
korkoli, vsak naj tekmuje v delu za
domovino, blagor našega naroda naj
bo vsem najvišja zapoved.

SUKNA, loden in modno blago
za gospode in dame razpoložljivo
Karel Kocian,
tvornica sukna v Humpolcu
Vozrzi franko. Tvorniške cene.

V Ameriko in Kanado

CUNARD LINE.

Pannonia iz Trsta, dne 27. avgusta 1912.
Ivernia iz Trsta, dne 10. septembra 1912.
In Liverpool:
Najhitrejši in najlepši parnik sveta,
Lusitania, dne 7. septembra, 28. septembra,
26. oktobra 1912.
Mauretania, dne 31. avgusta, 21. septembra,
12. oktobra 1912.
Pojasnila in vozne liste pri
Andr. Odlašak v Ljubljani, Slovenska ulica št. 23
poleg cerkve Srca Jezusovega.

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

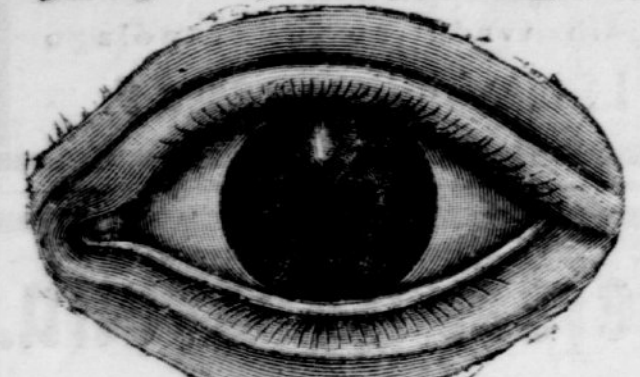
preje F. Hiti

Pred Skofijo štev. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Kot prvi edini slovenski oblastveno konce-

sion, optik in strokovnjak priporoča svo

optični zavod

kakor vsakovrstna očala in ščipalnice,
toplomere, zrakomere, hygrometre, dalj-
nogledne vse vrste, kakor »Zeiss, Busch,
Goerz« itd., ter vse v to stroko spada-
joče predmete. Vsa popravila izvršujemo
točno in solidno v svoji z električnim
obratom urejeni delavnici.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.
Apertura sukna.
*** JOS. REICH ***
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

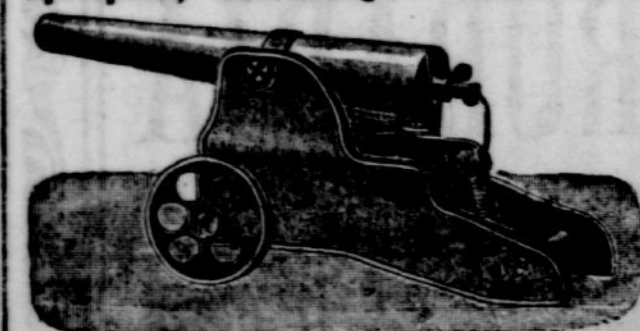
Velika zaloga

**steklenine, porcela-
na, svetilk, zrcal,
šip, kozarcev, vrčkov
i. t. d.**

**Gostilniška in kavarnar-
ska namizna posoda
po najnižjih cenah.**

F. K. Kaiser, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lovskih potrebščin, vseh del koles (biciklov)

kakor tudi

umetelni ogenj po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov in biciklov
točno in solidno.

Cenovnik zastonj in poštne prosto.

Samo K 180 — najnovejši
amerik. fotogr. aparat »Mignon«
Elegantna in priznana iz-
vršitev, pripravno tudi za
potovanja in izlete. 4x4
cm vel. kompletno z opra-
vo, **poizkusno sliko** in
zelo, po kateri vsak za-
četnik lahko takoj ne da
bi prej kaj znal fotogra-
firati in slike izvrši. Po
povzetju za samo K 180. Slike nato vsakdo
kupi. — Več pove pri naročitvi aparata
Leopold Schächter, Dunaj 841 XVI/2 Lärchenfeldgürtel 5.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanj-
kanja prostora znižane cene. Dosta-
vijo se na zahtevanje tudi na dom.

Parna žaga SCAGNETTI, za
skladiščem državnega kolodvora.

Stavbne parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred
delavskimi hišami in na Glincah takoj
ob mestni meji na Tržaški cesti,
vse z najlepšo lego so po izbiri za
primerne cene

na prodaj.

Več se poizve pri lastniku **Jos.**
Tribuč, na Glincah 37. 2416

Gramofoni — avtomati

iz prve roke se dobe le v

:: ateljeju za gramofone ::

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica št. 5.

Velika tvorniška zaloga.

špirit

: iz žita, najboljša :
kakovost za žganje

se dobi **edino** v množinah
od 60 litrov naprej po nizki
:: tovarniški ceni pri tvrdki ::

M. Rosner & Ko.

Ljubljana, poleg pivovarne »Union«.

M. DRENK

Ljubljana

KONGRESNI TRG ST. 7

priporoča

ŽENSKA ROČNA DELA

in pripadajoči material v naj-
večji izbiri. — Predtiskarija.
Tamburiranje. Pilsiranje itd.

■ Popolna zaloga ■

TELOVADSKIH OBLEK

Naredila se izvršujejo točno.

Notarskega kandidata

najrajše substitucije zmožnega, sprejme takoj notar Niko Lenček v Škofji Loki.

Plača po dogovoru.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske promogekopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdnosti daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Novi živinski sejem na Cvenu.

Dne 7. septembra se vrši tukaj živinski sejem.

Cven je oddaljen od železniške postaje Ljutomer pol ure. Na ta sejem se priženo tudi sloveči ljutomerski konji, katere so Kranjci kupovali v Čakovcu pod imenom ogrski konji iz druge roke prav drago. Ti konji so lahkega orientalskega plemena za ježo in naglo vožnjo. Redč pa tukaj tudi ameriške dirkače. Na Cvenu se vrši namreč dne 8. in 9. septembra vsakoletna daleč na okrog znana konjska dirka. Interesente vljudo vabi na obilen obisk

županstvo Cven pri Ljutomeru.

Gospodinje!!!

V bodoče boste

zaznale

prijetno novico, da Vam za jušno kocko ni treba več dajati 5 h, ker dobite pri svojem trgovcu najizvrstnejše kocke za juho, ki ne dajo samo močne goveje juhe, nego tudi zakuhajo dajo slasten okus, in sicer

3 kocke za 10 vinarjev

Zahtevajte izrecno kocke za govejo juho „URA“.

En sam poizkus za 10 vinarjev zadošča, da ne kupite nobenih drugih kock več.

Naročila trgovcev za F. S. Rojnik, Ljubljana, Pred škofijo 21.

Kranjsko prevzema g.

Vaše velerodje!

Usojam si Vam naznaniti, da sem od sedaj naprej prevzel že več let obstoječo

špecerijsko trgovino

od gospe Kati Ovsec-Držaj

na svoje ime, katero bom vodil dobro urejeno po najbolj mogoče nizkih cenah v svoji lastni hiši, Florijanska ulica št. 22.

Priporočam se zagotavljajoč Vas dobre in solidne postrežbe.

Anton Ožura, Ljubljana, Florijanska ulica št. 22.

Ne 580/12/2.

3101

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin

Pri c. kr. okrajnem sodišču na Brdu je po prošnji lastnice občine Prevoje na prodaj po javni dražbi zemljišče vl. št. 32. kat. obč. Prevoje obstoječe iz

hiše št. 2 v St. Vidu z vrtom,

za katero se je ustanovila izključna cena v znesku za 2.000 K.

Dražba se bo vršila 8. septembra t. j. v nedeljo po večernicah v St. Vidu h. št. 2.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo. — Dražbeno izkupilo je pri sodnji založiti. — Dražbene pogoje je mogoče vpogledati v notarski pisarni.

Na Brdu, dne 30. avgusta 1912.

Janko Rahne

c. kr. notar kot sodni komisar.

Servirna blagajničarka

se takoj sprejme

in kavarni „Central“ v Novem mestu.

Prodaja se po ugodni ceni

klavir, garderobna omara, zelo lepa salonska garnitura, več visečih svetiljk in dva dobra fajakarska voza.

Kje, pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Odvetniška pisarna dr. Frana Brnčiča in dr. Mat. Protnerja v Trstu, ulica Nuova 13, II. nadst. sprejme izurjenega

stenografa-strojepisca

veščega slov. in nemškega jezika. Italijanščine vešči imajo prednost. Nastop službe 1. oktobra. Pogodba po dogovoru.

Zajamčen uspeh

ali denar nazaj.

Zdravilski izkaz o izvršnem učinku.

Bujne, lepe prsi

dobite ob rabi med.

dr. A. Rixa kreme za prsi

oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, zanesljiv uspeh. Rabi se zunanje. Poizkusna pušča K 3, velika pušča, zadostna za uspeh K 8. Razpošiljanje strogo diskretno.

Kos dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E

G. Flux

Gospodsk. ulica 4,

I. nadstropje, levo.

(Poprej Poljanska cesta).

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

je v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

Priporočila in nameštila le boljše

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osobje izbira različnih služeb, zlasti za ženske Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Pri vnanjih vprašanjih se prosí znanaka za odgovor.

Kolodvorska restavracija

s trafiko, s prodajo galanterijskega blaga, telefonom in 10 orali travnikov, s staviščji poleg postaje za vsako industrijalno podjetje pripravno ob glavni progi Maribor-Gradec na slov. nemški meji se ceni primerno prodaja.

Ponudbe pod „kolodvorska restavracija“ Maribor poste restavracije.

3098

Kdor želi kupiti ali v najem vzeti.

Na prodaj so:

1) Gostilna s trgovino v prometnem predmestju Spod. Staj. Hiša ima 5 sob in 5 klet. Zraven spada hlev za konje in svinje. Cena z vso opremo v gostilni in trg. 24.000 kron.

2) Za trgovino modernno urejena skoraj nova hiša v slovečem Staj. kopališču ob križišču cest, blizu kolodvoru, šole in župne cerkve. Za sobe se dobi v poletju do 600 K. Cena 22.000 K, plačilni pogoji zelo ugodni. Event. se da hiša takoj v najem za letnih 1000 kron.

3) Gostilna s trgovino na Dolenjskem (cena 11.000 K, plačati le 6-7000 K), na Notranjskem (cena 32.000 K, plačilni pogoji ugodni), na Koroškem (plačati 12-24.000 kron).

4) Moderna gostilna v nekem gorenjskem mestu. Cena 36.000 kron.

5) Vilo v Rog. Slatini, pri Celju, Ljubljani, na Bledu, v Gorici in Opatiji.

6) Graščina, veleposestva in kmetije na Kranjskem, Koroškem in Goriškem.

Poizvedbe z znakom pod „A. E. B.“ na uprav. »Slov. Naroda«.

3091

Tomasova : žlindra :

Znamke zvezde

se, kakor učijo skušnje, sigurno in dobro spleča pri jesenskih setvah, travniških in pašnikih. — Ima prednost, da je poceni in da se njene redilne snovi čez zimo ne izgubijo v zemlji. — Varujte se ponarejanj in manj vredne žlindre. — Naročila na cele vagone in na drobno sprejema veletrgovina z železnino „Merkur“, Peter Majdič v Celju kjer je zaloga in prodaja tvrdke Thomasphosphatfabriken, Berlin, W 35.

C. kr. ministrstvo za domobranstvo Departament XII, št. 2051 I. 1912.

Javen ponudbeni razpis

glede dobave storjenih oblačilnih predmetov in opremljenih vrst za c. kr. domobranstvo.

Ministrstvo za domobranstvo namerava dobavo različnih oblačilnih predmetov in opremljenih vrst za leto 1913 zagotoviti potom splošne konkurence in s tem javno pozivlja na vložitev pisemnih ponudb, ki morajo do najpoznejše

22. oktobra 1912 desete ure dopoldne

dospeti pri imenovanem ministrstvu.

Na to dobavo nanašajoči se ponudbeni razpis, iz katerega se razvidi način in število dobavnih predmetov, popis kako vložiti ponudbo ter splošni dobavni pogoji, je bil že v polnem obsegu objavljen v »Slovenskem Narodu« dne 30. avgusta 1912, št. 198.

Na Dunaju, avgusta 1912.

3028

Od c. kr. ministrstva za domobranstvo.

Ravnokar došla velika izbira oblek za šolsko mladino, za deklice in dečke.

Najnovejša obleke, površniki in raglani za gospode. Najmodernejša in najnovejša damska konfekcija, kakor paletotji, raglani, kostumi, jopice, krila in bluze

po priznani najnižjih cenah priporoča

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Mestni trg št. 5.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-52 zjutraj. Osebn. vlak na Kranj, Trz.

7-32 zjutraj. Osebn. vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Straža - Toplice.

9-09 dopoldne. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osebn. vlak na Kranj, Trz, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-31 popoldne. Osebn. vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Straža - Toplice.

3-32 popoldne. Osebn. vlak na Kranj, Trz, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Trz, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vllisingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.

7-44 zvečer. Osebn. vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-00 po noči. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-23 zjutraj. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice, Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Linc, (London) Vllisingen, Monakovo, Solnograda, Inomost, Beljaka, Trz, Kranja.

8-59 zjutraj. Osebn. vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-51 dopoldne. Osebn. vlak iz Trbiža, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Linc, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomost, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osebn. vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Linc, Celovca, Beljaka, Trz, Kranja.

3-00 popoldne. Osebn. iz Straže-Toplic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

4-20 popoldne. Osebn. vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Linc, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomost, Franzensfeste, Beljaka, Trz, Kranja.

7-00 zvečer. Osebn. vlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Dunaja, Linc, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomost, Franzensfeste, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

8-15 zvečer. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linc, Celovca, Beljaka, Trz, Kranja.

9-13 po noči. Osebn. vlak iz Straže-Toplic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-33 po noči. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-27, 11-50, 3-12, 7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).

Prihod na Kamnik: 6-42, 11-00, 2-41, 6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Stavbno podjetje

Jesenice Albert Valli Kranjsko

: zaprišežen izvedenec in cenilec. :

Projektiranje in izvršitev vseh vrst visokih, betonskih in vodnih stavb; cest, kanalizacij, dobavljanja vode, ribnikov, zemeljskih in skalnih del itd. — Cestne, industrijske, gozdne in poljske železnice, zvezni tiri. Posvetovanja v vseh stavbn. zadevah.

Krásna umetniška reprodukcija v več barvah

ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenel. Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA V LJUBLJANI, PRESERNOVA UL. ST. 7

Bojišča največjih vojskovodij.

Fr. Hrastovčan.
Elchingen in Ulm.

Dne 19. septembra 1805 se je podal Napoleon v senat naznaniti in razložiti politični položaj Evrope, obenem se je poslovil od senatorjev. Iz njegovih podatkov in njegovega govora je razvidno, da je skovala Angliška zveza z Rusko, Avstrijo in Švedsko proti Francoski. Kako resen je bil položaj za mlado cesarstvo in kako samozavesten je bil francoski cesar, pričajo njegove besede v senatu in v proklamaciji na armado.

»Senatorji!« se je izrazil med drugim, »ko sem položil na vašo in željo vsega francoskega ljudstva cesarsko krono na svojo glavo, prevzel sem od vas, od vseh državljanov odgovornost, da jo bom čisto in neomadeževano... Francozi, vaš cesar bo storil svojo dolžnost, moji vojaki svojo, vi svojo.«

Ni se motil. Senat je dovolil takoj osemdesetisoč mož.

Dne 24. septembra je zapustil Napoleon Pariz, glavni stan je prestavil v Strasburg in izdal odhod naslednjo proklamacijo na armado: »Vojaki! Vojna tretje koalicije se je začela. Avstrijska armada je prekorčila reko Ino, prelomila je pogodbe, našega zaveznika napadla in pregnala iz njegovega stolnega mesta. Vi sami ste morali hiteti k obrambi naših mej. Že ste prišli prek Rene. Mi se ne bomo preje vstavili, dokler ne bo zagotovljena neodvisnost nemške države, dokler ne prinesemo našim zaveznikom pomoči in dokler ne ponižamo ošabnosti naših krivičnih napadalec... Vojaki! vaš cesar je v vaši sredini. Vi ste samo prednja vojska velikega naroda. Če bi bilo potrebno, postavil se bo ta na moj klic, kot en mož, da bo uničil novo zvezo, ki jo je skovala angleško sovrastvo in zlato.«

Vpričo množičnega sovražnika ni bilo spodbujanje vojakov odveč.

Napoleon je imel v začetku oktobra 167.000 mož pehote in 33.000 mož konjice.

Nasprotno se je zavezala Avstrija postaviti v vojno 300.000, Rusija 180.000, Švedska 15.000 mož. Angleška je obljubila denarno pomoč, kakor tudi sodelovanje njenih čet na suhem in na morju; razum tega je računala koalicija na podporo sardinskih in neapoljskih krdel.

Splošni podjetni načrt združenih velesil je bil dogovorjen sledeče: Iz otokov Korfu in Malta postavi se na 30.000 Rusov in Angležev v Neapoli; ti naj bi pregnali Francoze iz južne Italije, potem pa zasedli gornjo Italijo. Avstrijska armada naj bi zasedla Mantovo in Peschiero, odtod naj bi se podala v Švico. Tudi vojni oddelki iz Tirolske so bili namenjeni v Švico, kjer naj bi se združili obe avstrijski vojski, ter skupno napadli Franche - Comté. Avstrijske čete, namenjene podjarmiti Bavarsko, naj bi se poganjale sprva samo za podolje Donave, dokler ne bi dospeli Rusi. Druga ruska armada naj bi se napotila skozi Pomoransko v Hanoover, 15.000 Švedov pa naj bi pristopilo k Rusom v Stralsundu.

Tak je bil torej splošni podjetni načrt.

V resnici je bilo v začetku septembra ob Adiži 64.000, v južni Tirolski 17.000 in v Benetkah 4200 mož Avstrijcev. Vrhovni poveljnik jim je bil nadvojvoda Karl. V severni Tirolski je bil vrhovni poveljnik nadvojvoda Ivan; on je imel na razpolago 24.000 mož. Cesar Franc I. (ostane Franc I., ker je 11. avgusta 1804 to številko I. in II. premenil), postavil se je pri mestu Wels z 90.000 mož, obdržal je pa vrhovno poveljstvo samo do 26. septembra, ko se je vrnil na Dunaj, poveljništvo pa poveril nadvojvodu Ferdinandu. Oddelki te vojske so preplavili Bavarsko, ter so še precej napredovali, dokler je bil Napoleon v Parizu, njegova armada pa v Boulogne, kjer je bila pripravljena stopiti na angleška tla.

Napoleon, oprezen in svest si svojih vladarskih dolžnosti, slutil je delj časa skrivno sovražstvo Angleške. Vedel je tudi predobro, da bo potegnula politika te države kontinent preje ali pozneje za seboj in da bo prišlo vsled tega do prelivanja krvi, ter odločitve z orožjem v roki. Dasi ravno se je ogibal vojne z vsemi sredstvi, preprečiti je ni mogel: njegovi zavezniki so bili napadeni. Prestajalo mu ni drugega, kakor pokazati dejansko, kaj zaniore prost narod z izvoljenim in ljubljanim reprezentantom na čelu njegove vojne moči.

Še predno je izdal francoski cesar proklamacijo z dne 24. septembra na armado, napovedal je Avstriji vojsko dne 23. septembra in sicer v času, ko je dospela večina francoskih vojaških krdel v južno Nemčijo.

Voj, kori maršalov Davout, Soult, Lannes in Ney, rezervno konjštvo pod Muratom, ter garde pod poveljstvom poveljnikov Mortier in Bessieres, dospele so med 20. in 24. septembrom pri Mannheimu, Landau in Rene, maršala Marmont in Bernadotte sta se združila pri Würzburgu v začetku oktobra. 25. septembra je prekorčila francoska glavna vojska Reno. Dne 1. oktobra je prestopil cesar sam to reko in je prenočeval drugi večer v Ettlingenu. 6. oktobra je stopila francoska armada v bavarsko državo. Tu se je ognila gorovja v Črnem lesu in črte paralelnih rek, ki se zlivajo v Donavo. Avstrijci, ki so preplavili Bavarsko in so nameravali zasesti prelaze in soteske v Črnem lesu, opazili so v svoje začudenje, da jim preti v njihovem ozadju že francoska nevarnost.

Dne 7. oktobra zjutraj sta se spopadla nasprotnika prvič. Avstrijci so se postavili na mostu reke Lehe v bran. Dvesto Muratovih dragoncev, na čelu jim junaški polkovnik Wattier, je naskočilo in vzelo most.

Dne 8. oktobra se je napotil maršal Soult v Avgsburg.

Med tem je poskušal Murat s tremi kavalerijskimi divizijami Avstrijcem cesto spodbiti med mesti Ulm in Avgsburg. Prišlo je 8. oktobra pri Wertingenu do spopada. V dveh urah se je podalo dvanaest grenadirskih bataljonov Muratu, katerega je podpirala divizija grenadirjev maršala Audinota. 9. oktobra zvečer je zasedel maršal Soult z divizijami Vandamme, St. Hilaire in Legrand Augsburg. Ravno ta dan je naskočil in vzela 59. polk most pri Günzburgu, katerega je branil nadvojvoda Ferdinand osebno. Polkovnik Lacuée, na čelu omenjenega polka, je plačal svojo neustrašenost z življenjem.

Avstrijci so se umikali povsod, Francozi pa so napredovali tako spretno, da so zaprli nasprotniku do malega vsa pota. Avstrijska armada je bila skoraj v takem položaju, kakor je bila ona pri Marengu pod generalom Melasom.

Dne 14. oktobra je osvobodil maršal Bernadotte Monakovo. Skoraj ob istem času se je zoperstavil general Dupont s 6000 mož posadki trdnjave Ulm, ki je štela 25.000 mož.

13. oktobra je prišel Napoleon sam v tabor pred Ulm in je zapovedal zasesti most in obsedeti opatije Elchingen, kjer je zmagal 14. oktobra maršal Ney Avstrijce. Nato so se premaknili Soult v Memmingen, Marmont v Ilertisen, francoske garde in oklopniški Nansoutyja v Burgau, divizija Dupont v Albek; glavni stan Napoleona pa je prišel v Oberelchingen. Tako je bilo zajetje avstrijske armade v trdnjavi Ulm 14. oktobra zvečer gotova stvar, vendar je nišel nadvojvoda Ferdinand z 11 konjiškimi četami (škadroni) in dvema bataljonoma skozi Geislingen.

Dne 15. oktobra je prišel zopet Napoleon pred Ulm. Maršala Ney in Lannes sta se postavila v bojnem redu k naskoku, maršal Soult je zasedel Biberach, maršal Bernadotte pa je prodiral prek Monakovega.

Avstrijski poveljnik trdnjave general Mack je slednjič uvidel, da je vsak odpor brezuspešen, ter je izročil dne 17. oktobra trdnjavo Ulm s posadko vred zmagovalcu; ravno tako je naredila posadka mesta Memmingen, ko se je podala maršalu Soultu. Kapitulacija trdnjave Ulm se je dovršila 20. oktobra. 27.000 vojakov z 18 generali in 60 topov je defiliralo pred cesarjem, ki je stal na vršinih opatije Elchingen.

Na francosko armado pa je izdal Napoleon iz svojega glavnega stana naslednjo proklamacijo:

»Vojaki velike armade! V štiri najstih dneh smo končali eno vojsko. Kar smo se namenili, smo dogotovili. Avstrijske čete smo pregnali iz Bavarske, in našega zaveznika smo postavili zopet v vrhovnost njegovih držav. Tista armada, ki je bila postavljena ob naših mejah s toliko samohvalnostjo, kakor nespametnostjo, je uničena. Toda, kaj skrbi to Angleško? Svoj namen je dosegla. Mi nismo več v Boulogni in denarna pomoč, katero plačuje, se ne bo niti zmanjšala, niti zvišala. Ta armada je štela stotisoč mož, a šestdeset-tisoč je vjetih. Dvesto topov, vsi vozovi, devetdeset praporjev je v naših rokah in samo petnajstisoč mož te vojske je ušlo. Vojaki! Jaz sem oznanjeval veliko bitko; hvaležni moramo pa biti sovražnikovim slabim sestavam, da sem dosegel iste uspehe brez istih nevarnosti. Nam je povzročil tako velikanski izid za boj nesposobnih samo petnajstisoč mož, kar je v zgodovini narodov nerazumljivo. Vojaki! Tak uspeh je pripisovati vašemu brezmejnemu zupanju v vašega cesarja, vaši potrpežljivosti v prenašanju nadlog in vsakovrstnega pomanjkanja, ter vaši neustrašenosti. Toda pri tem ne bomo ostali. Vi pričakujete drugo vojsko nestrpno. Mi hočemo rusko

armado, ki jo je spravil skupaj angleški denar iz skrajnih koncev sveta, v enako usodo pripraviti. Pri tem boju pride v poštev posebno čast infanterije. Drugič bo rešeno vprašanje, ki je bilo že na Holandskem in v Švici, ali je francoska pehota prva, ali je druga v Evropi. Tu ni nobenih generalov, proti katerim bi si zamogel pridobiti jaz slavo. Vsa moja skrb se bo omejila na to, da zmagamo s kolikor mogoče malo prelivanjem krvi. Moji vojaki so moji otroci.« (Dalje prihodnjic.)

Ustna voda
KALODONT
Zobna krema

in modno blago za gospode in gospe pripomočnik
SUKNA **ZEFIRE**
PROKOP SKORNOVSKY in SIN v Humpolcu na Češkem
Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerno ceno. Na željo da lahko izgovorijo obiske za gosp.

Najboljša osvežilna pijača
MATTONIJEV
GIESSHÜBLER
naravna
alkalična kislina
čistost okusa
šumeča ogljikova kislina
lahko prebavno,
ves organizem poživlja joče.

Zakoj so mornarji tako čvisti.

Ste imeli večkrat priložnost občudovati čvrstost mornarjev in ribičev. Oni žive na morju med viharji in valovi in tako jih vidite vedno z razgaljenimi prsi; toda nihče od njih ne trpi ne na revmatizem, ne na bronhitis ali katarju. Redkokdaj se sliši koga kašljati in med njimi ne boste našli nikogar tuberkuloznega ali jetičnega.

In to zakaj? Vzrok je znan iz najstarejših časov. Zdravniki so vedno nanašali to na dejstvo, da mornarji dihaajo vedno katran, ki je jako razširjen na ladjah.

Sedaj vsak ve, koliko pomaga katran za bronhite in za prsi. Najmanjši zanamarni revmatizem lahko povzroči bronhite in ni težav kot opustiti se zastarelih bronhitov.

Nikdar ne moremo zadosti priporočiti bolnim, naj si pomagajo takoj v začetku; in najnavadnejše, najgotovješe, najbolj priprosto in najcenejše sredstvo je, piti vodo iz katrana med jedjo. Toda ona, ki se navadno izdeluje je malo uspešna, ker se navadno katran ne raztopi v vodi.

Danes, hvala gospodu Guyotu, lekar-narju v Parizu, ki je iznašel sredstvo, potom katerega, se lahko katran raztopi. V

Mlad mornar.

vseh lekarnah se lahko dobi pod imenom »Goudron - Guyot«, katranovo zdravilo, ki je zgoščeno v najvišji meri, ki dovoli vodo zredčiti in ki je jako uspešno.

Zaporedno uživanje zdravila »Goudron - Guyot« v vseh ledilih, v množini kavne žlice na vsak kozarec vode ali kakršnjesi bodi pijače ki se navadno pije, zadostuje, da ozdravi najhujši revmatizem in najbolj zastarele bronhite. Večkrat se namerava ustaviti najhujše obolenosti sopil, ker katran ustavi razdelitev tuberkelov in pljučnih uničujočih bacilov, ki so vzrok te razdelitve.

Najmanjši zanamarni revmatizem ima lahko za posledico bronhite in zato ne moremo nikoli zadostno priporočiti bolnim, naj si v začetku pomagajo z zdravilom »Goudron - Guyot«.

Ako bi Vam se hotelo prodajati ta ali oni produkt namesto pravega »Goudron - Guyot« ne zaupajte, ker se gre edinole dobiček. Je brezpogojno potrebno, če hoče kdo ozdraviti od bronhitov, katarjev, starih in zanamarnih revmatizmov, da zahteva pravi Goudron - Guyot. Dela se iz katrana, neke posebne obrežne smreke, ki raste na Norveškem in je napravljeno od izumitelja rastopljivega katrana; in to zadostuje v dokaz, da je uspešnejše kot vsaka podobna sredstva. K zaupanju, da preprečite vsake zmešnjave, pazite na znak. Pravi »Goudron - Guyot« ima ime Guyot natisnato v velikih črkah in svoj podpis v treh barvah: v vijoličasti, zeleni in rdeči počez kot naslov: Maison Frère, 19, rue Jakob, Pariz.

Zdravljenje stane samo 10 vin. na dan in tudi ozdravi.

P. T. — Oni, ki se ne morejo privaditi okusu katrana, lahko nadomestijo »Goudron - Guyot« s »Kroglicami Guyot«. Iz norveškega katrana obrežne smreke, vzemsi po dve ali tri kroglice pri vsaki jedi. Na ta način si lahko pridobite iste zdravstvene učinke in tudi enako zdravje. Zavzete pred jedjo in tudi vmes, te kroglice so lahko prebavljive skupno z jedmi in delujejo kar najboljše na želodec in telo sploh. Prave »Kroglice Guyot« so bele in podpis Guyot je črno natisnato na vsaki kroglici.

Glavna zaloga: Maison Frère, 19, rue Jacob, Pariz. Nadalje se še dobiva v lekarnah: Gabriel Piccoli, Sušnik, Ub. plem. Trnkoczy in Ph. Mr. Jos. Cizmar in v vseh boljših lekarnah.

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica šte. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospe in otroke je vedno na izbero.

Vsakišna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovni vzorce poslati. 40

G. F. JURÁSEK

prvi in edini slovenski uglaševalec in trgovec glasovirjev

Ljubljana, Poljanska c. 13. I.

Glasovirje, pianine in harmonije iz prvovrstnih dvornih in komornih trvdik imam v lastni zalogi bogato izbiro po solidnih cenah. Jamčim pisмено 10 let! Tudi stare

glasovirje imam vedno v zalogi. Vglaševanje vseh sistemov glasovirjev in harmonijev ter vsa popravila izvršujem precizno in ceno. Stare glasovirje ugodno zamenjam! — Glasbeni Matici in drugim slovenskim zavodom uglašuje glasovirje izključno le

koncesijonirana trvdka G. F. Jurásek.

Svoji k svojim!
Zastonj

dobi vsak 1 ploščo in 200 igel, ako naenkrat naroči 6 plošč. ::

: Zastonj :

dobi vsakdo 1 album in 200 igel, ako naenkrat naroči 10 plošč.

Gramofoni že od 21 K naprej

Automati že od 80 K naprej

tudi na prav primerne mesečne obroke.

Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje.

Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Glavni zastopnik največjih tvornic, kakor znamke Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Junbo idr.

Preprodajalci dobijo popust.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

□□□□□□□□□□

Josip Stupica

jermenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejšo

vpredno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine, že obrabljene vozove in konjske oprave.

□□□□□□□□□□

Specialna trgovina

finih

ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani,

Zidovska ulica šte. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje ::

Plisiranje :: ::

Lepa družinska najemninska hiša

davka prosta, 6 % čistega donosa, se ceno prodaja v Mariboru, imenovanem štajerski Meran. Vprašanja ustmeno ali pisмено na hišnega poselnika v Mariboru, Nagyjeva cesta šte. 19.

Prodaja se hiša

z dobro vpeljano trgovino,

prostori pripravljeni tudi za gostilno, z gospodarskim poslopljem in lepim vrtom. V hiši stanuje tudi več strank. Cena 26.000 K. — Naslov pove upravnishтво »Slov. Naroda«. 2640

Optični zavod
Jos. Ph. Goldstein
Ljubljana, Pod trančo 1
priporoča svojo bogato zalogo naočnikov, ščipalnikov, daljnogledov in vse v to stroko spadajoče predmete. ::

Svetovnoznano 2893
tkano perilo
kr. saksonskih in kr. romunskih dobaviteljev
Mey & Edlich, Leipzig - Plagwitz, je najcenejšje, najbolj praktično in najceneje perilo za gospe, dame in otroke, ki se na pogled ne razlikuje prav nič od platnenega perila. Kos stane samo par vinarjev. Izogibe se vsem neprilicam, ki so v zvezi s pranjem in likanjem. Po obrabi se vrže lahko proč! Vedno novo, hrebtino, s čisto sedečo perilo, ki se obnese tudi pri močni transpiraciji. Ne more se pogrešati pri nobenem stanu, posebno pa na potovanju. Dobiva se v Ljubljani pri: R. Götzlu, Stari trg in P. Magdici

Vinko Majdič

valični mlin v Kranju

(Kranjsko).

Največja proizvodnja priznana naj, boljših pšeničnih moka in krmičnih izdelkov ki izvrirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospe pekovske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 34

V Ljubljani, Cerknici, Trnovem, Podgradu, Trstu, Pulju, Reki, Zadru, Splitu, Ercegnovem, Kotoru, Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu, inomostu, Bolcau in Tridentu.

Brzojav: Valični mlin, Kranj.

FRANC KOS

Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

Specijalna mehanična

pletilna industrija

in trgovina

za površne in spodne

jopice, modercrke, te-

lovničke, nogavice, ro-

kavice, posebne oble-

ke zoper trganje ple-

tilni material i. t. d.

na drobno in debelo

Sivalni stroji od 70 K naprej;

pletilni stroj

patent »Wederman« je edina in naj-

uglednejša prilika za dober zaslužek,

poduk brezplačen, trajno delo zago-

tovljeno; ker se ne poslužujem agentur

so cene velike nižje. — Stare nogavice

se ceno podpletujejo. 232

:: Podpirajte domačo industrijo. ::

Lasne kite

nastineje kakovosti po 5, 7,

9 in 12 kron — vse vrste

lasne podlage in mrežice —

lasulje, brade in druge po-

trebščine za maskiranje vse

po zmernih cenah priporoča

Stefan Strmolič,

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod trančo št. 1,

(zraven čevljarskega mostu).

Izdeluje vsa lasnišarska dela solidno

in okusno. Cena za delo kite 3 K.

Kupuje zmešane in rezane ženske lase

po najvišjih cenah. 1788

Keil[®] lak

najboljši slok za mehko tlo.
Keil-ova bela glazura za umivalne mize . . . 80 v
Keil-ova voščena pasta za parkete . . . 80 v
Keil-ov lak za pozlatenje okvirov . . . 40 v
Keil-ov lak za slavnike v vseh barvah . . . 40 v
Keil-ova pasta za čevlje . . . 30 v

3070 Dobiva se vedno pri Leskovcu & Medonu v Ljubljani.

Skofja Loka: Matej Žigon. Idrija: Valentin Lapajne. Grmopolj: Anton Zorc.
Radovičica: Oton Homan. Kamnik: I. Petek. Kranj: Franc Dolenc. = = =
Novo mesto: Ivan Picik. Kočevje: Franc Loy. = = =

Razpis.

2872

Županstvo Trbovlje razpisuje službo občinskega zdravnika

z letno plačo 3000 kron in stanarino 750 kron. — Diplomirani zdravniki obeh deželnih jezikov zmožni naj svoje opremljene prošnje pošljejo na županstvo do 21. kimovca t. l. Župan: Vodušek.

C. kr. moško in žensko učiteljsko v Ljubljani.

Razglas.

- A. Vpisovanje v I., II., III. in IV. razred deške, oziroma dekliške vadnice in otroški vrtec je v ponedeljek, dne 16. septembra od 8. do 11. v dotičnih učnih sobah.
- B. S šolskim letom 1912/13 se ustanovi za moško učiteljsko pripravljalski tečaj. Zglasila za ta tečaj se sprejemajo v nedeljo, dne 15. septembra od 9. ure dalje.
- C. V začetku šolskega leta 1912/13 ne bo sprejemnega izpita za I. letnik ženskega učiteljskega.
- Prosilci, ki bi se ulegli javiti za sprejem v I. letnik moškega učiteljskega, naj se zglasijo v ponedeljek, dne 16. septembra ob 9. uri.
- D. Gojenci in gojenke, ki so bili sprejeti meseca julija v I. letnik in dozdani gojenci in gojenke II., III. in IV. letnika se naj zglasijo v ponedeljek, dne 16. septembra in sicer gojenci ob 8. uri, gojenke ob 2. uri.
- Ponavljalni izpiti so v ponedeljek, dne 16. in v torek, 17. septembra.
- Šolsko l. 1912/13 se prične v sredo, 18. septembra s slovesno sv. mašo.

Ravnateljstvo.

3061

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Turjaški trg šte. 7. 237

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847.

Štajerske fužine litega jekla

Fužine: Judenburg (Stajersko) Centrala: Dunaj VI., Wallgasse 39

Danner & Co.

Izdeluje najboljša elektr. jekla za :: orodje, konstrukcijska jekla, :: jekla za vrtanje kamenja, jeklo za sekire, nože in različno domače orodje, :: pile, kladva l. t. d. :: :: najboljše kakovosti. ::

Dopisuje: slovensko, hrvaško, srbsko, rusko, :: francosko, angleško, italijansko itd. ::

Avtomobilske vzmeti. Avtomobilske vzmeti.

Išče se pri dodatnih odjemalcih uveden zastopnik za Kranjsko in Primorsko.

August Repič

sodar v Ljubljani v Trnovem, izdeluje in popravlja vsakovrstne sode

po najnižjih cenah.
Kupuje in prodaja stare vinske sode.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11
priporoča

klobuke, slamnike cilindre, čepice itd.

najnovejše fasone po najnižji ceni.
Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto.

dežnike in solnčnike

domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov
Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Najboljši in najcenejši nakup!

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Predno se obrnete drugam, oglejte si mojo bogato zalogo pravih, najfiniših švicarskih ur iz zlata in srebra, ure za dame z diamanti in briljanti, zapestnice, uhane, vratne veržice, poročne in druge prstane, krasne nastavke iz kina srebra, namizna orodja itd. Zahtevajte cenik, pošljem ga zastoj!

Vsa popravila izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalet streh in klepar, vpeljalet strelovodov, ter instalater vodovodov Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se si, občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrljem z

osobni-remontirni škrlj (Crown) polovni Notschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.

Hitro in kakovostno oprava. Posetljiva posoda.

Poprave točno in ceno.

Preračuni brezplačno in pošt. prosto.

CERESIT

dela mokre kleti, vlažna stanovanja zjamčeno suha
I. REFERENCE. AVSTR. PATENT
ZASTON. ŠT. 36 PROSPEKT

Avstr. ceresitna družba z. z. Dunaj XVIII, Martins-Strasse 71. T. Tel. 22288.

Zavod za ortopedično telovadbo

3067 v katerem se zdravi pod zdravniškim nadzorstvom
raznovrstno skrivljenje hrbtenice, izbočen hrbet, neenaka ledja itd. je v Gosposki ulici št. 8, pritlično.
Pojasnila se dobivajo ob delavnikih od 4. do 5. ure popoldan istotam.

C. kr. I. drž. gimnazija v Ljubljani,

(Tomanova ulica 10., zraven »Narodega doma«.)

Šolsko leto 1912/13 se prične v četrtek, 19. septembra

s slovesno službo božjo ob 9. uri v domači kapeli.

Za I. razred se na novo vstopajoči učenci v septembru ne bodo vpisovali.

Na novo vstopajočim učencem od II. — VIII. razreda se je zglasiti dne 17. septembra dopoldne.

Vsi drugi učenci, ki so že doslej obiskovali ta zavod, se morajo javiti dne 18. septembra dopoldne.

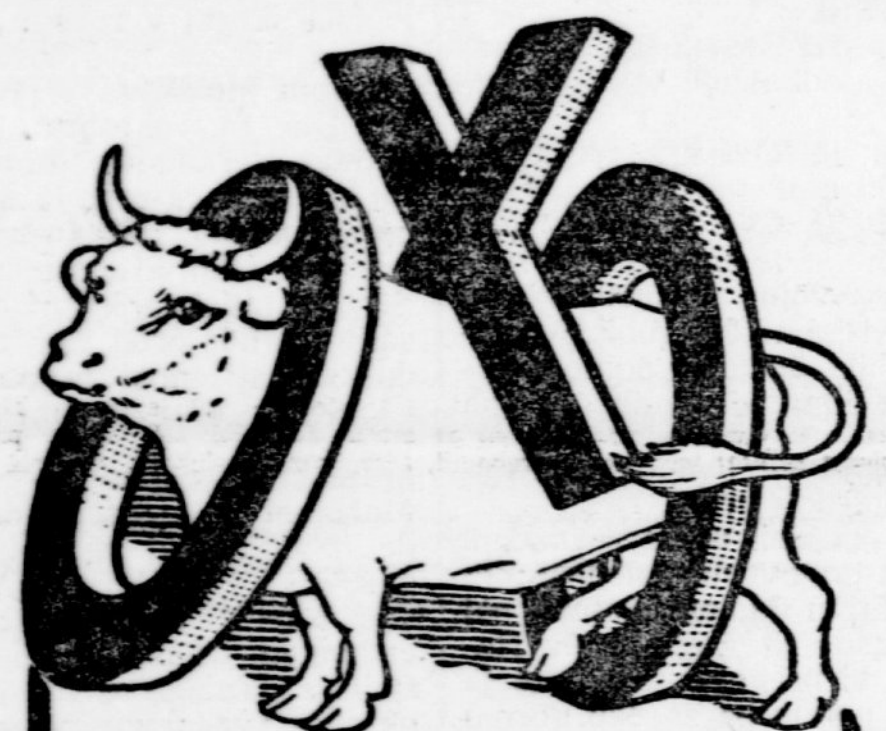
Učenci, ki pripadajo po določbi c. kr. dež. šolskega sveta okrožju kranjske ali novomeške gimnazije, morajo imeti za sprejem na tukajšnji gimnaziji dovoljenje c. kr. dež. šolskega sveta.

Vsa natančnejša pojasnila se čitajo v posebnem naznanilu v šolskem poslopu.

V Ljubljani, dne 31. avgusta 1912.

3062

Ravnateljstvo.

koeke za govejo juho

družbe Liebig

so koeke za izboljšanje kakovosti.

Njih fini, ne vstljivi okus, ki izvira od uporabe najboljšega MESNEGA IZVLEČKA, jih odlikuje pred vsemi drugimi izdelki.

Cena 5 v komad.

„CROATIA“

zavarovalna zadruga v Zagrebu

edini domači zavarovalni zavod. * Ustanovljena leta 1884.

*

Centrala v Zagrebu v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovičeve ulice. Podružnica v Trstu, Via del Lavatolo št. 1 II. nadstropje. Telefon št. 2594. Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad, Osijek, Reka in Sarajevo.

Ta zadruga sprejema po ugodnih pogojih sledeča zavarovanja:

I. Na življenje.

1. Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti;
2. zavarovanje dote;
3. zavarovanje življenjske rente;

II. Proti škodi po požaru.

1. Zavarovanje zgradeb (hiš, gospodarskih poslopij, tovarnen.
2. Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajalniškega blaga, gospodarskih strojev; blaga l. t. d.
3. Zavarovanja poljskih pridelkov (žita, sena itd.)

III. Zavarovanje steklenih šip.

Zadružno imetje vseh oddelkov znaša K 2.713.674-13
Od tega temeljna glavnica K 800.000—
Dohodek letne premije s pristojbinami K 1.363.040-89
Izplačane odškodnine K 4.970.238-48

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji. — Natančnejše informacije daje:

Podružnica „Croatia“ Trst, Via del Lavatolo št. 1, II. nadst. Glavni zastop za Kranjsko, Koroško in Stajersko v Ljubljani pri trdnici Kmet & Silvar, Marije Terezije cesta šte. 8.

Zvepleno zdravilno kopališče

VARAŽDINSKE TOPLICE (Hrvaško)

Nov, zdravilni hotel z električno razsvetljavo.

Staroizolirane radiativne zveplene toplice plus 60-6 priporočljivo proti:

protinu, revmi, ischias i. t. d.

Pilo zdravljenje pri trdovratnih boleznih v vratu, hrbtu, prahu, na ledilih, v kolčih in členih.

Električni masaža, tuše, ogrevalni kopeli in solne kopeli.

Vse leto odprto. Prehrambna obdoba. Mednarodni hotel. Vojniški hotel. Topični strovi dr. J. Lecher.

Najboljši čisti nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg. sivga, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhačega 6-10 K; kg velenega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, sivga 6 K, 7 K, belega, sivga 10 K; najfinjši prvi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franco.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, monankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm vis. 60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhačim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir., 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir., 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir., 12 K 80, 14 K 80. Raspoložba se po povzetju, od 12 K naprej franco. Lahko se franco zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franco. **S Benisch, Deželice št. 767, Češko.**

Naznanilo prodaje.

Podpisani oskrbnik **konkurzne mase Karla Lenčeta na Laverici** naznanja s tem, da se bo

dne 2. septembra t. l. vršila na licu mesta na Laverici prodaja nekaterih v konkurzno maso spadajočih, do sedaj še ne prodanih premičnin iz proste roke in sicer se prodaja:

ca 70 hl vina, dva para konj, večja množina sena, več transportnih sodov itd.

Začetek prodaje ob 8. uri zjutraj. — Pojasnila daje podpisana pisarna. V Ljubljani, dne 20. avgusta 1912. 2986

Dr. Ivan Tavčar,

kot oskrbnik konkurzne mase Karla Lenčeta na Laverici.

Nič več nisem mogla prebavljati.

Gospa Pellerin, 52 let stara, je živila ločena od svoje rodbine in se je bala za usodo svojega sina, ki je bil v vojni na Madagaskarju.

Ni trajalo dolgo, in je opasno zbolela. Vse tek sem izgubila, je pisala, in nisem mogla ničesar več prebavljati. Če sem le kako malenkost zavžila, me je začela boleti glava in zdelo se mi je, kakor bi bila v želodcu napihnjena: sledilo je temu ali bljuvanje ali pa močni želodčni krči, ki so povzročili grozne bolečine. Ker nisem ničesar več mogla prebaviti, sem grozno oslabila, shujšala in postala sem čisto melanholična.

Od neke prijateljice sem izvedela o čudovitem učinku oglje Belloc pri želodčnih boleznih ter sem sklenila, da jih takoj poskusim.

Vzela sem po vsakem kosilu po dve žlici tega praška in že po 4 dneh nisem čutila težav; lahko sem prebavljala pečeno meso in moj prejšnji tek se mi je zopet povrnil. Mesto da sem hujšala, sem se jela zopet rediti in kmalu sem bila zopet obilna, kot prej: ravnotako sem postala zopet dobre volje.

Ko sem se na ta način zdravila 10 dni, sem popolnoma okrevala. Od tistega časa nisem več bljuvala, nisem imela več želodčnih krčev in moje zaupanje v to zdravilno sredstvo je brezmejno. Marija PELLERIN, Argentan (Creuze), Francosko, 3. februarja 1896.

V resnici zadostuje, da se uživa oglje Belloc po vsakem kosilu po 2-3 žlice, da se v nekoliko dneh ozdravi želodčne bolezni, da celo zestarele bolezni in take, ki se zoperstavljajo vsakemu drugemu zdravilu.

Oglje Belloc povzroča prijeten občutek v želodcu, daje tek, pospešuje prebavo in odstranjuje telesno zaprtje, oglje Belloc je neprekosljivo sredstvo proti težavam v želodcu po jedi, proti migreni, asem živčnim boleznim želodca in čreves.

Najpriprostejše sredstvo živati oglje Belloc v prašku je, da se v kupici na čisti ali posajeni vodi pomeša in naskrat ali v presledkih spi.

Oglje Belloc lahko samo koristi, škoditi pa ne more, v kakršnikoli množini ga rabimo. Dobiva se po vseh lekarnah.

Poskušali so oglje Belloc ponarejati, ali so te ponaredbe brez učinka in ne ozdravijo nič, ker so pač slabo pripravljene.

Da se izognete vsaki pomoti, pazite natančno na to, da je na vsaki steklenici ime Belloc in naslov laboratorija: Maison L. Frère 19, rue Jacob, Paris.

Oni, ki se ne morejo privaditi ogljev prašek požirati, naj vzamejo raje pastilje Belloc. 2-3 pastilje po vsaki jedi in kadar nastopijo želodčne bolečine, zavzeti zadostujejo popolnoma, in imajo isti gotov učinek. Pastilje vsebujejo čisto oglje Belloc. Zadostuje v usta jih dati, in s slinami, ki jih raztopi, požreti.

Dobiva se v Ljubljani: Lekarna br. Piccoli, lekarna Sušnik, lekarna U. pl. Trnkoczy A. Bohinc lekarna Ph. Mr. Jos. Čizmar.

Najnovejša iznajdba!

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

s 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežjem nove sestave, ki od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno.

Na Kranjskem so dosedaj naročila te vrste brizgalnic sledeča gasilna društva: Erško, Kostanjevica, Bohinjska Bistrica, Metlika, Šentur, Korodna Bole Hrušica, Zgornja Sika, Dravice, Spodnja Idrija, Prosečje, Sora, Stob Trzin, Žabnica, Rovte, Velika Loka, Kamna gorica, Stečice, Valta vas št. Peter na Dolenjskem.

R. A. SMEKAL

v Zagrebu

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev ter motornih mlinov.

Odplačevanje na obroke.

129 odlikovanj!

Ključavničarstvo

Ig. Faschinga vdova
Poljanski nasip št. 8.
Reichova hiša.

Velika zaloga
štedilnih ognjišč.

Izvrstno in solidno delo.
Cene zmerno. Popravila se
tečno izvršujejo.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadne do najfinše

žime.

M. Pakič
v Ljubljani.

Natančno naročilo se
polja s povzetjem.

Josip Rojina

krojač prve vrste
se nahaja sedaj v lastni hiši
Franca Jožeta cesta 3.

konkurira z največjimi trdkami
glede **finega kroja** in elegantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najfinjših angl.
in franc. specialitet blaga.

: **Zavod za uniformiranje.** :

Najboljši kosmetični predmeti
za olepšanje polti in telesa so:

Ada mila po 80 h.
"cream po 1 K;
Ada "Menthol" ustna voda po 1 K;
zobni prašek po 60h;
za ohranitev in rast las:
Ada lasna voda po 1 K;
lasna pomada 1 K.

Ti izdelki "Ada", ki so oblastveno
varovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni

Ph. Mr. Josip Čizmar
v Ljubljani.

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Odlikovana
Prva kranjska
tvornica klavirjev
Ljubljana
Hilšarjeva ulica 5 Recherjeva hiša

RUDOLF A. WARBINEK

Jamstvo šest let.

Ekspert v vse države.

Priporočam svoje prve vrste, za vsa podnebja
solidno narejene pianine, klavirje in
harmonije tudi samogralne

za gotov denar, na dolga odplačila ali naposled.

Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno
in računijo najceneje.

Največja tvornica na avstrijskem jugu

Ana Gorec

Ljubljana, samo Marije Terezije cesta št. 14 (pri „Novem svetu“).

Trgovina s kolesi in posameznimi deli.

Najboljše pneumatike. Izposojevanje koles.

Ustnovljeno
L. 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Telefon
številka
154.

Brata EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja

Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
nasproti hotela „Union“.

Delavnica: Igriška ulica št. 6.
Električna sila.

Združeni čevljarji

v Ljubljani, Wolfova ulica št. 14

priporočajo svoje bogato zalogo obuval za poletno sezijo.

Vse vrste moških, damskih in otroških čevljev
lastnega in tuje izdelka.

Gumi za pete, vrvice, zaponke, čistila itd.
vedno v največji izbiri.

Specialisti za prave gorske in lovške čevlje.
Izdelujejo se po meri v lastni delavnici, sprejemajo se tudi popravila.

Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenike.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York

je proga

Red Star Line

Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kronland, Vaderland, Zealand, Lapland in Samland, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost, izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc Anversa New York

v Ljubljani,

Kolodvorska ulica odslej **stev. 26,**
od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“

Ljubljana

Fr. Ševčik

puškar

priporočam svojo **veliko zalogo raznovrstnih**

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam **lahke treceve** in **puške Bock** s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
po najnižjih cenah.

Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastopnik in poštnine presto.

Izdelovatelj vozov
Franc Visjan
Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo
novih in že rabljenih
VOZOV.

Za nabavo vsakovrstne železnine se priporoča
veletrgov. z železnino Merkur

Peter Majdič :: Celje

Edina zaloga
izvirnih ameriških čevljev.
Avstr.-Ameriška zaloga čevljev
Ljubljana, Prešernova ulica št. 50.

PRIHRANITE SI MNOGO DENARJA!
Se! : : Pišite po vzorce ostankov! : :
Danes! sukna volnenega delena,
dobro in modnega pralne
znane : blaga : svile i. t. d.
tvrde :
V. J. Havliček in brat, kopališče Podčetrty.
Vzorci franco samo kratak čas. 2994
Ravno tako razpošiljamo tudi novo zbirko novih modnih barhentov, flanel in jesenskega blaga. — 1 zavoj 40 metrov krasno izbranih ostankov pralnega blaga za 18 kron franco po poštne povzetju. Od teh ne pošiljamo vzorcev. — Samo pri nas pristni!

Ivan Jax in sin
v Ljubljani, Dunajska cesta 17
:: priporoča svojo bogato zalogo ::
voznih koles.
Šivalni stroji
za rodbino in obrt.
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.
Pisalni stroji „ADLER“
Pletilni stroji
vseh velikosti.

**ELEKTROTEHNIŠKA
DELNIŠKA DRUŽBA**
PREJE
**KOLBEN IN DR.
PRAGA-VYSOCANY**
Dinamo stroji in električni motorji. ::
Naprave za električno razsvetljavo in
prevajanje električne sile. :: Električni
obrat vseh vrst. :: Ventilatorji. :: Tur-
bogeneratorji, električne železnice in
lokomotive, žerjavi in dvigala. :: Obloč-
nice in žarnice vseh vrst. :: Vodne
turbine vseh sestavov (Francis, Pelton).
:: Točna, cena in hitra popravila vseh
električnih strojev drugih vrst. :: Vse
potrebe za instaliranje. :: :: :: ::

Anton Presker
krojač

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek
za gospode in dečke, jopice
in plašče za gospe, nepre-
močljivih havelokov itd. itd.
Obleke po meri se po najnovejših vzor-
cih in najnižjih cenah izvršujejo.

Vsak dan svež
sladoled
in
ledena kava
se dobi
v slaščičarni
J. ZALAZNIK
Stari trg št. 21.

G. Čadež
v Ljubljani
Mestni trg št. 14
poleg Urbančeve manuf. trgovine
priporoča
klobuke
slamnike
čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd. itd.
Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

L. MIRUSCH
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo veliko izber
dežnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Prvi zavod za uniforme, krznar in izdelovatelj čepic
A. Kassig, Ljubljana, Židovska ulica
priporoča svojo največjo zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za vo-
jake, uradnike, železnice, orožnike, gasilce itd.; kakor: čepice, čake,
sablje, rokavice, pasove, egalizirunge itd. itd. — Izdelovanje vsakovrstnih
vojaških, gasilskih, društvenih, civilnih, železničarskih, orožniških čepic itd.
Cene nizke, postrežba točna. 2913 Cene nizke, postrežba točna.
Čepice za gasilske in orožniške uniformske predmete zastoj in pošt. prosto.

Triumph
Štedilnike, peči,
trajnogoreče vloge.
(za uzidat v lončene peči)
varstvena znamka
ceniki zastoj!
Do bavi nastavi se vsakemu naznaniti jo.
Triumph tovarna
Štedilnikov in peči z. z. o. z. Wels
Gorenje Avstrijsko.

Alfonz Breznik
sodni izvedenec in učitelj Glasbene Matice.

Največja in najstarejša trgovina in izposojevalnica klavirjev in har-
monijev. Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja strun in muzikalij.

Ljubljana, Kongresni trg št. 15
(nasproti nunske cerkve).

Klavirje dvorne trdke Bösen-
dorfer, Czapska, Köhl & Heitz-
mann, Stielhammer in Hor-
gel (amer. harm.) imam le jaz
izključno edini zastopnik za
Kranjsko v velikanski zalogi
in izbiri. Ne dajte se varati
po navidezno cenem, vsiljivem
blagu, osobito, ker nudim
vsakomur, da si po kolikor mo-
goče najnižji ceni ali na ču-
dovito majhne obroke brez
vsakega zadatja nabavi prvo-
vrstni instrument z resnično
pismeno 10letno garancijo. Stari klavirji najugodnejše v zameno. Izposojevalnica naj-
nižja. Popravila in uglaševanje vseh glasbil najceneje. Preigrani klavirji vedno v
zalogi. Violine, citre, kitare, tamburice, harmonike, telov. rogovi in strune po to-
varniških cenah. — Ves dan odprto!

Mihael Kastner

Najcenejši nakup za:

špecerjsko blago, kuhinjsko in živinsko sol. Petrolej,
tudi v originalnih pločevinastih kanglijah, obdavčeni in
neobdavčeni bencin (za motorje in avtomobile). Gaso-
lin, ligroin (za razsvetljavo). Kurilno olje za Dieslove
motorje. Vseh vrst strojna olja. Parafin. Vse mineralne
vode in vsi proizvodi izvirkov vedno sveži v zalogi.

Ljubljana, Kongresni trg 10.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“
iz
Bremna
v
New York
s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ
WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.
Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.
Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega
parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite
v Ljubljani edino le pri
EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica št. 35
nasproti občezni gostilni „pri Starem Tišlerju“.
Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa
pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in brezplačno. —
Postrežba poštena, rečna in solidna.
Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Meksiko, Kalifornijo,
Arizona, Utah, Wioning, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno
ugodno in izredno ceno čez Salveston. Odhod na tej progi iz Bremna
enkrat mesečno.
se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta kakor
Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor!!

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
nega blaga.

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Učenca

sprejme v trgovino mešanega blaga
Peter Durjava v Škocijanu.

Stampilije

vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.

Anton Cerne

graver in izdelovatelj
kavčukovih stampilij
Ljubljana, Stari trg 20.
Ceniki franco. 235

Kdor je siv, izgleda star!

Izborno, zjamčeno, zdravju neškodljivo barvilo za lase in brado je
1. Vitekov „Odoline“, ki barva takoj in trajno, plavo (blond), rjavo in črno. 1. karton z navodilom K 4.—
2. Vitekov „Nucin“, dvojnata, cenejša vrsta. 1. karton K 2.—
3. Vitekov „Nucin“, enostavno barvilo. 1. steklenica K 1.—

Ta barvila so se v tisočih in tisočih slučajih izkazala najboljša. Edino pravo (vse drugo zavračajte) iz tvornice kosmet. in diet. izdelkov tvrdke Fran Vitek & drug. Praga.

Glavna zaloga: **Drogerija Adrija**
Ljubljana, Solenbura, ul. 5. nasproti glav. post. Anton Kanc, drogerija, Zidovska ulica šte. 1.

STOCK COGNAC MEDIZINAL
parne destilerije
CAMIS & STOCK
Barkovlje
v uradni plumbiranih steklenicah.
Dobiva se povsod!

Carl Kronsteinerja

proti vremenom odporne apnene

façadne barve

obastveno varovane
V 50 različnih od 24 h kilogram naprej.
Ze desetletja najbolj preizkušene, prekašajo vse ponaredbe. Edini primerni pleskalni material za že pobarvana pročelja.

Emailne fasadne barve, ki se ne od-
dajo se umivati, krijejo z eno potezo, brez
grundiranja, emailne trde, porabne
samo pomešane z mrzlo vodo. Raz-
kuževalne, nestrupene, porodne. Idealno
barvanje za notranje prostore, še ne
podbarvane fasade, lesene stavbe, ka-
kor kolnice, paviljone, plotove itd.
Dobivajo se v vseh niansah, stroškov
za štirjaški meter 5 vinarjev. Knjige
z vzorci in prospekti zastoj in poš-
tine prosto.

Carl Kronsteiner. Dunaj III., Hauptstr. 120.

Glavna zaloga za Ljubljano: Brata Ebrl.

HENRIK LANZ MANNHEIM

Največja in najpomembnejša lokomobilna tvornica na Nemškem priporoča

VENTILNE LOKOMOBILE

z delovanjem do 1000 HP.

Za vročo paro najbolj pripraven obratni stroj.

Avstrijska prodajalna pisarna: EMIL HONIGMAN, Dunaj, IX.

2733

Eternit

Glavno zastopstvo za južne dežele:

V. JANACH in DRUG, Trst.

Vprašanja na Teodorja Korna, krova in kleparskega mojstra v Ljubljani, kjer se izdejujejo strelovodi, kleparska in krovna dela iz različnega blaga.

Gospodinje!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovite splošno znane svetovne znamke

BLAIMSCHEINA

UNIKUM

MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejše go-
veje obistne toščice z visoko
pasterizirano smetano, ima torej največjo re-
ditno vrednost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten, nego najčisti
naravni izdelek.

„UNIKUM“ je 50% cenejši od na-
zadnega presnega masla in zjamčeno mnogo izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHEINOV

„UNIKUM“ je resnično edino in
pravo nadomestilo za
presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

Izdelovanje

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“

je varovano s stalno državno kontrolo in je to
razvidno na vsakem zavitku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej bogati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za :

pečenje

praženje

kuhanje

maslen kruh

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINO

Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franco.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Ceno teško posteljno perje

1 kg sivega očiščenega 2 K,
boljše K 2-40, napolbela K
3-60, belo K 4-80, prima mehke
K 6—, veleprima K 7-20. Naj-
boljše vrste snežno belo perje K 9-60.
Izdelane postelje iz neprodne rdečega,
modrega, belega ali rme-
nega postelnega inleta. Prav dobro napol-
njeno! Pernica ali blazina, 180 cm dolga,
116 cm široka K 10—, K 12—, K 15— in
K 18—, 2 metra dolga, 140 cm široka K
13—, K 15—, K 18—, K 21—. Zglavnik
80 cm dolg, 58 cm širok K 3—, K 3-50
in K 4—, 90 cm dolg, 70 cm širok K
4-50, K 5-50 in K 6—. Nepovoljno se za-
menja ali denar nazaj. — Natančni ilustrir-
vani ceniki gratis in franco. 2915
Benedikt Sachs, Lobes št. 35, pri Plazju na Češkem.

Med bralce tega lista razdelimo 3000 parov

izbornih, veleele-
gantnih čevljev iz
trpežnega usnja ka-
kor kažejo slike, ker
hočemo, da se spo-
zna našo firmo

Samo delo t. j. K 13-75
za tri pare čevljev se plača
čevlji stanejo drugemu K 42—.
Pošljemo vsakemu
po izbori in na po-
polno zadovoljnost
3 pare moških ali
ženskih čevljev,
vsake številke.

Prememba dovoljena, radi tega nobenega tiska. Pošlji se
proti povzetju ali če se vplača denar naprej. Razpisiljanje
po prvi katoliški elaportni hiši:
Franc Humann, Dunaj II. Aloisgasse št. 3/H 9.
Sele iz vašega priporočila pričakujemo dobitek.

Superfosfati

mineralni in živalski, najbolj preizkušeni,
najzanesljivejši in najcenejši gnojilo s fos-
forjevo kislino za vse

vrste zemlje

Vsebinska strogo zjamčena.

Najzanesljivejši in najhitrejši oživilje
krmskih nasadov, doseženje velikih dono-
sov fosforovih soli polne krme.

Superfosfat

povzroča pri žitu in sočivju najpopolnejšo
tvoritev zrn in požatitve sadu, tako tudi
pri krompirju, repi itd.

dalje amonijakove, kalijeve in solitrove

superfosfate

dobavljajo 4323

vse tvornice umetnih gnojil, trgovci, po-
ljedelske zadrage in društva.

Centralna pisarna: Praga, Příkopy 17/III

Od leta 1868 se

Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

G. Hella & Comp.

ki ga pripravljajo odlični zdravniki, skoro v vseh evropskih
državah z odličnim uspehom uporablja proti

vsake vrste izpuščajem

zlasti proti kroničnim blajem in paraz. izpuščajem, tiskanim
na glavi in v bradi, ima v sebi

40 odstotkov lesnega kotrana in se razlikuje

bistveno od vseh drugih kotranovih mil, ki se nahajajo v trgovini

Pri polnih boleznih rabite jako uspešno

Bergerjevo kotranovo žvepelo milo.

Kot blazje kotranovo milo:

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo.

Dalje:

Bergerjevo boraksovo milo

in sicer proti ogreem, ogorenju, pegam, me-
zljem in drugim neprijetnim kožnim.

Cena komadu vsake vrste z navodilom
o uporabi 70 vinarjev.

Novo: Bergerjevo tekoče kotranovo milo

te izvrstnega učinka pri kožnih boleznih, lu-
stianam na glavi in v bradi kakor tudi kot

zdravilo za rast las. Steklenica 1 K 50 vin.

Zahtevajte po lekarnah in zadevnih trgovinah
izključno Bergerjevo kotranovo milo in

pažite na poleg stoječo varstveno znamko

in na polegstoječi firmni podpis

G. Hella & Co. na vsaki eti-
keti. Odlikovan s častno diplo-
mo na Dunaju 1889 in z zlatoto

svetinjno na svetovni razstavi v Parizu 1900

Tvornica:

G. Hella & Comp., Dunaj, I., Biberstrasse 8.

V Ljubljani se dobiva v lekarnah:

Milana Leustka dedič, Ph. Mr. Josip

vizmar, J. Mayr, G. Ficcoli, Ubald pl.

Trnkoczy in v vseh drugih lekarnah na Kranjskem

Brzojavke: Prometna banka Ljubljana.
Telefon šte. 41.

C. kr. priv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjižice 28. jun. 1912
K 75,210.101—.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne
knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obre-
stovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih
papierjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih
papierjev in posojila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izpla-
čevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papierjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih
novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih pa-
pirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih
papierjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

ŽGANJARNA ROBERT DIEHL

Prigotovi svojo doma žgano
štajersko slivovko, bo-
rovničevco, brinjevec,
"tropinovec,"
vinsko žganje in konjak.

CELJE

Bančno posredovanje.

Trgovci, tovarnarji in obrtniki dobijo predjume na izpostavljen račun, kakor se tudi eskomptujejo. — Obresti 6—6½%. — Postrežba točna in kulantna. —
Bančiranje a) za javne uradnike in častnike na 10 do 20 let event. brez poročila kapitala. Mesečni obroki od K 490 naprej za K 1000—, tudi brez porokov.
b) Za javne in privatne uradnike, bančne, odvetniške, notarske uradnike brez predznanbe plače. Mesečni obroki po 10 K za 1000 K. Strogo bančno 5½% obresti letno.
c) Vojaške ženitne kavcije. Priskrbitve in posojila do 70% brez police, brez predznanbe, 5%, brezplačno preskrbljenje polic za večkrat zavrnjene.
Vprašanja zaradi najnatančnejših informacij pod "poštni predal 45 v Ljubljani, glavna pošta restanta."

Edino slovensko narodno podjetje

HOTEL TRABESINGER

v Celovcu, Velikovaška cesta št. 5.

Podpisani voditeljci hotela Trabesinger se vladno priporočata vsem velečenjenim slovenskim in slovanskim gostom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu.

V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zjamčeno pristna in dobra vina iz Slovenskih goric. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčnatga vrta. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan, posebno pa v sredah, prijetno slovensko družbo. — V poletnem času pričakuje na kolodvoru gostov domači omnibus.

Slovenski romarji in romarice, ustavljajte se samo v edini slovenski gostilni "Hotel Trabesinger" v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi.

Za mnogobrojen obisk se priporočata voditeljci hotela
Lojzika in Pepca Leon.

2403

A. Hauptmann-a nasledniki

A. ZANKL SINOVI

LJUBLJANA.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporočata:

Oljnate
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Marijin trg št. 1.

Vse vrste:
firnežev,
čopičev,
lakov,

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastonj!

Ceniki zastonj!

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove
vzorke 3 za 1 K, 6 za
1 K 80 h, 12 za K 340.
Ilustrovan cenovnik z
zdravniškimi nasveti
gratis in franko (zaprto
30 h). — I. Singer,
higienična manu-
faktura, Dunaj I.,
Wiesingerstr. 8 F.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Fer-
lach) na Koroškem.

se priporočata v izdelovanje vsakovrstnih
pušk za lovce in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pro-
delajo stare samokresnice, sprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
vivršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene,
zalnici in od mene preizkušene. — Ilustro-
vani ceniki zastonj.

DIREKTI NAKUP VELIK PRIHRANEK

Kdor potrebuje
dobro in ceno platneno
in pavolno blago, naj piše za
dopisnico za cenik in vzorce svojih iz-
delkov, in ti so: kanafasi, platno, brisate
grizeti itd. itd.

Vsak ostanek 3—8 m dolg, stalne barve.
Pošilja se s povzetjem. Kar ne ugaia nazaj
Vzorci od ostanka se nepošiljajo.

40 m celirjev za srajce in obleke, barhentov, K 18.
OSTANNA kanafasa, belega platna itd.

TKALNICA IN: **JAN ŠKODA**
RAZPOŠILJALNICA
CRVENY KOSTELEC, ČEŠKO.
Ta tvrdka se kar najbolje priporočata. 5000

Cisti samo

GLOBUS

čistilnim ekstraktom

Globus

Najboljše čistilo
na svetu

Svetovna razstava St. Louis 1904, Grand prix

Snaži bolje nego vsako drugo kovinsko čistilo

Revmatizem, protin, nevralgije in ozeblane

večkrat povzročajo nemorne bolečine. Za njih
hitro pomirjenje in potolaženje, za oplahenje
oteklin in obnovo premičnosti členkov ter odstra-
njenje občutka mrgolenja učinkuje presenetljivo
zanesljivo

CONTRHEUMAN

bosodna znamka (mentolosol-
lustran kostonjev izvleček)

pri vteranju, masiranju ter v obkladkih, 1 lonček 1 K.
Ako pošljete naprej K 1-50 dobite 1 lonček

Izdelovanje in glavna zaloga v
B. Fragnerja lekarni,
c. in kr. dvorni dobavitelji, **Praga-III.,**
št. 203.

Paste na sme izdelava in zaloga v
izdelovalca. lekarnah
V Ljubljani: lekarna **Jos. Mayr,**
dr. G. Piccoli, Jos. Čičmár.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir
M. GELKHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

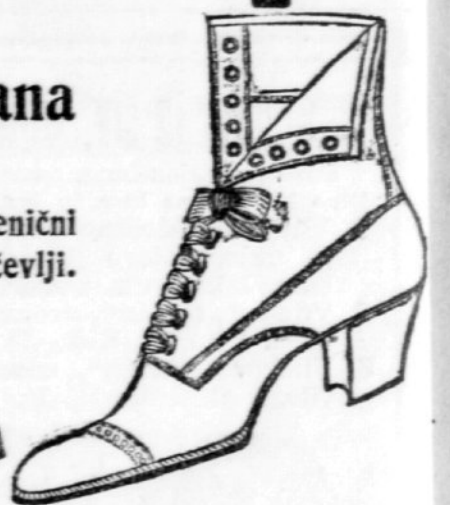
F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam
najbolj priležni, lični in najboljše
kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični
čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO. COGNAC
LE V IZVIRNI POLNITVI.

MOËT & CHANDON

je
šampanjec
najvišjega
dvora in
aristokracije

Ustanovljeno
1743

Glavno zastopstvo:
J. Weidman
Dunaj. III.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica K 8.000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond 800.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in agencija v Gradežu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun
:: ter jih obrestuje od dne vloge po čistih ::

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje
vseh vrst po dnevnem kurzu. ::